

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 121
15 Adar 1991
Buha 2.50 DM

Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Halk eylemiyle özgür Kürdistan istemini meşrulaştırdı

ŞIRNEX'TEN SONRA HEZEX VE KERBORAN AYAKLANDI

HEZEX

- 2 Mart günü köylüler ilçe merkezine yürüdü, esnaf kepenk indirdi, öğrenciler boykot yaptı
- Kadını, yaşlısı, genci, köylüsü, esnafıyla 4.000 yurtsever zılgıtlar ve "An Kurdistan an neman", "Yaşasın PKK" sloganları atarak yürüdü
- Halka ateş açıldı, Ekrem ORUÇ ve Ahmet GÜLEÇ şehit düştü, 5 kişi ağır yaralandı, onlarca yurtsever tutuklandı. Halk sömürgeci kurumları tahrip etti.
- 7-8 Mart'ta 4 askeri araç kundaklandı
- 6 Mart: 6.000 kişi ERNK bayrakları ve Başkan APO'nun posterleriyle yürüdü

KERBORAN

- 7 Mart günü köylüler, ilçe halkı ve öğrencilerden oluşan 5.000 kişi hükümet konağına yürüdü
- Halka ateş açıldı, Rukiye BOZKURT şehit oldu, 7 kişi ağır yaralandı
- Halk PTT ve lise binalarını tahrip etti. Atatürk büstleri paramparça edildi
- 8 Mart: 2.000 kişi ERNK bayraklarıyla mezarlığa ve oradan da şehre yürüdü
- Xelîlan köyünde protesto miting ve yürüyüşü
- 9 Mart günü halk bir kez daha mezarlık ve hükümet konağına yürüdü

Licê/Pasûr/Hezo/Şimex/Cizîra Botan/Midyad

Licê'de esnaf kepenk, şöförler kontak kapattı / Pasûr'da köylüler ilçeye yürüdü, esnaf kepenk kapattı, öğrenciler boykot yaptı / Hezo'da öğrencilerin "Kahrolsun sömürgecilik", "Yaşasın PKK" yürüyüşü / Şirnex'de şehitler anıldı. Halk Savunma Birlikleri kuruldu / Cizîra Botan'da okul boykotu / Midyad'ta kepenk indirme

Şirnex-Nirx köyünde bir, Nisêbîn ve Mehserî ilçeleri arasında beş ARGK gerillası düşmanla girdikleri çarpışmada şehit düştü

Haberleri 2-8. sayfalarda

Şirnex - 28 Şubat: '91 serîhildanının ilk alevi Şirnex'te parladı — Foto: Berxwedan

KÜRDİSTAN HALKINA ÇAĞRI!

Ulusal Kurtuluş Cephemiz ERNK, halkımızı 21 Mart NEWROZ gününü sömürgeci devlete karşı sivil itaatsizlik, bütün çalışanlar için tatil, halk bünyesindeki çelişkileri giderme, ulusal birlik ve dayanışmayı güçlendirme, bir ulusal coşku günü olarak kutlamaya çağırıyor.

NEWROZ, Kürt halkının binlerce yıldır yaşayan ulusal bayramıdır. Bu bayram, halkımızın en güzel özelliklerini yansıtır. Her bahar doğanın yeniden canlanışı gibi, NEWROZ'da da özgürlük tutkusu, köleliğe isyan ve kardeşlik dile gelir.

Halkımız yüzlerce yıllık kölelik tarihini yırttı ve şimdi özgürlüğe koşuyor. Kürdistan halkı şimdi artık yeniden doğuş demek olan NEWROZ'u yaşıyor.

Bu yıl NEWROZ'a zafere bir adım daha yaklaşmış olarak girdik. Halk olarak artık dağınık, örgütsüz ve sömürgeciye boyun eğen bir konumda değiliz. PKK, ERNK ve ARGK şahsında, dünya tarafından da tanınan siyasal ve askeri otoritemizi kurumlaştırmış durumdayız. En kısa tanımla, devlet olmaya yürüyoruz. Ulusal i997demizi her koşulda ve her zeminde konuşturma gücüne sahibiz.

Ulusal bayramımız olan NEWROZ, bundan böyle artık sömürgeci otoritenin tümden silindiği, düşman egemenliğini tanımadığımızı hayatın her alanında gösterdiğimiz gün olacaktır. ERNK, Kürdistan'daki ilk resmi tatil gününü NEWROZ vesilesiyle halkımıza duyuruyor. NEWROZ'u resmen bir bayram günü olarak kutlayacağız.

Yurtseverler!

ERNK'nin çağrısına uyarak, 21 Mart NEWROZ günü;

- *Fabrika ve resmi dairelerde çalışmayı durduralım!*
- *Okullara gitmeyelim!*
- *İşyerlerimizi açmayalım!*
- *Toplu kır gezileriyle, akraba ve dost ziyaretleriyle birlik ruhunu güçlendirelim, kırgınlıkları, düşmanlıkları giderelim, bugünü bir kardeşlik günü olarak yaşayalım!*
- *Köylerde ve şehirlerde tam bir bayram şenliği içinde NEWROZ ateşleri yakarak govendlerle, türkülerle ve gösterilerle ulusal coşkumuzu dile getirelim!*
- *Düşmanın engellemelerini ortak gücümüzle kıralım ve toplu gösterilerle kararlılığımızı gösterelim!*

Yurtdışındaki Kürdistanlı emekçileri de, ERNK'nin bu çağrısına uyarak, bulundukları alanlarda işyerlerine gitmeyerek, aynı biçimde geziler, eğlenceler ve gösteriler düzenleyerek bu günü anlamına uygun olarak kutlamaya çağırıyoruz.

ERNK (Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan) Mart 1991

Avrupa'da yurtsever etkinlikler

- Almanya, İsviçre, Fransa, Hollanda, İsveç ve Norveç'te Kürdistan'daki serîhildanlarla dayanışma eylemlerine yüzlerce yurtsever katıldı
- Hannover ve Nancy'de yapılan ve 4000'i aşkın kitlenin katıldığı Newroz kutlamaları coşkulu geçti
- Almanya mahkemeleri kendi yasalarıyla alay ediyor: PKK-Düsseldorf Davası'nda, tutuksuz yargılanan 8 kişi hakkındaki dava düşüyor
- Şehit Fırat ve Yaşar Yoldaşlar Hollanda ve Danimarka'da yapılan toplantılarla anıldı
- Kıbrıs'ta ERNK temsilcisinin yaptığı basın toplantısı büyük ilgi ile karşılandı

Haberleri 16-17. sayfalarda

Kürdistan'da durum ve sömürgeci uygulamalar

- **Sêrt: Hergün operasyon, gözaltı, işkence / Evlere gece baskınları yapılıp, karakol kuruluyor.**
- Çelê'de karda bekletilen iki köylünün ayak ve parmakları koptu.
- **Çolamerg: Silah almayan köylülerin göçertilmesine devam ediliyor.**
- Şirnex: Köyler ikinci kez yakılıyor / Êlih, Wêranşar ve Nisêbîn'de yoğun tutuklamalar.
- **Yüzyıl dergisi Ankara bürosuna polis baskını.**

Yazısı 9-10. sayfalarda

İÇİNDEKİLER

Irak'ta iç savaş, Ortadoğu ve Kürdistan

"Ortadoğu halkları dış tahakkümden en çok zarar gören, rejimleri en işbirlikçi olan, ama aynı zamanda en zengin tarihsel potansiyele sahip halklardır."

PKK Genel Sekreteri **Abdullah ÖCALAN**, 22 Ağustos 1990 tarihinde Saddam rejiminin Kuveyt'i alması üzerine oluşan siyasal durum hakkında yaptığı değerlendirmede Ortadoğu halklarının durumunu böyle dile getiriyordu.

Bölgeye yönelik gelişen yeni bir dış tahakküm ortamında buna karşı bayraktarlığa soyunduğu ileri sürülen Saddam içinse "Yeni bir Selahaddin Eyyubi mi, yoksa bir Donkişot mu olduğunu göreceğiz" diyordu.

Saddam'ın bir Donkişot olduğu ortaya çıktı, savaş başlayınca ordusuna savaşmama emri verdi. Bundan, bulunduğu zor durum ve fırsattan yararlanma amacıyla Kuveyt'i işgal ettiği ortaya çıktı. Saddam, baştan Kuveyt'ten çekilmeye razı görülüyor, asıl amacı belli bir aşamadan sonra, prestijini korumak ve bundan aldığı güçle sömürgeci sınırları ile kanlı tahakkümünü sürdürmekti.

ABD, tabi ki fırsatı kaçırmadı, tıpkı 1945'te Japonya'ya nasıl savaş sonuçlandıktan sonra atom bombası attıysa, benzer

Devamı 13. sayfada

Nusret YAŞAR

"Ben, eğer Partime ve halkıma karşı görevlerimi yerine getirirsem, bu şerefli mücadelede üzerime düşeni yapmış olurum"

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bugünkü düzeye varmasında kuşkusuz şehitlerin yeri hiç tartışmasız belirleyicidir. Kürdistan'da şehitlere ve onların uğruna şehit düştüğü dava yolunda mücadele daha yakıcı bir gereksinimdir.

Yüzyıllardır sömürgeci işgal altında yaşamaya mahkum edilmiş, kimliği inkar edilen Kürdistan halkı kadar hiç bir halk, kurtuluşu için savaşan ve bu onurlu savaşta şehit düşenlere gereksinim duymamıştır. İşte bu nedenle şehitlerin yeri, kutsal halk mücadele tarihimizde en yüksektedir ve onlar bu tarihteki yerlerini altın harflerle yazdırmışlardır.

Eğer kısa bir zaman önce unutulmuş bir halk ve ülke bugün tüm dünyada saygı uyandıran bir konuma yükselebilmişse, bunda PKK'nin rolü belirleyici, kutsal şehitleri de bu belirleyiciliğin pratik ispatlarıdır. **Haki** yoldaştan günümüze kadar sayıları binleri bulan şehitlerimiz halk mücadele tarihimizin zaferi müjdeleyen birer kilometre taşlarıdır.

İşte bu nedenledir ki, ulusal kurtuluş öncümüz PKK, şehitlerimizi yaşayan değerlerimiz, mücadelemizin ölümsüz komutanları olarak almaktadır.

Berxwedan'ın "Kahramanlık Sayfası"nda uzun süredir direniş şehitlerimizi değerlendirme yazıları yayınlanmaktadır. Bu belli yetersizliklerine rağmen, şehitlere bağlılığımızın önemli bir ifadesi olmaktadır. Ancak biz yoldaşlarımıza asıl değeri onların aydınlattığı yolda yürümekle ve uğruna mücadele ettikleri bağımsız, demokratik Kürdistan'ı yaratarak vereceğiz ve bu yolda yürümek tüm şehitlerimizin bize emridir.

Kürdistan bağımsızlık mücadelesinde şehit düşen bu değerli yoldaşlarımızdan biri de **Nusret YAŞAR** yoldaştır. Bu yoldaşımız, Dep (Karakoçan)'ın Gözerek köyünde doğdu. İlkokula kadar okuyabildi. Kalabalık ve yoksul bir aileden gelen **Nusret** yoldaş, kişiliğinde gizli engin yurtsever duygulara rağmen yurtdışına çıkmadan önce hiç bir politik örgütle ilişkisi olmamıştı. Ancak daha ilk günden, bu yurtseverliği açığa çıkarılır ve değerlendirilirse güçlü bir mücadele militanı olacağını ortaya koyuyordu.

Avrupa alanına geldiğinde pek çok Kürdistanlı gibi henüz ülke ve halk kimliğinin farkında değildi. 1982'ye kadar da mücadelemizle ilişkisi olmadı, bu tarihe kadar emeğini Alman emperyalizmine satarak yaşamını sürdürüyordu. Onun yurtsever mücadelemizle tanışması eylemlilikle oldu, o dönemde olan açlık grevi eylemlerinde yeraldı. Kısa sürede PKK'nin aktif ve kararlı bir sempatizanı oldu. O zaman köle kişiliğin, ülke ve halk gerçekliğinin ve köleliğin asıl nedenlerini hızla kavramaya başladı, bu ondaki militanlaşma isteğini daha da kamçıladı.

Akrabalık ilişkilerimizden dolayı bu yoldaşı daha PKK sempatizanı olmadan çok önce tanıyordum. Yurtsever mücadeleye katıldıktan sonra onda olan hızlı değişim çok şaşırtıcıydı. PKK'nin öngördüğü zaaflardan kurtulmuş, mücadele militanı haline gelmek için korkunç bir çaba sarfediyordu. Ancak çokça bilindiği gibi, bu dönemde ihanet ve komplo olayları ortaya çıktı, bu hainane çabaların engellemesi nedeniyle dönemin öngördüğü eğitim önemli oranda sekteye uğradı, en azından Avrupa alanı için böyle oldu.

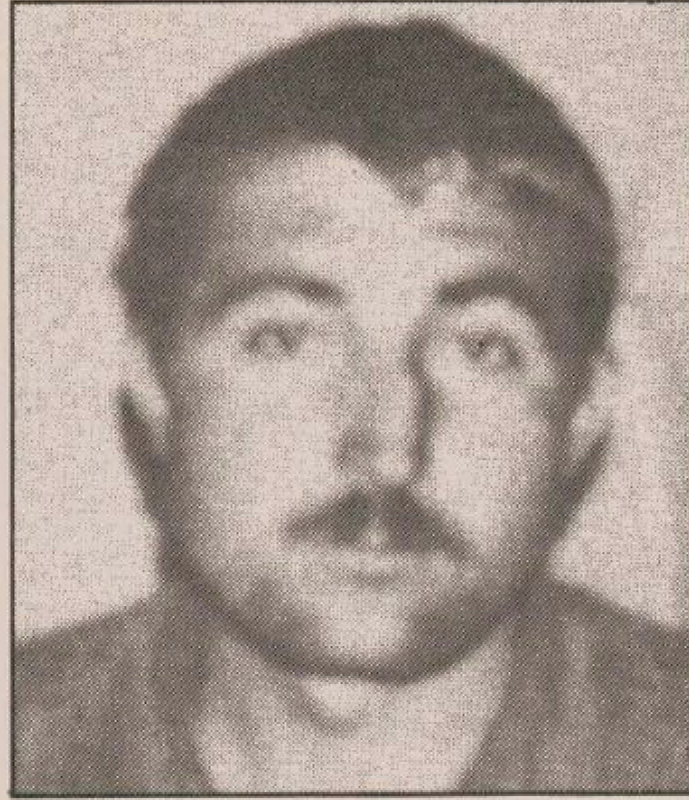
Nusret yoldaş, teorik olarak güçlü bir gelişme içine girememesine rağmen, davranış ve değerleri koruma anlamında büyük bir gelişme kaydetmişti, sürekli en fazla yararlı olma çabası içinde oldu. 1983 yılının sonundan itibaren fiilen profesyonel devrimci haline geldi. Çünkü, pek çok militan gibi, O da, Kürdistan'in amatör çalışmalarla kurtulamayacağının bilincindeydi.

Profesyonelliğe karar kılması da hiç de zor olmadı. Bahsettiğim dönemde Avrupa alanında, özellikle **Yaşar** yoldaşın bulunduğu alanda etkin bir devrimci çalışmamız vardı ve kendisi de hemen hemen toplantı, yürüyüş, işgal eylemi ve yayın dağıtımı gibi tüm etkinlik ve eylemlerde yeralıyordu. "Benim asıl yaşamım yeni başladı" sürekli tekrarladığı sözleriydi.

Nusret yoldaş, kendi köyünden çıkan ilk devrimciydi. Bu nedenle de kendi aile ve akraba çevresinde sömürgeciliğin ve gericiliğin ördüğü karanlık ağı delen ışık görevini de gördü.

O'nun için yaşam varsa, o da devrimci mücadeleydi, Avrupa'da bolca rastlanan küçük-burjuva salon devrimcilerinden ve devrimciliğinden nefret ederdi. O'na göre, eğer devrimci olunacaksa direnişçi yol seçilmeliydi, yoksa iflah olunmazdı. Bir konuşmamızda, "Ben, eğer Partime ve halkıma karşı görevlerimi yerine getirirsem, bu şerefli mücadelede üzerime düşeni yapmış olurum" sözlerini sürekli birkaç defa tekrarladı.

Sömürgeciliğe karşı kinle dolu olan **Nusret** yoldaş, yapısı gereği de bulunduğu her alanda hiç bir karışıklığa yer vermemeye çalışırdı.

Nusret YAŞAR (Fırat, Cemil)

15.3.1963 tarihinde doğdu. Küçük yaştan itibaren çalışarak ailesinin geçimine destekte bulundu. 1980 yılında Almanya'ya gitti. Önce bir çiçekçi firmasında, sonra da inşaatlarda çalıştı.

PKK ile tanıştıktan sonra hızla yetkinleşti, mücadelede çalışkanlığı, arkadaş canlılığı ile tanındı. Almanya alanında devrimci mücadelemizde çeşitli sorumluluklar üstlendi, buradan sonra Fransa alanında görev yürüttü.

1986 yılında ülkede mücadeleye katılmak amacıyla Avrupa'dan ayrıldı, **Mahsum KORKMAZ Akademisi**'nde eğitim gördü. PKK III. Kongresi'ne katıldı. Burada büyük bir yetkinleşme sağladı. Halk milisliği konusunda kapsamlı bir broşür hazırladı.

1987 yılında ülkeye dönüş yaptı. Botan eyaletinde mücadele etti, komutanlık görevi aldı. Ülke sathında mücadele ettiği üç yıl boyunca halka ve partiye bağlılığın eşsiz bir örneğini sundu.

Benim, bu yoldaşımla en son görüşmem 1984 yılının ortalarında oldu. 15 Ağustos Atılımı olduğunda ondaki ülkeye, sıcak mücadele alanına dönüş istemi doruğa ulaşmıştı. Ben, O'nun ülkeye gönderileceğinden ve isteğinin yerine getirileceğinden baştan beri emindim, buna tüm benliğimle inanıyordum. Çünkü, militan kişiliği ve mücadele fışkıran düşüncesi başka türlüsüne olanak tanımıyordu.

Yoldaşım **Yaşar**'ı anlatmak benim için epey zor. Onu tanımak, onunla kısa bir mücadele beraberliğinde bulunmak ancak bu kadarına elverdi. Ancak O, şehitlik gibi kutsal mertebeye ulaşarak, bağlılığını layıkıyla ispatladı, mücadelede saf Kürdistan köylülüğünün ve yurtseverliğinin seçkin bir temsilcisi oldu.

Nusret yoldaşın ülkedeki mücadelesi hakkında elde olmayan nedenlerle yazamıyorum. Çünkü bildiğiniz gibi 6 yıldır, yoldaşlarımdan uzağım ve beni mücadele haberlerinden uzak tutmak için herşey yapılıyor. Yoldaşımın ülke mücadelesini yazmak görevi bu durumda daha çok O'nun, o mücadelesini tanıyan ülkedeki savaş arkadaşlarına düşer. **Nusret** yoldaşın şehit düşmesini, ülkemizden binlerce kilometre uzakta, Serxwebûn gazetesinde okudum.

Elbetteki tüm şehitlerimiz gibi, O'nun da aramızdan ayrılması acı bir kayıptır. Fakat bizim bir şiarımız vardır: Bizler, şehitlerimizin ardından gözyaşı dökme yerine, bıraktıkları bayrağı devralarak mücadeleyi sürdüreceğiz. Bu sözümüzü yerine getireceğimizden ve getirdiğimizden hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Evet **Nusret** yoldaş, sen verdiğin sözün sahibi ve ülkemizin kalbi Botan'da yoldaşlarınla birlikte, omuz omuza savaşarak şehit oldun ve halkımızın kalbinde seçkin yerini aldın.

Seni ve diğer tüm şehit yoldaşları, anınız ve mücadelenizi savaş andımız yaparak, uğruna toprağa düştüğünüz davayı zaferle taçlandırarak sizlere layık olacağız.

Sizleri serîhildanlarda, namluların ucunda ve kalbimizde yaşatacağız.

Anısı mücadelemize önderdir!

Zülküf Kılınç
Norrköping - İsveç
14 Şubat 1991

Vatandan topraktan ayrılık

Vatandan,
ana topraktan,
yoldaştan
ayrılık!
Sevgiden, saygıdan
emekten, ruhtan
ayrılık!
Bir izdihamdır
topraktan, vatandan
ayrılık!
Maziden kopuştur ayrılık!
Toprağa kök salan
asırlık çınarların
devrilişi,
gencecik fidanların,
çiçeklerin
katliamıdır
ayrılık!
Onlar artık meyve vermez,
Toprağı emen damarları
kopmuş,
havayı temizleyen dalları
kurumuş
Kokmaz newruz gülleri
saksıda olsalar da!
Halktan,
ana topraktan,
yoldaştan
ayrılık!
Körsün sen,
Sağırsın sen,
Dilsiz felç olmuş
Bir kuru bedensin sen!
Ayrılırken
Damarlarındaki kan
Bir volkan gibi beynine
sıçramamışsa
İliklerinden boşanmış
bir yaratıksın sen!
Donuk bir surat,
Morarmış bir beden,
Felçli bir iskelet,
Peltek bir dil
dolaşsa da
kemik mengene
makasların içinde,
anlaşılmaz uğultular
Tam bir maskaralıktır!
Vatandan, halktan, yoldaştan
ayrılık!
Dağlanan bir yürek,
duygusal, kederli ve verem
kokan bir eydsin sen!
Felç yaşlı biri olsan da,
Dayandığın baston yerini
yapmış toprakta!
Ana toprak, halkın okşayarak
seni basar bağrına!

Amed
14 Temmuz 1990

Berxwedan
Rojnameya Kurdî û Tirkî
Berxwedan-Verlags-GmbH
Marken Str. 5-7
Postfach 16 12
4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

NAVENDA NÛÇEYAN
(HABER MERKEZİ)
Tel.: (49-0211) 72 71 46
Fax: (49-0211) 77 35 03

Çap: Druckhaus Bonn
Belavkirin: Agri Verlag Köln

Avustralya 3.00 $ / Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr. / Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff. / Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £. / İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr. / Norveç 10.00 nkr.

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 30.- DM	6 ay 35.- DM
12 ay 60.- DM	12 ay 70.- DM

Stadtsparkasse Düsseldorf
Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 501 10

Hezex'de halkın parolası

"An Kurdistan an neman!"

Hezex halk direnişinin kronolojisi

- 2 Mart günü sömürgeci askeri birlikler, Aynser (Sırt) köyü ve Kowex mezrasını bastı. Köylülere işkence ettiler, hakaret yaptılar. Köylüler karşı koyunca askerler ateş açtı, üç köylüyü yaraladı, 50'sini tutukladılar.
- 3 Mart günü, ARGK birlikleri köylerde toplantı yaparak, halkı direnişe çağırdılar. Aynı faaliyetler ilçede de yürütüldü.
- 4 Mart günü lise öğrencileri, sömürgeci marşın okunacağı bir saatte, okulu toplu terkederek şehir merkezine doğru yürüyüşe geçtiler.
- Aynı gün sabahın erken saatlerinden başlayarak esnaf dükkanlarını açmadı, halk öğrencilere katıldı.
- Sabahın erken saatlerinden köylerden çocuk, yaşlı, kadın, yetişkin erkek köylüler ilçeye gelerek yürüyüşe katıldılar. Halk bir ağızdan zulmün bitmesini ve tutukluların serbest bırakılarak, suçlulardan hesap sorulmasını istedi.
- Askerler, halka ateş açtı. **Ekrem ORUÇ** ve **Ahmet GÜLEÇ** adlı lise öğrencileri ve henüz adı tespit edilmeyen üçüncü bir yurtsever şehit düştü. En az 18 kişi de yaralandı ve yüzlerce yurtsever dipçiklenip çamur içinde sürüklenerek gözaltına alındı.
- 5 Mart günü tüm dükkanlar ve okullar kapalı kaldı. İki şehit askerlerin denetiminde gömüldü. Hespist köylüleri askerlerle çatıştı. Hezex, askeri kuşatma altına alındı.
- Cizîra Botan'da öğrenciler okulları boykot etti.
- 6 Mart'ta köylüler, öğrenciler ve ilçe halkının katılımıyla 6.000 kişiden oluşan halk kitlesi ERNK'nin çağrısına uyarak, ERNK bayrakları ve Başkan APO'nun fotoğraflarıyla, 20 km.'lik yol katederek görkemli bir protesto yürüyüşü daha yaptılar.

Hezex'ten Berxwedan muhabiri bildiriyor

Hezex (İdil)'te halk asker ve özel timin estirdiği terörü protesto etmek için işyerlerini kapattı. Hezex'in köylerinden gelen çok sayıda köylü ile esnaf, öğrenci vd. oluşan ilçe halkının katılımıyla yaklaşık 4 bin kişilik kitle zılgıtlar ve sloganlarla protesto gösterisi yaptı. Gösterici halka hiçbir uyarı yapılmadan panzer, kondorlar ve uzun namlulu silahlarla ateş açıldı. Adeta biçilen kitleden bugüne kadarki (8 Mart) belirlemelere göre üç yurtsever şehit düştü, 50'nin üstünde yurtsever de yaralandı. Bunlardan altısının durumu ağır. Yaklaşık iki saat boyunca halkın üzerine kurşun sıkıldı. İlçede sokağa çıkma yasağı konulduktan sonra aralarında çok sayıda kadın ve çocuğun da bulunduğu yüzlerce kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan bir kısmı serbest bırakılırken, kalanlar mahkemeye çıkarıldı. Gözaltına alınanlara işkence ve hakaret edildi. Kadınların üzeri askerler tarafından arandı. Yaralı olanların tedavisi yapılmadan işkenceye alındılar. Hezexliler, **"Sömürgeci caniler ilçe caddelerinde rahat rahat dolaşamayacaktır"** diyordu.

Köylerde bilinçli bir şekilde artırılan terör halk ayaklanmasını oluşturdu

Yeni sömürgeci idari-askeri düzenlemeye bağlı olarak 16 bin nüfuslu Hezex ilçesi yeni vilayet yapılan Şirnex'e bağlandı. Bu düzenlemeye bağlı olarak köyler ve ilçede ordu-özel tim baskısında büyük artış oldu. Bilhassa dokuz ay önce ilçede bulunan Jandarma Bölüğü'nün Komutanlığı'na Binbaşı Mustafa Karatay atandıktan sonra baskı ve terörde büyük bir artış oldu. İlçe merkezinde insanların gezmesini dahi kontrol altında tutan bu sadist binbaşı, köy baskınlarında köylülere her türlü işkenceyi yaptırıyor.

2 Mart günü sömürgeci birlikler ilçenin **Aynser (Sırt)** köyü ile **Kowex** mezrasında mutad baskınlarından birini daha yaptılar. Askerler köy meydanında topladıkları köylülere, önce çamur içinde yatma, sonra da sürünme emri verdi. Kadınlara sataşılıp, soyunmaları istendi. Köy muhtarı **Ahmet Aslan**, bu vahşete karşı çıktı ve o da astsubayı dövdü. Diğer köylüler de taş ve sopalarla karşı koydular. Baskın düzenleyen askerler de halka ateş ederek, **Abdulselam Aslan, Sait Başaran** ve **Abdulkadir Aslan** adlı köylüleri yaralayıp, bu üç yaralının da aralarında bulunduğu 50 köylüyü gözaltına alarak, sorgulamak üzere Şirnex ve Mêrdîn tugaylarına götürdüler.

Köylülere silah almaları için baskılarını artıran sömürgeci askeri güçler, bununla da yetinmedi; aynı günün akşamı, takviye alarak saat 14.00'te adı geçen köyü bir daha bastılar.

3 Mart günü, gözaltına alınmış olanlardan 24'ü serbest bırakıldı, geriye kalan 26'sının ise sorgusu sürdürüldü. Aralarında köy muhtarı Ahmet Aslan'ın da olduğu 26 köylü Mêrdîn tugayında ağır işkenceden geçirildi. Yaralıların kendilerine teslim edilmesi için ailelerinin verdiği dilekçeler ise işleme konulmadı.

Köylüler ilçeye yürüdü, esnaf kepenk indirdi, öğrenciler boykota gitti

Yapılanlar karşısında sessiz kalmama kararlılığında olan **Hespist** (Yarbaşı), **Fîl** (Bereketli), **Xirabê Şeref** (Dirsekli), **Aynser** ve **Kowex** köylüleri, 4 Mart sabahı erkenden ilçe merkezine gelerek, sömürgeci baskıları protesto eyleminin hazırlıklarına giriştiler. Bu köylüler, gerillalarla yakın ilişki içinde hareket ettiler. Esnaf da aynı amaçla, aynı zamanda dükkanlarını kapadı. Sabah okula giden lise öğrencileri, istiklal marşı töreninin başlaması için biraraya geldiler, ancak sömürgeci marşı okumayarak toplu halde okulu terkederek boykota başladılar.

Bir araya gelen en az 4 bin kişilik insan seli, ilçenin ana caddesinde sloganlar ve zılgıtlar eşliğinde yürüdü. Halk yürüyüş boyunca, "Kahrolsun zulüm", "Kahrolsun işkence", "Kahrolsun özel tim", "Tutuklular derhal serbest bırakılsın", "Yaşasın PKK", "An Kurdistan an neman" sloganlarını attı. Kitle oldukça uyumlu ve kararlı yürüyordu.

Bu esnada dört bir yandan halkın üzerine ateş açıldı. Çok kişi vuruldu. Her adımda düşenler vardı. Kim ölü, kim yaralı sayılamıyordu. Ateş halkın kararlılığını daha da artırdı. Sokak ve evlerden caddeye dökülenlerle gösteriye katılanların sayısı daha da arttı. Halk daha şiddetle slogan atmaya ve sömürgeci kurumlara saldırmaya başladı. Başta ilçe Halk Eğitim Merkezi, PTT ve Lise binasının da bulunduğu, sömürgeci otoriteyi temsil eden çok sayıda sömürgeci kurum tahrip edildi.

Bir öğrenci, ateş edilme olayını şöyle anlattı: *"İşkenceleri, baskıları ve Kowex köyünde gözaltına alınan 25 kişinin serbest bırakılmamasını protesto etmek amacıyla yürüyüş yaptık. Biraz ilerlemiştik ki, 'durun' ya da başka hiçbir şey söylenmeden üzerimize ateş açıldı. 13-14 yaşlarında olanlarımız yerlere düştüler. Bazıları da öldüler. Gözlerimizin önünde yerlere yığıldılar. Birçok arkadaşımız ayaklarından vurularak yaralandılar. Yaralananların çoğunluğu hastaneye gitmediler, çünkü gidenler daha tedavileri yapılmadan tutuklanıyordu. Sabri Aslan, üç yerinden kurşun yediği halde, gözaltına alındı. Yapılanların ve bu katliamın öcünü alacağız. Elimizden geleni yapacağız. Baskılar devam ettiği sürece bu baskılara karşı çıkacağız."*

Halk direnişinin büyümesi üzerine polisler geri çekilerek, askeri birlikleri devreye soktular. Onlar da panzerlerle halkı araya almaya çalıştılar. Eylemin içinde bulunan halk, askerlerin doğrudan ve hedef gözeterek ateş etme emri aldıklarını ve bu emri harfiyen uyguladıklarını söylüyorlardı.

Adı bizde saklı bir genç: *"Vur emri Binbaşı Karatay tarafından bizzat verildi. Ben şahidim, Binbaşı caddenin ortasında duruyordu, askerlere bizzat 'vurun' diye bağırdı. Askerler de doğrudan halkın üzerine ateş etmeye başladı. Basında yaralı sayısı her ne kadar 20 olarak geçiyorsa da yaralı sayısı çok daha fazla. Yaralıların çoğu korkuyor ve kendisini saklıyor Eğer yaralılar kendilerini tedavi edemezlerse ölebilirler. Binbaşı, askerlere vur emrini verdikten sonra, halk da taş ve sopalarla karşılık vermeye başladı."*

Sömürgeci kurumların yanısıra, PTT'ce askerlere tahsis edilmiş bir araç da halk tarafından yakıldı.

Kurşuna karşı taş ve slogan

Saat 08.30'da başlayan halk gösterisi, saat 09.00'da ateş açılmasıyla şiddetlendi ve ayaklanmaya dönüştü. 1.5 saat boyunca silahlar konuştu. Silah sesleri altında yürüyüş sürdürüldü ve taşlı sopalı çatışma sürdü. Silah sesleri tek tek gelmeye başlayınca, artık halk gösterisini tamamlamış ve sokaklara dağılmaya başlamıştı. Bu aşamada askeri operasyon başladı. Ele geçen halktan her insan gözaltına alındı. Yaralılardan bir kesimi askerler tarafından tutulurken, bir kesimi de evlere yetişmeyi becerdi. Bazı yaralılar, o halde uzaklaşmaya çalışırlarken, arkalarından yakın mesafeden ateş edilerek bir daha vuruldular. Yaralılardan biri bu şekilde hayatını kaybederken, bir diğeri de gözaltında tutulduğu emniyette, süratli kan kaybına rağmen durumuna müdahale edilmemesi nedeniyle yaşamını yitirdi. Bazı yurtseverler de, yaralıları hastaneye götürmeye çalışırlarken, açılan ateş sonucu yaralandılar.

Belediye'de görevli bir şoför: *"Belediye'nin resmi arabasıyla görevli olarak yaralıları almaya gittim. İki tanesi yerde yatıyordu... İki kişiydi... Yaralıyı yerden kaldırmaya çalışırken ölmek üzere olduğunu farkettik. Hastaneye teslim etmek üzere yerden kaldırmaya çalışırken caddenin başında bir panzer belirdi, üzerimize ateş açtı. Eğer kendimizi yere atmasaydık, bizi de vuruyorlardı. Üç dört kişi de bunun tanığıdırlar. İki arkadaş yerde ölmek üzere olan genci hastaneye götürdükten sonra Binbaşı Mustafa tarafından gözaltına alındım."*

Hezexli bir başka genç: *"Ölen lise öğrencisi 13-14 yaşlarındaydı. Okuldan çıkıp evine gitmek üzereyken açılan ateş sonucu vurularak yaralanmıştı... Aldığı yara sonucu yere düşen çocuk kalkıp uzaklaşmaya çalışırken, bu defa askeri panzerden ateş açıldı. Olay gözlerimin önünde oldu. Çok yoksul bir ailenin çocuğuydu."*

BASINA AÇIKLAMA

Geçtiğimiz aylarda Zonguldak'ta onlarca, yüzlerce, binlerce maden işçisi günlerce önceden izin almaksınız gösteri ve yürüyüş yaptılar. Hak arama özgürlüğünün en güzel ve somut örneğini gösterip "İn aşağı, Çankaya'nın şişmanı işçilerin düşmanı" sloganları ile Ankara'ya kilometrelerce yürüdüler. Amacına ulaştığı sanılan eylem sonunda tek bir insan tutuklanmadığı gibi, tek bir insanın burnu bile kanamadı. Ne mutlu Zonguldak işçisine, ne mutlu destekçilerine, fire vermedikleri için.

İdil'de yaygınlaşan devlet politikası sonucu onlarca insanın haksız gözaltına alınmaları nedeniyle yapılan yürüyüşe, vatandaşın güvenliğini sağlamakla görevli güvenlik kuvvetleri hedef gözetmek suretiyle ateş açtılar. Günahsız insanları öldürdüler. 50'ye yakın insan yaralandı, bir o kadar da gözaltına alındı.

Dünyanın her yerinde gösteriler yapılmakta, siyasal iktidarlar aleyhine sloganlar atılmaktadır. Bu tür olaylarda göstericileri dağıtmakla görevli güvenlik kuvvetleri tazyikli su, göz yaşartıcı bomba, plastik mermi gibi zararsız önlemlerle yetinirken, Botan Bölgesi'nde insanlara hedef tayin ederek silahla karşılık verilmesi siyasal iktidarın Kürt sorununa karşı bakış açısını ve niyetini ortaya koymaktadır. Benzeri olayların önlenmesi için öncelikle, 1- 285 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin 4/1 madesinin yürürlükten kaldırılması, 2- Gözaltı süresinin toplu suçlarda 3 güne indirilmesi, 3- Gözaltında sanık-avukat görüşmesine olanak sağlanması, 4- Kürt sorununun baskıcı politikalarla sonuçlanmayacağının bilinmesi gerekir.

Av. Orhan Doğan / İHD Cizre Temsilcisi

BASIN AÇIKLAMASI

Biz İdil ilçesinin dört muhtarı ve değişik siyasi parti temsilcileri bu olaylara tanık olduk. İzinsiz bir gösteri sonucunda kendiliğinden dağılacakken, Jandarma Binbaşısı'nın emri ile silahsız halkın üzerine acımasızca ateş açılmış, müeyyidesi birkaç ay hapis olan bir izinsiz gösteri idamla cezalandırılmıştır. Özellikle lise öğrencisi çocukların silahsız olması dikkate alınmayarak küçücük çocukların üzerine ateş açılması sonucu lise ikinci sınıf öğrencisinin öldürülmesi ve yaralanmalar kaymakamlıkta toplantı halinde bulunan muhtarlarca da müşahade edilmiştir.

İdil ilçesinde ateş açma olayından sonra yaralılara sahip çıkılması engellenmiş, dışarda görülenler gözaltına alınmış, SHP İlçe Başkanı Hüseyin Demir gözaltına alınmış, yüzlerce kadın ve çocuk tabura getirilerek çamura yatırılmış, üstlerinde postalla gezilmiş kadınlara ağır hakaretler yapılmıştır. Jandarma Binbaşısı, Belediye'ye gelerek bizzat Başkan Abdurrahman Abay'a ağır hakaretler yapmış, muhasebecisi ve memurunu gözaltına alarak, memurun üç kaburgasını kırmıştır. Acımasızca, insanlık dışı bir şekilde, düşmana yapılmayacak uygulamalara ilçe halkı maruz kalmıştır. İlçe kaymakamı, savcı, emniyet amirliği safdışı bırakılarak, jandarma tek başına ilçede terör estirmiştir. Ölülerimizin, yaralılarımızın hesaplarının sorulması, sorumluların derhal görevden alınması ve tutuklanmaları sağlanmadıkça kamu vicdanını rahatlatmak mümkün olmayacaktır.

Sorumluların tecziyesi için gereğinin yapılmasını saygı ile arzederiz.

Şakir Ece Yukarı Mah. Muhtarı, Şükrü Süsün Yeni Mah. Muhtarı, Salih Özerk Yukarı Mah. Muhtarı, Tüma Karagil Aşağı Mah. Muhtarı, Abdurrahman Abay Belediye Başkanı, Şükrü Tutuş ANAP İlçe Başkanı, Mahmut Yılmaz RP İlçe Başkanı, Hasip Kaplan (SHP ve MDK eski üyesi), Abdülcelil Aslan, Haci Adibelli

Halk eylemi sonrasında baskın ve tutuklamalar başlıyor

Eylemden sonra evlerden toplanan kadın, çocuk, erkek yüzlerce yurtsever tekme ve tokatlarla Jandarma Bölük Komutanlığı binasına götürüldü. Sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Evlerden ve sokaklardan toplatılan halk, çamur içinde sürüklenerek ve dipçiklenerek askeri araçlara bindirildi.

Belediye'de çalışan bir görevli: *"Jandarma Binbaşısı, askerleriyle birlikte belediye binasını bastı. Aralarında benim de olduğum 11 kişiyi alıp tabura götürdüler. Taburda görevli Jandarma Astsubayı Mustafa, 'Bunu öldürünceye kadar dövün' dedi. Yediğim dayak sonucu üç kaburga kemiğimin kırıldığını, baygın halde götürüldüğüm hastanede ancak ayıldığımda öğrenebildim. Rapor istedim. Orada Mêrdîn Emniyet Müdürlüğü'nden sivil polisler vardı. Doktoru ikaz ederek rapor verilmesini engellediler."*

Bir başka yurtsever: *"Tabura jandarmanın jeepine bindirerek götürdüler. Jeepten daha inmeden dayak başladı. Tabura vardığımızda çamurun içine yatırılmış, dayak yiyen 100'ün üstünde yurtsever vardı. Bizi de onların yanına attılar. Yerlerde sürüklediler bizi. Yerde süründürülenlerin sırtında askerler geziyordu. Hem çamurun içinde yüzdürüyorlar, hem de bir, ... iki, ... üç, toplam 230 şeklinde sayarak Binbaşı'ya tekmil veriyordu."*

Gözaltına alınıp serbest bırakılan bir diğer yurtsever: *"Bizi, kaz yürüyüşü yaptırarak tabura götürdüler. Arkamızda ayağından yaralanmış biri vardı. Ayağını bükemediği için sürüklüyordu kendisini. Arkamızda bulunan astsubaya, 'Bu adam yaralı, yürüyemiyor' dedik. Yaralı kalkmaya çalışırken, astsubaylardan biri tekmeyle onu yere düşürerek, 'Böyle gideceksin' dedi. Yaralı, 'Çok kötüyüm, beni hastaneye götürün' deyince, aynı astsubay, 'Gitmeyeceksin' dedi."*

"Yanımızda yaralı bir kadın daha vardı. Yediği dayaktan yanakları şişmişti. 'Ben ölüyorum' diye bağırıyordu. 'Geber' diyerek onu da hücreye attılar."

Bir başka yurtsever öfkeyle anlatıyordu: *"Bugüne kadar hiç fişlenmemiştim, yani işimde gücümde bir insandım, ama gördüklerim ve yaşadıklarım beni dehşete düşürdü. Devlet artık beni de kaybetti. On kişilik hücreye 60 kişi koydular. Bizim yanımızda bulunan yaralı bayıldı. Kapıyı vurarak askerleri çağırdık, 'Yanımızda yaralı var, bayıldı, durumu çok kötü' dedik. Askerler, 'Ölsün' diyorlardı. Bizim ısrarlı kapıyı vurmamız sonucu gelip yaralıyı aldılar. Sonra ne yaptıklarını bilmiyoruz. Kadınlar koridorda tutuluyorlardı. Askerler onlarla alay ediyordu. Bulunduğumuz hücreden görmüyorduk, ama işitiyorduk. Kadının biri askere, 'Evladım ben, çocuğuma bakmak için dışarı çıkmıştım, evimde de çocuklarım var, beni bekliyorlar' diye derdini anlatmaya çalışıyordu. Askerler, 'Anlat anlat heyecanlı oluyor' diye alay ediyorlardı.*

"Kadınlar orada tartaklanıyordu. Kadının üstünün erkek görevliler tarafından aradığını hiçbir memlekette görmedim, ama askerler, kadınlara, 'B...ni sonuna kadar aç, iyi arayayım' diyorlardı. Arkasından da, 'İyi ramboluk yaptık' diyorlardı. Arama bahanesiyle kadınlara sarkıntılık ediyorlardı. 'Yapın ulan, ne yaparsanız yapın' diyorlardı."

Hezexli bir başka genç: *Binbaşı caddede bir sakallı, bir kotlu gördüğünde hemen tabura çekip dövüyor. 24 saat işkence yapıyor, öyle bırakıyor. Bundan bir süre önce maliyede memur Naci Mungan'ı keyfi olarak caddeden alıp tabura götürdüler. Döve döve kaburga kemiklerini kırdılar."*

Hezex halkı: "Artık kaybedecek hiçbir şeyimiz yok"

6 Mart'tan sonraki dört gün bütün dükkan ve okullar kapalı, halk sürekli eylemde, hergün gösteri yapılıyordu. Halkın dayanışma ve direnişi emsalsiz, halk sonuna kadar direnmeye kararlı.

İlçede sadece iki yer açık; biri Avukat Hasip Kaplan'ın bürosu, o da halktan gelen şikayetleri kaydetmek ve heyetleri karşılamak için. Bir de gazeteci açık, ama tam değil, dükkanını aralıyor, gazeteyi satıyor, tekrar kapatıyor.

Halk, gözaltına alınanlar bırakılmayana, baskılar son bulmayana ve hesap sorulmayana kadar protesto eylemimizi sürdüreceğiz, elimizden gelen herşeyi yapacağız diyor.

Av. Hasip Kaplan, *"Hezex'te savcılık ve emniyet dıştalanmış, jandarma terör estiriyor"* diyordu.

Belediye reisi, siyasal partiler ve savcının görevi dondurulmuş, tüm yetki tabur komutanının elinde. Baskı ve hakarete uğrayanlardan biri de, ilçenin

Sömürgeci-faşist Türk devletinin vahşi katliamlarına karşı direnen yurtsever Şirnex ve Hezex halkı!

Yüzyıllardan beridir, cennet gibi ülkemizi işgal ederek yeraltı, yerüstü tüm zenginlik kaynaklarımızı barbarca talan eden, insanımıza köleliği dayatan, milletimize her türlü işkence ve zulmü reva gören sömürgeci-faşist Türk devleti, bugüne kadar döktüğü kanlara doymayarak, en son olarak, yoksul, yurtsever, direnişçi Şirnex halkına karşı tarihi barbarlık geleneğini sergileyerek iki yoksul insanımızın şehit edilmesi, onlarcasının yaralanması ve yüzlercesinin tutuklanmasını sağladı. Bu katliamı devlet terörüyle gerçekleştirdikten sonra olayı çarpıtarak dünya kamuoyundan gizlemeye, hiç bir şey olmamış gibi göstermeye çalıştı. Ancak, yaşanan zulüm, vahşet ve barbarlığın gizlenemeyecek dereceye yükselmesi ne kadar gerçekse, zulme karşı Başkan Apo'nun önderliğinde-PKK öncülüğünde gelişen yurtsever Kürt halkının isyan ve direnişi de hiç kimsenin inkar ve örtbas edemeyeceği kadar büyümüş, bu isyan ateşi tüm Kürdistan'ı sarmıştır. Nerede zulüm ve işkence varsa, orada direniş ve insanlık için isyan olmak zorundadır.

İşte, Şirnex halkının sömürgeci-faşist Türk devletine karşı geliştirdiği serîhildanda binlerce genç, kadın, çoluk-çocuk ellerine taş-sopa-bıçak vb. ni alarak düşmanın polis, jandarma, tank ve panzerlerine karşı "Bijî PKK", "Bijî Serok Apo", "Bimire dewleta faşist a Tirkan" diye haykırarak düşmanın üzerine yürümesi, canını feda etmesi bir kez daha göstermiştir ki, halkımız bilinçli ve örgütlü bir şekilde PKK'ye ve öncülüğünde gelişen halk savaşına olan inancını destek ve katılımıyla ifade etmektedir. Evet, tam da faşist Türk devletinin, sözümona Kürtlere bazı "serbestlikler" tanıdığı bir anda halkımızın kanını akıtarak, katliama girişmesi, onun söz konusu serbestlik laflarının sadece kandırmaca ve ikiyüzlülüğün ifadesi olduğunu kanıtlamıştır. TC'nin bununla, Kürt halkı ve onun bağımsızlık ve özgürlük umudunu ve desteğini zayıflatmayı bir kısım işbirlikçi-hain Kürdü yanına çekerek direnen insanlarımızı rahatlıkla katletmeyi hedeflediği bir kez daha bu olaylar nezdinde net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Ancak kemalist sömürgeciliğin ve Özal'ın bu hain, hesaplı planları tutmayacaktır. Hakkımızı söke sökealacağız, biz kimseden sadaka istemiyoruz. Biz güzel vatanımız Kürdistan'ı işgalci, zulümcü ve hainlerin elinden kurtarmak ve bağımsız, baskısız özgür bir Kürdistan kurmak istiyoruz. Bu, halkımızın en doğal hakkıdır. Her milletin bir yeri, yurdu, vatanı olduğuna göre **Şirin Kürdistan** da bizim vatanımızdır.

Türk devleti kendi sonunun geldiğini çok iyi gördüğü için varını yoğunu ortaya koyarak halkımızı ve onun mücadelesini kısa sürede önleyeceğini zannetti. Ama o, daha ilk günden yanıldı: Katliam ve zulümle hiç kimse bugün 30 milyon Kürdün varlığını inkar edemez. Yaptığı zulümle, işkenceyle direnişin gelişmesini sağladığı, döktüğü kanın hesabını bin misliyle ödediği gibi, bundan böyle de daha pahalıya ödeyecek, döktüğü kanda boğulacak ve ülkemizden defolup gidecektir.

Cefakar, direnen Kürdistan halkı!

Düşmanımızı daha erkenden yenmek, halkımızı baskı, zulüm ve işkenceden kurtarmak çağdaş insanlığa ulaşmak, özgür olmak, bir devlet, bir kimlik sahibi olmayı istiyor ve seviyorsak, birlik beraberlik içinde olmalıyız. Şehitler partisi PKK öncülüğünde gelişen direnişe her namuslu, şerefli Kürt insanı mutlaka destek vermeli, onun emrettiği bir şekilde hareket etmeli, şehitlere her şart ve koşul altında sahiplik etmeli, zulme karşı, TC'nin oyun ve sahtekarlıklarına karşı direnmeli, dökülen Kürt kanının hesabını sormalıdır. Nasıl ki düşman zulümde hiç bir sınır tanımıyor ve bu konuda istediğini yapmaya çalışıyorsa, biz de köyümüz, güzel vatanımız, dökülen şehit kanlarımız, namus ve şerefimiz için direnmek, isyan etmek, serîhildanları çoğaltarak zaferi daha yakın günlere sığdırmakta hiç bir sınır, hiç bir engel tanımamalıyız. Her köyü, her mahalleyi, her şehiri direniş kalesi haline getirelim!

Halkımız bugün panzerlere, jandarma, özel tim ve polislere karşı başı dik, ellerinde taş ve sopalarla serîhildana kalkışarak tüm dünyaya, dost ve düşmana zalim işgalci, talancı güçlerden ülkemizi kurtarmak için hayatları pahasına da olsa her şeyini feda edebileceklerini göstermiş ve kanıtlamıştır. İşte Şirnex'te işgalci Türk devletinin gerçekleştirdiği katliama karşı, bilinçli ve örgütlü bir şekilde oluşturulan serîhildan ve haykırılan sloganlar herşeyi en açık bir şekilde ifade ettiği gibi, içine girdiğimiz ulusal bayramımız Newroz'a ve bu uğurda dağda, zindanda, şehirde, canlarını feda eden onlarca şehidin ruhlarına sahip çıkmanın da nasıl olması gerektiğinin en güzel örneğini verdiler. İşte düşmanın en çok korktuğu şey. Bundan böyle milyonlarca Kürdün ayağa kalkmasıyla kopacak tufanın sonuçlarıdır bunlar. Tufan kopacak, hem de en şiddetli bir şekilde, düşmandan tarihi suçlarının hesaplarını soracak ve halkımız için yeni dünyayı kuracak tarzda olacaktır.

– Bin selam olsun direnen Şirnex ve Hezex halkına!

– Serîhildanda şehit düşen yoksul Kürt insanlarının hesabını mutlaka soracak, intikamlarını alacağız!

– Serîhildanları sürekliieştirmek için ileri!

– Bijîn PKK, ERNK û ARGK!

– Bijî Serok Apo!

– An Kurdistan An neman!

– Bimre dewleta zilm û zordariyê ya Tirkan!

Şirnex ERNK Temsilciliği
1 Mart 1991

BASINA AÇIKLAMA

2 Mart günü İdil ilçesinin Sırtköy'e bağlı Kowex mezrasında operasyon düzenleyen jandarma, kendilerinin çamura yatırılmasına karşı çıkan köylülere kurşunla karşılık verdi, iki yaralı 50 gözaltı oldu. 3 Mart günü İdil Savcılığı ve Şırnak Valiliği nezdinde ki girişimler sonuç vermeyince 4 Mart 1991 günü ilçe halkı kepenk kapattı. Saat 8. 30 sularında 13.000 nüfuslu ilçede 4.000'ni aşkın halk çoluk, çocuk, kadın, erkek izinsiz bir gösteri düzenledi. Gözaltı ve uygulamaları protesto eden halk tepkisini sadece ıslık, alkış ve tilili (zılgıt) ile dile getirmesine rağmen jandarmanın ateş açması sonucu 3 ölü, otuzu aşkın yaralı olmuş, resmen 21 yaralı hastanelere yatırılmış, yaralıların bir kısmı korkudan hastanelere gidememiş, akabinde yüzlerce gözaltı olmuş, kadınlar, çocuklar taburda yere yatırılmış, küfredilmiş, sırtlarında postalla gezilmiştir. Ölenlerin ikisinin lise birinci sınıf öğrencisi olması, estirilen devlet terörünün boyutunu göstermektedir.

İzinsiz gösteri yapmanın müeyyidesi birkaç ay hapis iken, halkı idamla cezalandıran, sakat bırakanların faillerinin tespit edilerek cezalandırılması ise mümkün değildir. Şöyleki: Cizre olaylarının failleri hesap vermedi, görevlerine devam ediyor. Şırnak olaylarının üzerinden bir hafta geçti, ateş edenlerden hiçbiri görevinden alınmadı, tutuklanmadı. İdil olaylarından sorumlu olan jandarma yetkilileri hakkında savcılığa şikayet dilekçeleri verilmesine rağmen, görevlerine devam ediyorlar. Soruşturmayı da kendileri yürütüyor. Yani sanık konumunda olanlar soruşturma yapıyor. İdil ilçesine gelen iki DGM savcısı ile görüşmelerimiz sonucu, sorumlu güvenlik kuvvetleri hakkında soruşturma ve dava açmamız mümkün değildir. Çünkü, Memurin Muhakematına tabidirler. "Biz ancak, cam kırıklarını tespit ederek, gözaltındaki halkı sorgulayabiliriz!" demişlerdir.

Evet, sayın savcılar sayın adalet, meşhur 285 nolu Kanun Hükmünde Kararname'ye takılmış. Bu kararname ise TBMM de hala görüşülemedi. 1987 yılında yürürlüğe girdi. Kararnamenin altında şimdiki Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın, Başbakan olarak imzası var, tüm kabinesinin imzası var. Valiler, Emniyet Müdürleri ve şube amirleri, kendi dönemlerinde atanan kişiler. Savcılık dava açamıyor, ilçe ve il idare kurulları ise, Meni Muhakeme kararı vererek dosyaları kapatıyor.

Katiller yargılanamıyorsa, halka zulüm devam ediyorsa, bir yörede adalet yoksa herkes suçlu duruma düşebilirdi. Onun içindir ki, İdil ilçesinin ANAP'lı belediye başkanının avukatı SHP'lidir. Biz İdil ilçesinde hiç bir siyasi parti ayrımı gözetmeksizin tüm halk birlik içinde sorumlulardan hesap sorulmasını istiyoruz. Çünkü SHP ilçe başkanı gözaltına alınırken ANAP'lı başkana makamında hakaret ediliyor.

Tüm ilçe muhtarlarının, belediye başkanının, encümenlerin ve ileri gelenlerin imzaladığı dilekçemizi tüm makamlara ve bu arada bizleri zor günlerimizde yalnız bırakmayan duyarlı basınımız! ve demokratik kuruluşlarımıza sunacağız.

Sonuç olarak şunu söylüyoruz: İdil halkının minicik lise öğrencileri gözleri önünde kurşunlanarak öldürelecek, öldürenler belli olacak ve İdil savcısı ve Diyarbakır'dan binbir zahmetle gönderilen iki DGM savcısı soruştuma açamayacak. İddianame ile dava açamayacak, yalnızca cam kırıklarını saptayacak, halkı sorgulayacak, katiller ellerini kollarını sallaya sallaya yeni cinayetler işlemek için rahat rahat gezecekler, çarşıda ve caddede gözgöze geleceğiz! İşte bu asla mümkün değildir!

Çağrıda bulunuyorum, tüm yetkilileri uyarıyorum. Bir İdilli olarak, halkın içinden biri olarak düşündüklerimi yüksek sesle söylüyorum: İdil halkını kurşunlatanlar, öldürenler ve yaralayanlar hakkında kan davası oluşuyor. Bunun önüne geçiniz. Sorumluları yargı önüne çıkarınız, görevlerinden alınız. Kamu vicdanı, ancak adalet tecelli ettiğinde rahatlar.

Çağrıda bulunuyorum: 1978 yılından beri sıkıyönetimi ve olağanüstü hal uygulamasını dayattığınız bu halka, Batı'daki kadar demokrasi tanıyınız. Özgürce düşüncelerini açıklıyabilsinler, her seferinde kurşunla karşılaşmasınlar. Artık baskıcı politikaların iflas ettiğini gözlerinizle görün, geç olmadan sorunlara demokrasi içinde çözüm arayınız!

Av. Hasip Kaplan, SHP ve MDK Eski Üyesi

ANAP'lı Belediye Başkanı **Abdurrahman Abay**. Kendisini bilgi almak için aradığımızda, telefonda, "Herşey normal" cevabını verdi. Sonradan öğrendik ki meğer, o esnada Tabur Komutanı, reisin alnına silah dayamış, istediği cümleleri dikte ettiriyormuş. Yaralılardan biri de Belediye Reisi'nin oğlu **Velihan Abay**. Ancak yaralılar aileleriyle görüştürülmediği için, Belediye Başkanı oğlunun yaralı olduğunu bizden öğrenebildi. Halkın birliği ve askerlerin terörü, ilçedeki siyasal parti teşkilatlarını da birlikte harekete itmiştir.

Halk direnişinin şehit ve yaralıları

Askerin ateşi sonucu **Ahmet GÜLEÇ** ve **Ekrem ORUÇ** adlı iki yurtsever şehit düştü. Lise ikinci sınıf öğrencisi olan **Ekrem ORUÇ**, önce ağır yaralı olarak Cizîra Botan Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Ekrem'in ihtiyacı olan kan ile ilgili bir haberin Cizîra Botan'a yayılması üzerine, lise öğrencileri ve halktan yüzlerce kişi, hastane önünde birikti. Ancak özel tim, zor kullanarak halkı dağıttı.

İki şehidin anası, asker kontrolünde ailelerine teslim edildi. Halkın katılmaması için, cenazeler alelacele gömüldü. **Ekrem ORUÇ**, Hespist köyünde gömülürken köylülerle askerler arasında tekrar çatışma çıktı. Köylüler toplu olarak cenaze töreninde bulundular. Şehit **Ahmet GÜLEÇ** de, Ereban (Karalar) köyüne gömüldü.

Çok sayıdaki yaralıdan ancak **Özkan Kalayöz, Çetin Atlık, Mahmut Ersoy, Hasan Uraz, Emin Adıbelli** (sırt kemiği kırılmış) ve **Velihan Abay**'ı tespit edebildik.

Mahkemeye çıkarılıp tutuklanan yurtseverlerden de ancak Şükrü Kapak, Resul Özalp, Şefik Babayiğit, Mehmet Tekin, Abdullah Uçar, Muzaffer Can ve Mehmet Uçar adlı yurtseverlerin isimlerini tespit edebildik. Gözaltında tutulan yüzlerce yurtseverden sadece 21'i serbest bırakıldı. Gözaltındakilerin bir kesimi Şirnex Emniyetinde tutulurken, diğerleri de Mêrdîn'de soruşturma merkezinde tutuluyor.

Halk gösterisinden sonra ilçede olağanüstü güvenlik önlemleri alındı. İlçenin tüm yolları tutuldu, 40 km. lik bir güvenlik ve yasak çemberi oluşturuldu. Şirnex valisi ilçeye geldi. Gazeteciler ve siviller ilçeye sokulmadı. Ancak 5 Mart günü bazı milletvekillerinin ilçeye gelmesiyle ve zorlama sonucu, gazeteciler bu yasağı delebildi.

ERNK bayrakları ve Başkan Apo'nun fotoğraflarıyla dev kitlesel yürüyüş

Sömürgeci düşmanın binlerce asker, özel tim, polis ve gizli ajanına rağmen, ilçe halkı ve köylüler, 6 Mart günü dev bir gösteri ve yürüyüş daha yaptılar. Sayıları iki bini aşan halk topluluğu zılgıtlar, **"Kahrolsun zulüm"**, **"Yaşasın PKK ve Kürdistan"** sloganlarıyla yürüdüler. Yürüyüşte kadın ve çocukların çokluğu dikkati çekiyordu.

Yürüyüşçü halk, bu defa hiçbir şeyi gizlemedi. Sömürgeci otoriteye açıkça meydan okundu. Yürüyüşün en önünde ERNK bayrakları ve Başkan APO'nun resimleri taşınıyordu. Bunun anlamı açıktı. Tüm gazeteciler bunu görüntülediler ya da izlediler. Halk, sömürgecilere, **"Artık sizi istemiyoruz"** diyordu.

Jandarma ve polis, şehrin tüm sokak ve caddelerini tutarak önlem aldı, ancak gösteriye müdahale edemedi. Bu, halkın kararlılığı karşısında geri adım atma anlamına geliyordu.

Saat 10.30'da başlayan yürüyüş, yaklaşık üç saat devam ederek, ilçenin Midyad çıkışından başlayarak Hükümet Caddesi boyunca sürdü. İlçenin Cizîra Botan çıkışında yürüyüşe yeni katılımlar oldu. Kitle, buradan geri dönerek tekrar aynı caddeden Midyad çıkışına kadar yürüdü. Halk yürüyüş boyunca, **"Bijî Serok Apo"**, **"Bijî Kurdistan"** sloganlarını sömürgecilerin yüzüne haykırdı.

Gözaltına alınanların büyük bir kısmının serbest bırakılması, halkın direniş sesinin her tarafa ulaşmasıyla oldu. İlçeye üst üste giden çeşitli partilerden milletvekilleri ve İHD temsilcilerinin yaptığı konuşmalardan sonra esnaf dükkanlarını açmaya başladı. Ancak, Hezex'teki halk gösterisi ve direnişi baştan beri kırsal alanda bulunan ARGK birimlerinin yönergeleri ve pratik yürütücülüğü altında yürütüldü. İlçede üst üste konan kitle eyleminde görevli onlarca ERNK çalışanı, bizzat yönlendirici olarak yeraldı.

Yaralılardan bazılarının yaptığı bu değerlendirmeler herşeyi ve halkın eylemle sergilediği ulusal kurtuluşçu kararlılığı sergilemeye yeter.

Genç bir kız: *"Ben, lojmanın önünde nöbet tutan askerin kurşunuyla yaralandım. Yaralı olduğum halde akşama kadar emniyette tuttular. Daha sonra bizi Cizîra Botan hastanesine götürdüler, ancak hastane kabul etmedi. Amed'te tedavi oldum. Aldığım yara önemli değil,* ***şehitlerimize feda olsun!****"*

Yaralı kız, "Gösteride kadın mı, erkek mi çoktu?" sorusuna, *"Erkek ya da kadın ne fark eder, hepimiz aynıyız. Erkekler bir amaç uğruna ölebilir de biz ölemez miyiz?* dedi ve *"Hakkımızı alana kadar mücadele edeceğiz. Biz sömürülen bir halk olarak topraklarımıza sahip çıkacağız. Tekrar gösteri olursa yine katılırım. Birkaç kişiyi öldürdük diye sevinmesinler. Biz bir halkız ve bitmeyiz. Kesinlikle ölmekten korkmuyorum ve sonuna kadar mücadele edeceğim"* cevabını verdi.

Beş çocuklu bir anne: *"Biz haklıyız. TC'nin zulmü altındayız, çocuklarımız hep işkencede. Biz, bunu kabul etmiyoruz. Bugüne kadar sahipsizdik, ama artık güçlüyüz, hakkımız haktır ve bu zulümden kurtulacağız. Bugüne kadar bize işkence edildi, baskı yapıldı, artık yeter.*

"Ben çocuklarımla beraber yürüyüşe katıldım. Bana kurşun değmedi, ama keşke şehit düşen o gencecik yavrularımıza değmeseydi de bana değseydi. Rastgele halka ateş açıldı. Devletin kurşunu sadece şehitlere değmedi, bütün Kürt halkına sıkıldı. Hepimiz 'Bijî Serok Apo', 'Bijî Kurdistan' dedik. Bildiklerimizin hepsini söyledik" diyordu.

Bir başka genç kız: *"Yürüyüşte en öndeydik, tabura kadar yürüdük. Bizim üzerimize ateş açıldı. Hiç kimsede silah yoktu. Hemen yakınımızda bana bir asker silah doğrulttu. Onun tüfeğinin namlusundan tutup ittim. Daha sonra dağıldık. Eve geldiğimde ablamın yaralı olduğunu gördüm, ama hiç üzülmedim. Mücadelede böyle şeyler olur. Biz, şehitlerimiz, toprağımız, tutuklularımız için mücadele veriyoruz. Artık geri adım atmak mümkün değildir.* ***Sürekli İleri!****"* sözleriyle coşkusunu dile getirdi.

İNCELEME RAPORU

4 Mart 1991 günü Şırnak İli İdil ilçesinde meydana gelen olaylarla ilgili araştırma ve inceleme yapmak üzere 05.02. 1991 tarihinde Diyarbakır İHD, HEP, Mimarlar Odası, Baro, Siirt İHD, HEP, Batman İHD ve Petrol-İş temsilcilerinden oluşan heyetimiz olay mahalline giderek aşağıdaki raporu düzenlemiştir.

Bir ihbarı değerlendirmek üzere 2 Mart 1991 günü İdil ilçesi Sırt köyüne bağlı Kowex mezrasında jandarma bir operasyon düzenler. Köyde bulunan erkekleri meydanda toplatırlar. Komutan, çamura yatmalarını söyler. Çamura yatırılan köy muhtarı bu duruma tepki gösterir ve aralarında tartışma başlar. Komutan muhtarın tepkisine karşı sinirlenir. Ve topluluğa rastgele ateş emri verir. Ateş sonucu M. Selim Aslan ve Sait Başaran bacağından yaralanır. Geriye kalan 50 kişi gözaltına alınır. 3 Mart 1991 günü 24 kişi salıverilir. Geriye kalan 26 kişi de Mardin Jandarma Alay Komutanlığı'na soruşturmaya götürülür.

4 Mart 1991 günü meydana gelen olayları protesto etmek için tüm İdil esnafı kepenk kapatır. Sabah saat 8 sularında sayıları 4.000'i aşan kadın, erkek, çocuk, yaşlı gözaltındakilerin serbest bırakılması için yürüyüşe geçerler. Yürüyüş anında alkış, ıslık ve zılgıtlarla gözaltı olayı protesto edilir. Olay direkt emniyeti ilgilendirdiği halde yürüyüşün izinsiz olduğunu söyledikten sonra çekilirler. Daha önceki olayların yaratıcısı jandarma, panzer ve condor ile gelir, ateş açar, ateşe halk taşla karşılık verir. Olayda **Ahmet Güleç** (18 yaşında) lise 2. sınıf öğrencisi ile **Ekrem Oruç** isimli bir genç olay yerinde yaşamını yitirir. 6'sı ağır olmak üzere 20 civarında vatandaş çeşitli yerlerinden yaralanır. Daha sonra olay şöyle gelişir: Sokağa çıkma yasağı fiilen uygulanır. Şehire giriş çıkışlar yasaklanır. Jandarma Tabur Komutanı Binbaşı Mustafa Karatay İdil belediyesine giderek ANAP'lı olan Belediye Başkanı Abdurrahman Abay'a küfrederek hakaret eder. Belediye çalışanlarından Emin Adıbelli gözaltına alınır. Kaburgaları kırılıncaya kadar dövülür. Yakalanan yüzlerce köylü yerlere yatırılır. Asker postallarla üzerlerinden gezerek döver. Ağıza alınmayacak küfürler edilir. İdil olaylarını bir de olayda oğlunu kaybeden babanın ağzından dinleyelim.

Hüseyin Güleç: *"Oğlum Ahmet bana gelerek, 'Köylerimizde baskı ve işkence yapılıyor. Biz bu baskıları protesto etmek için yürüyüş yapacağız' demiş ve gitmişti. Ardından halkın yürüdüğünü, yürürken alkış çalıp zılgıt çektiklerini, bunun üzerine jandarmanın yürüyenlere, uyarmaya bile gerek görmeden rastgele ateş açtıklarını, açılan bu ateş sonucunda oğlum Ahmet'in 7 yerinden almış olduğu kurşunlarla olay yerinde yaşamını yitirdiğini öğrendim. Olaylardan sonra cesedi, nüfusa kayıtlı olduğumuz Araban köyüne götürülüp bırakılıyor. Eşim olayı duyunca sağlık ocağına gidip Ahmet'i soruyor. Hemen orada gözaltına alınıp bir süre bekletildikten sonra bırakılıyor. Sonra birlikte tabura gittik. Cenazemizi istedik. 'Cenazeniz Araban köyündedir. Gidin oradadır' dediler. Biz de cenazeyi almak için köye gittik. Başımızda bekleyen askerlere cenazeyi İdil'e götürüp gömeceğimizi söyledik. 'Cenazeyi hiç bir yere götüremezsiniz. Burada gömeceksiniz. Eğer siz götürmekte diretirseniz sizi de onun yanına göndeririz' dediler."*

Olayda yaralanan A. Vahap Öner'in babası Halil Öner'in anlatımları: *"Oğlum sabah okula gitmek üzere evden çıktı. Okula vardığında okulda kimsenin olmadığını görünce geriye döner. Bu arada o da toplanan halkın arasına karışır. Kalabalığa açılan ateş sonucunda ayağından yaralanır. Şu anda Diyarbakır Tıp Fakültesinde yatıyor. İdil'de yaşanan olaylar tam bir vahşettir. Bizlere insanlık muamelesi yapılmıyor. Hayvanlara bile yapılmayacak muameleler yapılıyor."*

Yusuf Başaran'ın anlatımları: *"Sulak köyü karakolunda görev yapan iki astsubay ile bir grup asker Sırt köyü Kowex mezrasına gelerek köylülere baskı ve işkence yaparak köylülerin korucu olması için baskı yaparlar. Köylüler bunu kabul etmeyince tüm köylüleri çamur içinde yere yatırıp süründürürler. Çamura yatırılan bir köylünün ayağa kalkarak, 'Suçum ne? Buna hakkınız yok' demesi üzerine askerler köylüleri kadın erkek demeden rastgele tararlar. Bu olayda kardeşim M. Salih Başaran da yaralanır. Bu arada nerede olduğunu dahi bilmiyoruz."*

Fettah Aslan'ın anlatımları: *"Bu olaylarda benim kardeşim de yaralanır. Yusuf Başaran'ın dedikleri doğrudur. Bu haksız uygulamalara ben de maruz kaldım ve yaşadım. Kardeşim M. Selim Aslan* (20 yaşında) *bir kurşun yarası aldı."*

Salih Özek (İdil Yukarı Mahalle Muhtarı): *"Mustafa komiser beni telefonla arayarak dışarı çık ve kapıda bizi bekle, biz oraya geliyoruz dedi. Bana geldiklerinde Ramazan Öker'in evini sordular. Daha önce adli suçtan firar olan Ramazan'ın evine gittik. Kapıyı çaldık. Ramazan'ın eşi açtı. Ramazan'ı arıyorlar dedim ve ben dışarıda bekledim. Beklediğim sırada gece olduğu için yanıma yaklaşan iki kişiyi gördüm. Hemen tanıdım. Biri binbaşı, biri de yüzbaşı idi. Binbaşı gelir gelmez, 'O... muhtar burada işin ne?' demesiyle birlikte karnıma elindeki telsizle vurdu. Yüzbaşı tabancanın kabzasıyla rastgele suratıma vurdu. Her tarafım kan içinde kalmıştı. Ben de kendilerine 'Yaptığınız kanun dışıdır' deyince 'Ben sana kanunu gösteririm' deyip beni tabura götürdüler. Sabaha kadar işkence yaptırdılar."*

Şakir Ece (Atakent Mahalle Muhtarı): *"Biz dört muhtarı, Şükrü Süsün, Cuma Karagün, Salih Özek ve beni kaymakam telefonla arayarak yanına çağırdı. Kaymakamla görüşmemiz bittikten sonra dışarı çıktığımızda kalabalık bir grup yürüyordu. Bu arada Binbaşı Mustafa Karatay ateş emrini verdi. Birkaç kişinin düştüğünü gördük. Birkaç kişi de yakalandı. Adı geçen binbaşı sürekli insanlarımıza baskı yapıyor, kadınlarımızın namuslarına dil uzatıyor ve binbaşı açık açık, 'sizin suçunuz Kürt olmaktır' diyordu."*

İdil Olaylarında ölen ve yaralananların isimleri: **Ekrem ORUÇ** (Olay anında öldü), **Ahmet GÜLEÇ** (Olay anında öldü), **Abdulvahap Öner** (yaralı), **Emin Adıbelli** (Yaralı, gözaltında), **Sabri Aslan** (Yaralı, gözaltında), **Fettah Aslan** (yaralı), **Sait Başaran** (yaralı).

Dün Cizre'de, Nusaybin'de, Lice'de, Şırnak'ta, bugün İdil'de, acaba yarın sıra hangi kasabamızda ya da hangi köyümüzde diye merak etmiyoruz. Çünkü hukuk dışı uygulamaların bütün bölgemizi kasıp kavuracağı gün gibi açıktır. Dün Şırnak'ta acımadan masum insanların üzerine silah sıkan, iki kişinin ölümüne, dört kişinin yaralanmasına sebep olan zihniyetten ne beklenilebilir? Hayvanlara bile tahammülü olmayan zihniyetten ne beklenilebilir? Bütün bunları bir bütün olarak değerlendirdiğimizde şöyle bir tablo ortaya çıkıyor:

Herşeyden önce devlet bölgemizde yaşayan insanları potansiyel suçlu olarak görüyor. İnsanlarımız öldürülüyor, kurşunlanıyor, talan ediliyor, en acımasız baskı ve işkencelerden geçiriliyorlar. TC, altını imzaladığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Madde: 2/2) hatırlıyor mu? Maddeyi aynen aktarıyoruz;

Maddeye göre savaş, savaş tehdidi, iç siyasal istikrarsızlık ya da benzeri diğer olağanüstü haller türünden hiç bir istisnai koşul işkenceyi haklı kılamaz. Bunun anlamı işkence yasağının olağan yada olağanüstü olsun her koşulda rejimde geçerli olduğudur. Acaba diyoruz TC, bu sözleşmeye imza atarken okumadı mı? Okumadıysa okumasını öneririz.

Zübeyir Aydar (İHD Genel Başkan Yardımcısı), **Hikmet Ata** (İHD Diyarbakır Y. Kurulu Üyesi), **Şaban Aslan** (Diyarbakır HEP Y. Kurulu Üyesi), **Niyazi Yalçın** (Diyarbakır Barosu Temsilcisi), **Veysel Şener** (Diyarbakır Mimarlar Odası), **Kasım Ekin, Şemsettin Aydın, Şefik Aslancı** (Siirt HEP Temsilcileri), **M. Ali Sevilgen, Süleyman Ekin, Salih Solmaz** (Siirt İHD Temsilcileri), **Mehmet Kara** (Batman İHD Temsilcisi Y. Kurulu Üyesi), **Osman Kunter** (Batman Belediye-İş Şube Başkanı).

Halk direnişinin üçüncü durağı: KERBORAN

Şirnex ve Hezex halk direnişlerini desteklemek ve sömürgeci terör ile baskıları protesto etmek amacıyla 7 Mart günü köylüler ve ilçe halkının başlattığı direniş binleri kucaklayan, sömürgeci otoriteyi yerle bir eden ayaklanma ve sivil itaatsizliğe dönüştü * Gösterilerde Rukiye BOZKURT adlı bayan yurtsever şehit oldu, ikisi çocuk 7 yurtsever de yaralandı * 8 ve 9 Mart günleri de halk gösterileri tekrarlandı * Gösteriler boyunca ERNK'nin sloganları atıldı

Kerboran'dan Berxwedan muhabiri bildiriyor

7 Mart günü Mêrdîn'in Kerboran ilçesine bağlı Deywan (Yazıören), Bakisyan (Alagöz), Şîkeftiyan (Korucu), Xelîlan (Klavuz), Tirûvan (Bağözü), Şibibiyê ve Xirbê köylüleri, iki gün önceden yapılan çağrıya uyarak, sabah 08.00'den itibaren ilçeye geldiler. Köylülerin sayısı 2-3 bin arasındaydı. Askerler de, eylemin yapılacağından daha önce haberdardılar. Bu nedenle köy yollarında sıkı güvenlik önlemleri almışlardı. Bu da daha fazla köylünün ilçeye gelmesini önledi.

12.000 nüfuslu ilçenin tüm esnafı da, dükkanlarını kapatarak gösteriye katıldı. Bir anda gösteriye katılanların sayısı 5.000'i aştı. Halk kaymakamlık binasını hedef alarak yürüyüşe geçti. Yürüyüş boyunca halk, "Kahrolsun faşist Türk devleti", "Kahrolsun işkence", "Yaşasın PKK", "Yaşasın Serok APO", "Yaşasın Kürdistan" sloganlarını atıyordu. Kitle kaymakamlık binasının yakınlarına gelince, binanın tank, panzer ve askerler tarafından kuşatma altına alındığını gördü.

Bunun üzerine kitle yönünü değiştirerek belediye binasına doğru yürüdü. Belediyenin önünde daha gür sloganlar atıldı. Halk yönünü bir daha değiştirerek bir daha kaymakamlık binasına yürüdü.

İşte tam bu sırada askerler her taraftan halka ateş açtılar. Halk ele geçirdiği her şeyle direndi. Vurulan onlarca gösterici yere düştü. Ortalık bir savaşa dönüştü. O şekilde iki saatten fazla çatışma sürdü. Halk kaçmadı. Askerler geriledi. Kaymakam ise masanın altına gizlenmişti.

Askerlerin ateşi sonucu **Rukiye BOZKURT** (35), **Ekrem Alp** (40), **Türkan Şahin** (20), **Lokman Çetiner** (10), **Nezir Altun** (18), **Abdulkadir Akyüz** (18), **Mehmet Güney** (25) ve **Mevlüde İnan** (14) adlı yurtseverlerin yaralandığı tespit edildi. Yaralılar, Mêrdîn devlet hastanesine kaldırıldı. Uzun süre yerde kan içinde yatan yaralılara müdahale edilmedi. Askerler yaralıları hastaneye götüren araçları yolda durduruyorlardı. Bu gecikme yüzünden **Rukiye BOZKURT**, kan kaybından hayatını kaybetti. İki ağır yaralı Amed'e hastaneye götürülürken, diğer yaralılar, o halleriyle ciddi bir tıbbi müdahale yapılmadan gözaltına alındılar.

Ölen ve yaralananların olması halk gösterisinin boyutlarını daha da artırdı. Bu aşamada lise öğrencileri gösteriye katıldılar. Halk bir müddet lise binasını işgal etti. Bina büyük ölçüde tahrip edildi. Binada bulunan Atatürk'ün bütün resimleri ve büstü tahrip edildi. Halk PTT binasını da taşladı.

Halk gösteriyi saat 12.30'da sonuçlandırdı. Ancak dükkanlar açılmadı, okullar da kapalı kaldı.

Halk gösterisi sırasında kimse tutuklanmadı. Öğleden sonraki saatlerde ilçeye özel tim ekipleri gelerek terör uygulamalarına başladılar.

Köy yolları tutulduğundan köylüler büyük kafileler halinde dağ yollarına vurarak köylerine döndüler. Bu sıralarda çok sayıda köylü gözaltına alındı. Yaralılardan bir kesimi de evlerinde tedavi yolunu seçtiklerinden, gerçek sayı tespit edilmedi, ancak gerçek yaralı sayısı 8'in çok çok üstünde.

Akşam ilçeye durmadan yeni askeri birlik aktarıldı. Bu araçlardan birinin devrilmesi sonucu 5 asker öldü, 20 asker de yaralandı.

8 Mart günü aslen Xelîlan köyünden olan ve ilçede oturan Kerboran Halk Direnişi'nin bayan şehidi **Rukiye BOZKURT**'un cenazesi gömüldü. Cuma namazından çıkan halk toplu olarak mezarlığa gitti. Mezarlıkta SHP'nin Dêrsim Milletvekili Kamer Genç da hazır bulundu. Şehidin eşi mezar başında yaptığı konuşmada, *"Rukiye'nin Kürdistan yolunda şehit olduğunu"* söyledi. Bu sözler törene katılan en az 3.000 kişilik halk kitlesini çok duygulandırdı. Mezarlıkta şehitler için saygı duruşunda bulunuldu ve onlara bağlılık yemini edildi.

Askerler, halktan dağılmalarını istediler. Bu dayatma ve tehdite rağmen halk büyük gruplar halinde ilçeye döndü. Kaymakamlığa kadar yürüyerek ve ERNK sloganlarını atarak sömürgeci devleti protesto etti. PTT'nin önünde kısa bir miting yapan halk kitlesi burada dağılma kararı aldı.

Aynı gün 2.500 nüfuslu Xelîlan köyünde de, köylüler şehitleri **Rukiye BOZKURT** için büyük bir tören yaptılar. Köylüler kendilerini engellemek isteyen askerlerle de çatıştılar. Gözaltına alınan çok sayıdaki köylü, sonradan serbest bırakıldı.

9 Mart günü ilçede bir daha kitlesel gösteri yapıldı. Bugün ilçeye HEP milletvekilleri Mahmut Alınak, İbrahim Aksoy ve Salih Sümer yanlarında partilerinin çok sayıdaki il ve ilçe temsilcileriyle geldiler. Bunlara yaklaşık 1.500 kişilik halk grubu eşlik etti. Türkiye ve yabancı basından da çok sayıda muhabir törende hazır bulundu.

Halk toplu halde mezarlıktan döndü. Yine kaymakamlığı hedefledi ve ulusal kurtuluş sloganları ile Türk devletini lanetleyen sloganlar attı.

Bu arada yaralıları hastaneye götüren bir şoför de tutuklandı.

Kerboran'da halk 10 Mart gününe kadar direnişi sürdürdü. Kerboran şimdi direnişiyle gururlu ve başı dik. Çünkü, eylemin başından sonuna kadar muazzam bir örgütlülük, birlik ve kararlılık sergilendi. Halkın gösteriye kalkacağı daha 7 Mart günü gazetemize ulaştırıldı. Tüm köyler ve ilçe halkı eylemden haberdar edildi. Düşmanın ajanlarının bu gelişmeyi düşmana bildirmemelerine olanak yoktu. Buna rağmen halk görkemli bir direniş sergiledi.

Kerboran - 7 Mart 1991: Kürdistan çocukları serihildanın küçük komutanları Foto: Günaydın

Kerboran'da halk tekrar ayaklandı, askerler ateş açtı, bir şehit ve çok sayıda yaralı var

Kerboran *(Berxwedan)*: 15 Mart günü ilçenin Tirûvan (Bağözü), Gundikê Hacî (Gürışık) ve Hêsar köylerinden yaklaşık 1.000 kişilik köylü kitlesi, baskıları protesto etmek ve 7 Mart gösterilerinde şehit olan **Rukiye BOZKURT**'un taziyesinde bulunmak amacıyla ilçeye geldi.

İlçenin girişinde askerler, köylülerin önünü kestiler. Bu sırada kepenkler kapandı ve ilçe halkı da köylülere katıldı. Halk, PKK'nin sloganlarını atarak direndi. Askerler, ateş etmeye başladılar. Bu ilk ateşte Tirûvan köyünden olan **Abdurrahim ÇİÇEK** (25) adlı aktif yurtsever şehit düştü. **Ali KILIÇ** (55), **Halime ÇİÇEK** (40-45, dipçikle yaralandı) ile isimlerini öğrenemediğimiz üç yurtsever daha ağır yaralandı. 50'nin üstünde yurtsever de tutuklandı.

Halk mahalle mahalle, sokak sokak direniş ve gösterilerini sürdürüyor. Sömürgeciler ilçede sokağa çıkma yasağı ilan ettiler. Bütün dükkanlar kapalı. İlçeye helikopterlerle yeni askeri birlikler ve özel timler aktarılıyor.

Kerboran'da yeni serihildanlar ayrıca bekleniyor.

Cizîra Botan

Cizîra Botan *(Berxwedan)*: 8 Mart günü, Şirnex, Hezex ve Kerboran direnişlerini desteklemek amacıyla Cizîra Botan'da bulunan ortaokul ve lise öğrencileri okula gitmeyerek, boykot eylemine başladılar. Meslek lisesi, Cizîra Botan Lisesi ve ortaokulu ile İmam Hatip Lisesi öğrencileri boykota katılırken, ilkokul öğrencilerinin de büyük bir kısmı okula gitmeyerek eyleme katıldılar.

Sabahtan itibaren bir kısım esnaf da dükkanlarını kapadı. Eylemi sezinleyen sömürgeci güçler, cadde ve sokakları, asker, tank ve panzer doldurdular.

Düşmanın provokasyonda bulunacağı ve planladıkları şekilde gösterinin gerçekleşmeyeceğini değerlendiren halk, gösteriyi erteledi.

Midyad

Midyad *(Berxwedan)*: 8 Mart günü ERNK Bölge Örgütü'nün çağrısıyla esnaf dükkanlarını kapattı. Sömürgeciler ilçeye çok sayıda askeri birlik yığdılar, ayrıca zırhlı çevik kuvvet polisleri ilçeye doluştular. Bu nedenle planlanan eylem amacına tam ulaşamadı. Buna rağmen saat 10.30'a kadar çok sayıda dükkan kapalı kaldı ve ilçe gergin saatler yaşadı.

Licê

ARGK'nin çağrısıyla esnaf kepenk, şoförler de kontak kapadı

Amed *(Berxwedan)*: ARGK Orta Eyalet 3. Bölge Sekreterliği, 8 Mart'ta yaptığı bir çağrıda, Şirnex'te yaşanan olaylara seyirci kalınmaması gerektiği vurgulanarak, halk bir günlük yas ve sömürgeciliği toplu protesto eylemine çağrıldı.

9 Mart günü Licê esnafı kepenkleri indirdi. Aynı gün çevre köy ve ilçelere yolcu taşıyan 200 kadar araç şoförü de kontak kapattı.

Sömürgeci askeri birlikler, eyleme müdahale edemediler. Ancak gün boyu ilçenin belirli noktalarında askerler, özel timler ve çevik kuvet polisleri nöbet tuttu. Öyle ki, gün boyu sokaklarda top oynayan birkaç çocuk ve askerler dışında kimse yoktu.

Pasûr

İlçeye yürüyen köylüler, ilçe halkıyla birleşerek gösteri yaptı

Amed *(Berxwedan)*: 4-5 Mart gecesi Amed'in Pasûr (Kulp) ilçesinde dağıtılan ERNK bildirilerinden halk, Şirnex ve Hezex'deki baskıları protesto ve halk eylemini destekleme amacıyla dayanışma eylemine çağrıldı.

6 Mart günü köylüler, ilçedeki işçiler, öğrenciler ve esnaf eyleme kalkarak bu çağrıyı cevapladılar. Plana göre işçiler greve gidecek, köylüler ilçeye yürüyecek, esnaf dükkanları kapayacak, öğrenciler de okulları boykot edecek ve birleşen halk grupları ortak bir yürüyüş yapacaktı.

Bu plana uygun olarak köylüler sabahın erken saatlerinden itibaren ilçe merkezine geldiler. Esnaf çoktan dükkanları kapamıştı. Şoförler, esnaflar ve ilçeye yetişen köylüler yürümeye başladı. Bir müddet sonra safların da yeterince örgütlü olmamadan kaynaklanan düzensizlik baş gösterince, sömürgeci askeri güçler bunu eylemi dağıtmak için bir fırsat olarak değerlendirmede gecikmediler ve kitleye saldırdılar. Halk büyük gruplar halinde biraraya gelerek saldırıya karşı koydu ve gösteri boyunca, "Kahrolsun faşizm", "Yaşasın Kürdistan", "Yaşasın Botan Direnişimiz" sloganları atıldı.

Dükkanların gün boyu kapalı kaldığı, öğrencilerin okula gitmediği, ilçedeki sınırlı sayıdaki işçinin işbaşı yapmadığı halk gösterisinde 20 yurtsever gözaltına alındı. Bunlardan 4'ü yargılanmak üzere Amed'e getirildi.

Pasûr'da köylülerin ve ilçe halkının ilk defa bu düzeyde birleşik ve büyük eylemi oluyor. Eylem becerildiği boyutlarıyla bile sömürgecilerin kalbine yeterince korku salmaya yetti ve arttı bile. Eylemin ERNK'nin çağrısıyla yapılması ve kısa sürede örgütlenmiş olması da eylemin bir diğer başarı yönünü oluşturmaktadır. Sömürgecileri asıl korkutan da Pasûr alanında ARGK ile ERNK'nin bu düzeyde kitlesel gelişmeyi sağlamış olmasıdır.

Şirnex Halk Savuma Birliği'nin, Şubat 1991 tarihli bildirisini kısaltarak yayınlıyoruz:

Yurtsever halkımıza ve halk milislerimize

Son Körfez savaşıyla birlikte sömürgeci Türk devleti Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini engellemek için bugüne kadar halkımıza karşı gerçekleştirdiği katliam, işkence, sürgün ve zulümle sonuç alamayınca, bu sefer çok daha sahte yalan-dolanla Kürtçeyi serbest bırakıyoruz açıklamalarıyla güya halkın PKK-ERNK ve ARGK'ye olan desteğini kesmeye çalışmaktadır. Sanki Kürt halkı düşmanını, onun çektirdiği zulüm ve insanlık dışı eziyetlerini unutmuş ve gerçekliğini bilmiyor! Tüm dünya şahittir ki varlığımızı, adımızı bile kabul etmeyen Türk devletidir. Bizim de bağımsız bir halk olabilmemiz için nice direnişleri en acımasız koşullarda gerçekleştirdik. Zindanlarda, dağlarda binlerce fidan gibi Kürt gençleri, Kürt kızları bu vatan ve millet için canını feda etti. Atalarımızın bu uğurdaki direnişlerini, dökülen kanlarını unutmuş değiliz, onların intikamlarını alabilmek için her türlü cefayı, fedakarlığı ve cesareti göstererek mücadeleyi bu günlere ulaştırdık. Halk savaşımımız bitmedi; daha yeni yeni alevlenecek, büyük serîhildanlar gerçekleştirilecek ta ki hakkımız olan birleşik ve bağımsız Kürdistan'ı elde edinceye kadar.

Ortadoğu'daki Körfez savaşıyla birlikte TC ile Amerikan, İngiliz, Fransız ve Alman emperyalistleri birleşerek petrolü hakimiyetlerine geçirmek için Irak ve Kuveyt'i bombardımana tabi tuttular. Amaç Kuveyt'i kurtarmak değil, zenginlik kaynaklarına el koymaktı. Kendi çıkarları için birçok insanın katliamına yol açıp Ortadoğu'daki zenginlik kaynaklarını talan etmek ve bölgede gelişen ulusal kurtuluş mücadelelerini bastırmaktır. Bunun en açık ifadesi Kürdistan halkının bu savaşla elde ettiği devlet olma fırsatını yok etmek için bir yandan Kürt halkının yaşadığı bölgeleri bombardıman yapıp korku ve panik yaratırken, diğer yandan ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında korkuya kapılıp sahte vaatlerle "Türkiye'de Kürtçeyi serbest ettik" diyor.

Türkiye faşistinin, bir yandan Kürt halkını yok etmek için yakmadığı köy, işkenceden geçirmediği köylü kalmamış iken, yaşamın her alanını askeri alan haline getirip her gün bomba yağdırırken, Kürdüm dediği için insanımıza dışkı yedirirken, sadece Kürdistan kelimesini ağzına aldığı için binlerce insanımızı zindanlara doldururak bu vatan için şehit düşen gerillalarımızın cenazesini Kasaplar Deresi'ne atarken, bu yazıyla bitmeyecek bir tarzda her türlü insanlık dışı uygulamayı yaparken ve Kürt halkının bağımsız ve özgür olmasını engellerken, "Biz Kürtçeyi serbest ettik" demesi, onun ne kadar alçak, ikiyüzlü ve sahtekar olduğunu gösteriyor. Düşman şunu fark etmiş: Partimiz PKK 4. Ulusal Kongresini sıcak savaş ortamında zaferle sonuçlandırıp büyük bir gelişme kaydetti. Halkımızın kurtuluşu için hayati kararlar alındı ve uygulamaya sokuldu. Bu yüzden devlet, hemen acele ederek "Kürtçeyi serbest ediyoruz" diye açıklamada bulundu; kaldı ki herhangi bir serbestlik söz konusu olsa bile bu, halkımızın büyük fedakarlığı, PKK militanlarının binlerce şehit kanı pahasına ve başkan APO'nun doğru önderliğinin yarattığı direniş sonucudur.

Ortadoğu'da Saddam Hüseyin'e destek veren, onun Kürt halkına karşı kimyasal silah kullanmasını kutlayan ve destek veren başta Türk devleti ve emperyalistlerdir. Saddam'ı bu kadar büyüten, canavar haline getiren de yine bunlardı. Türk devleti ve emperyalizm bu ara haksızlığa karşı çıkıyormuş gibi hareket ediyor. Bu, tarihi sahtekarlıktan, yalan-dolandırıcılıktan başka bir şey değildir. Bugün öyle anlaşılıyor ki, Saddam Kürtlere değil de, başka bir millete kimyasal silah atmış olsaydı, herkes Saddam'a karşı çıkacaktı. İşte şimdi Kuveyt'e karşı Saddam'a ve Irak halkına bomba yağdırıyorlar.

Niye Halepçe'de 5.000 Kürdün katledilmesinde, onbinlercesinin sakat kalmasında ve yüzbinlercesinin sürgün edilmesinde kimse Saddam'a bir şey söylemedi? İslam ülkelerinden Amerikan, İngiliz, Fransız ve diğer devletlere kadar hiç kimse Saddam'ı eleştirmemiş ve kınamamışlardı.

İşte buradan da anlaşıldığı gibi Kürdistan'ı kendi arasında paylaşan devletlerin Kürtlere yaklaşımları sahtecedir, haincedir. Bu nedenle, Kürdüm diyen, namus ve şeref sahibi her insan halkımızın bağımsızlığına ve özgürlüğüne kavuşması için sahte yalanlara kanmadan, şehitlerimizin gittiği yolda halk olarak yürüyerek vatanımızı, toprağımızı kolay kolay terketmeyerek, gerekirse köyümüzde kalmak için ölümü kabul ederek direnmesi gerekir. Kürdistan'dan kaçana hiçbir yerde yer yoktur. Vatansızı kimse kabul etmez, hep köle olarak kullanılır. Başkasının vatanı bizim vatanımız, doğup büyüdüğümüz toprak kadar güzel olamaz. Bugün onbinlerce gerillamız Kürdistan'ın tüm parçalarında yoğun bir faaliyet içindedir. Halkımız da kendini büyük serîhıldanlara hazırlamaktadır. Artık Kürt halkının kaybedeceği bir şey yoktur. Kaybedilecek şey sadece kölelik ve esaret zincirleridir.

Bu nedenle, daha bilinçli birbirimize yardım ederek, birbirimizi sevip sayarak, geçmiş düşmanlıkları bir kenara bırakarak birliğimizi güçlendirip hep birlikte zengini, fakiri, köylüsü, işçisi, aydınıyla ayağa kalkarak insanlık içindeki yerimizi mutlaka suretle alalım. Herkes kendi gücü oranında düşmana darbe vurmakla birlikte, düşmana karşı dişe diş yürütülen gerilla savaşına her şart ve koşul içinde yardım ve desteğimizi sunalım. Sömürgecilerin üzerimizdeki haksız uygulamalarına dur diyelim ve özgür bir yaşama kavuşalım.

Bu konuda en büyük görev köyde ve şehirde bir çok iş yapabilecek biz milislere düşmektedir. Görevlerimizi ertelemeden daha ciddi bir şekilde yerine getirmeliyiz. Elimizde olan imkanlar belki dağdaki gerillanın elinde bile yoktur. Bu nedenle en büyük desteğimizi yaşadığımız yerde mutlaka yaparak birleşik, bağımsız ve özgür bir Kürdistan'ı erkenden yaratalım!

– Biji serok APO!
– Yaşasın Partimiz PKK, Ordumuz ARGK, Cephemiz ERNK!
– Yaşasın Kürdistan halk milisleri!

Şirnex

Şiddetli yağmurdan dolayı planlanan şehitliğe kitle yürüyüşü gerçekleşmedi

Şirnex *(Berxwedan)*: ERNK Şirnex Temsilciliği'nin çağrısıyla, halk 8 Mart cuma günü öğlen namazından sonra, toplu halde, mezarlığa gidip 28 Şubat Direnişi'nin şehitlerini anmayı kararlaştırdı. Ancak, aynı gün tüm gün devam eden şiddetli bir yağmur yağdı. Bunun üzerine anma ertelenerek daha ileriki bir günde yapılması kararlaştırıldı.

Şirnex'te ayrıca ulusal kurtuluş milislerinin örgütü olan **Şirnex Halk Savunma Birliği**, dağıttığı bildiride, dönemin köy ve şehirde kitle eylemi ve ayaklanmasını yükseltme dönemi olduğu vurgulanarak bu konuda halk milislerine çok görev düştüğü çağrısı yapıldı.

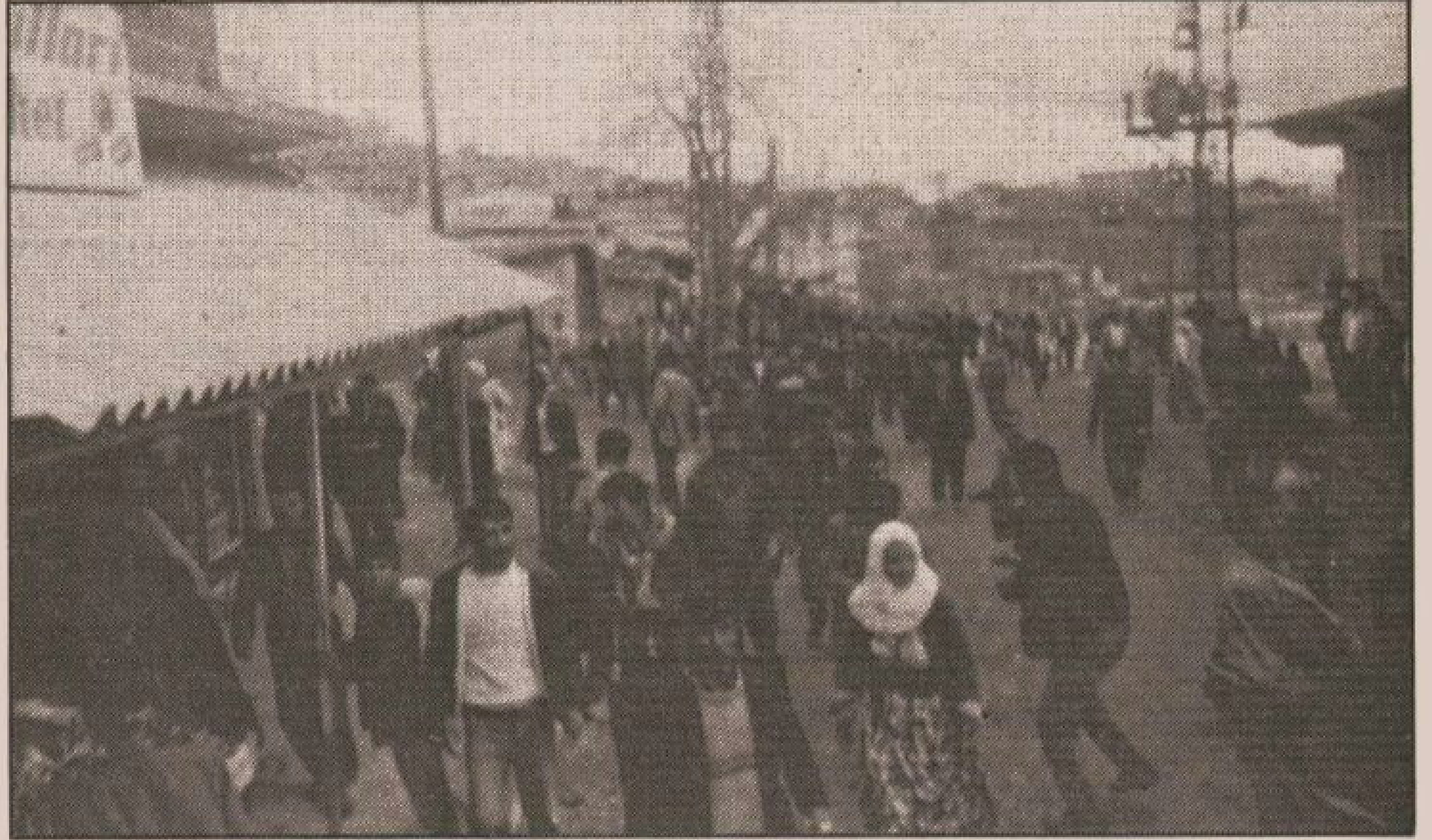
Geniş şekilde dağıtılan bildirinin ardından sömürgeci güçler, Şirnex şehir merkezindeki önlemleri daha da arttırdılar.

Amed

Savaş esirlerinden beş günlük dayanışma amaçlı açlık görevi

Amed *(Berxwedan)*: Amed 1 Nolu Özel Tip Cezaevi'nde kalan savaş esirleri, 7 Mart gününden başlamak üzere, Şirnex halk direnişiyle dayanışma ve sömürgeci katliamı protesto amacıyla 5 günlük açlık grevine gittiler.

Açlık grevi cezaevinde kalan tüm siyasal tutukluların katılımıyla başarıyla sonuçlandı.

28 Şubat 1991 - Şirnex: "An Kurdistan an neman" diyor halkımız Foto: Berxwedan

Newroz ve Nisêbîn

Kürt halkının tarihinde sömürüye, işgale, talana ve baskıya karşı başkaldırıyı ve direnişi simgeleyen 21 Mart (Newroz), bu yıl da, önce Şirnex, ardından Hezex, Kerboran ve genel olarak hemen hemen tüm Kürdistan'da sömürgeciliğe karşı serîhildanlarla daha şimdiden kutlanmaya başlandı. Demirci Kawa'dan Çağdaş Kawa **Mazlum DOĞAN'a, Zekiye ALKAN'dan Rukiye BOZKURT'a** kadar elden ele taşınan özgürlük ve bağımsızlık meşalesinin alevi, daha şimdiden Şirnex, Hezex, Kerboran, Cizîra Botan vd. şehirlerimizde yükselerek, sömürgeci faşist TC'yi ateşiyle yakmaya başlamıştır.

21 Mart (Newroz) ayının bu yılki görkemini anlatmaktan çok, Nisêbîn'de geçmekte olan Newroz'u anlatmaya çalışacağız.

Newroz ayının anlam ve önemini en az biz Kürtler kadar bilen düşman, tedbirleri Ocak ayından başlayarak almaya başladı. Geçtiğimiz yıl (1990) ilçemizde onbinlerin baskı ve sömürüye karşı sokaklara dökülmesiyle bir anda tüm Kürdistan'ı sarmaya başlayan Nisêbîn serîhildan'ı, PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini doruklara çıkardı. **Şemsettin ÇİFTÇİ**'nin sömürgecilerin kurşunlarıyla şehit düşmesi eylemin boyutunu daha da genişletti. Ve önce tarihi direngen ruhuyla Cizîra Botan halkı, ardından da Kürdistan'ın çoğunluğu bu başkaldırıya katılarak, Kürdistan'ın kurtuluşunu hızlandırdı.

İşte, 1990 Newroz ayının Kürt halkının ve öncüsü PKK'nin zaferiyle sonuçlanmasını gören korkak TC devleti, bir dizi kararnamelerle Kürt halkını sindirmeye çabaladı. Ancak düşmanın almış olduğu tüm bu tedbirlere rağmen ulusal kurtuluş mücadelesi gün geçtikçe yükselmeye devam etti. Kararnameler fayda etmeyince "Dil özgürlüğü" adı altında Kürtlere de değişik bir politika ile yaklaşan TC'nin tüm bu çabaları, içinde bulunduğumuz bu Newroz ayında önce Şirnex, ardından Hezex ve Kerboran serîhildanlarıyla daha şimdiden bertaraf edilmeye başlandı.

Kürdistan'a serîhildanlarıyla adeta öncülük eden Nisêbîn, TC için sürekli bir korku ve tehdit oluşturdu. TC ise bunun bilincinde ve erkenden tedbir olarak Nisêbîn halkını sindirmeye, bastırmaya ve Kürdistan'dan göçertmeye koyuldu. Ocak ayından başlayarak, ilk olarak geniş operasyonlarla yüzlerce yurtseveri gözaltına aldı. Gözaltına aldığı kişileri ise, işkence fasıllarından geçirdikten sonra (ellerinde hiçbir delil olmadığından) çoğunu serbest bırakmak zorunda kaldı. Nisêbîn'de gözaltında bekletilenlerin sayısı iki aydır yüzün altına inmedi. Böylece düşman hemen hemen herkese ulaşarak, kimisini tevkif, kimisini işkencelerle mevcut şehir örgütlenmesini bertaraf etmeye çalıştı.

Bu yıl erkenden ve görkemli bir şekilde başlayan serîhildanlar nedeniyle düşman, serîhildanların başlatıldığı yörelerden çok Nisêbîn ve Cizîra Botan gibi yerleşim birimlerine ağırlık vererek, halkın sayısı kadar kendi kuvvetlerini yığmaya başladı. Hemen hemen halkın sayısı kadar özel tim, çevik kuvvet, polis ve askerlerini şehir ve köylere yerleştirdi. Kürdistan ulusal kurtuluş davasında halkın en duyarlı kesimlerinden olan lise ve ortaokul öğrencilerinin, okulların içine bile girerek, yoğun tutuklamalara gittiler. Yüze varan öğrenci tutuklamasına, dün (8 Mart 1991) bir halka daha eklediler: 12 lise öğrencisini gözaltına alarak. **Esma Ayaz, Leyla Acat, Leyla Uğurlu, Şehmus Serhanoğlu, Metin Ak, Havleci Sık ve Seyithan Kardeş**, isimlerini tespit ettiğimiz öğrencilerdi.

Evet; dün dedik! Dün 8 Mart'tı. Yani, "Dünya Emekçi Kadınlar Günü"ydü. Böylesi bir günde bile kadınlarımızın, yaşlılarımızın, çocuklarımızın, gençlerimizin kısaca Kürt halkının üzerinde amansız baskı ve barbarca yöntemlerle bütün bilinen sömürgeci faşist TC devletinin çabaları ömrünü daha fazla uzatmaya yetmeyecek! **8 Mart gibi bir günde bile Esan Ayaz, Leyla Acat, Leyla Uğurlu adlı kızlarımızı işkencehanelere tıkayan düşman, PKK önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin günden güne önemli mevziler kazanarak, zafere doğru kararlı adımlarla yürüdüğü bu günlerde bunun hesabı ödüyor ve ödemeye de devam edecektir.**

Evet "Newroz ve Nisêbîn" adlı bu yazımızda anlatmaya çalıştığımız Nisêbîn'in genel olarak şu ana kadarki durumu bu. Gelişen serîhildanları direnişçi Nisêbîn halkı, çok yakından ve duyarlı bir şekilde takip etmektedir. Gerginlik gün geçtikçe yükseliyor. Düşman ise her gece kademe kademe on ile yirmi arasında yurtseveri işkencehanelere doldurarak, böylece mevcut potansiyeli harekete geçirecek önemli unsurları etkisiz hale getirerek, alevlenen serîhildan ateşinin Nisêbîn'e sıçramasını engellemeye yönelik yoğun çabalar içerisindedir. Ancak tüm bu çabaları boşa çıkmaya mahkumdur. Kürt halkının zaferi ise kaçınılmazdır.

– Bijî serîhildan!
– Bijîn PKK, ERNK û ARGK!

Xebat / Nisêbîn, 9.3.1991

Hezo

Öğrenciler, "Yaşasın PKK" sloganları atarak yürüyüş yaptı

Hezo *(Berxwedan):* Sêrt'in Hezo (Kozluk) ilçesinde lise öğrencileri, Şirnex ve Hezex direnişleriyle dayanışma eyleminde bulunmak amacıyla, hazırlıklara başladılar. Sömürgeci güçler, bu gelişmeden kuşkulandılar, eylemi önlemek için provokasyona başladılar.

7 Mart günü ilçe merkezinde etkin yurtsever öğrencilerden **Aydın Baran, Zeki Daş, Harun Akın, Mehmet Yılmaz, İbrahim Güzel, Vahap Ünal** ve **Cem Soylu** hiçbir gerekçe gösterilmeden gözaltına alındılar. Yaşları 15 ile 22 arasında değişen bu gençlerin tutuklanması ilçedeki tansiyonu artırdı. Polis üç öğrenci hakkında da tutuklama kararı çıkardı.

8 Mart günü lise binasını basan polis, üç öğenciyi gözaltına almak istedi. Bunun üzerine lise öğrencileri toplu halde okulu terkettiler ve şehir merkezinden geçen halkın kalabalık bulunduğu ana cadde boyunca gösteriye başladılar. Ulusal kurtuluş sloganları ve sömürgeci-faşist terörü protesto eden sloganlar atarak yürüyen gençleri, esnaf da dükkanlarını kapayarak destekledi. Halktan da gösteriye katılanlar oldu.

Başarılı geçen gösteride başka öğrenci gözaltına alınmadı. Dükkanlar ise akşam olmadan açıldı. Buna rağmen eylem başarılı oldu. Hezo ilçe merkezinin uzun yıllar Kürt reformist gruplarının yoğunlaştığı bir odak olduğu dikkate alındığında, ERNK'nin inisiyatifiyle bu eylemin yapılmış olmasının anlamı daha iyi anlaşılır.

Farqîn

Öğrenciler okulları boykot etti, hükümet konağına yürüdüler

Farqîn *(Berxwedan):* 14 Mart günü öğrencilerle faşist öğretmenler arasında meydana gelen ve bazı öğrencilerin dövülmesiyle sonuçlanan olay ve baskıları protesto etmek amacıyla lise öğrencileri, 15 Mart günü toplu halde okulu boykot ettiler.

Okuldan toplu halde ayrılan öğrenciler çarşı merkezinden geçen ve ilçeyi bölen ana cadde boyunca slogan atarak ilerlediler. Halktan da çok sayıda yurtsever, öğrencilere katıldı. Slogan atarak ilerleyen ve bir km.'den fazla yol kateden en az 2.000 öğrenci, Hükümet Konağı'nın önüne geldiklerinde, yüzlerce polis ve askerden oluşan barikatla karşılaştılar. Öğrenciler burada, "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Faşistler dışarı" vb. sloganlar attılar.

Bu sırada polis öğrencilere saldırdı. 3'ü nisbetten ağır, 8 öğrenci yaralandı. Polis saldırısına direnen öğrenciler, baskılara son verileceğine dair söz verilmeyene kadar gösterilerini sürdüreceklerini açıkladılar. Öğrencilerin kararlılığını gören ve gösterinin daha da genişleyeceğinden korkan kaymakam, bir öğrenci heyetiyle görüşmeyi kabul etti. Bunun üzerine öğrenciler, slogan atarak dağıldılar.

Amed'in Farqîn (Silvan) ilçesi, 1980 öncesi dönemde Kürt reformist grupların cirit attığı bir yerdi. 1980 sonrası ise burası da PKK öncülüğündeki ulusal kurtuluş mücadelemizin bir kalesi durumuna geldi.

ARGK gerillaları yeni bir atılım yılına yürüyor Foto: Berxwedan

Pazarcix

ARGK, karakola saldırdı, dört özel tim elemanını öldürdü

9 Mart gecesi Mülk köyü yakınlarındaki düşman karakoluna gerillaların düzenlediği saldırıda 4 özel tim elemanı öldürüldü. Eylemi basına yansıtmak zorunda kalan sömürgeci güçler, eylemi çarpıtarak verdiler. Sömürgeci güçlerin açıklamasına göre, ilk saldırıda askerler kayıp vermediler. Askerlerin mukabil ateşi sonucu, bir özel tim elemanı polis vuruldu. Gerillaları izlemeye çalışan askeri aracın devrilmesi sonucunda da üç asker yaralandı.

Detaylarını öğrenemediğimiz ARGK eyleminde, düşmanın açıklaması ölçüt alınırsa bile, en az dört asker ya da özel tim elemanı vuruldu.

Gazetemize ulaşan son bilgilere göre, 12-13 Mart gecesi, gerillalar bir daha aynı düşman gücüne taciz saldırısında bulundular.

Sêrt

Gerillalar, polis devriyesine saldırdı, iki polis öldü, ikisi yaralandı

Sêrt *(Berxwedan):* 13-14 Mart gecesi Sêrt (Siirt)'in Misric (Kurtulan) çıkışında ve tugayın çok yakınında yeralan Özlatılar adlı benzin istasyonunun çıkışında, arama yapan polis ekibine gerillalar saldırdı.

Bu saldırıda otoda bulunan polislerin tümü vuruldu. Ali Güleç adlı işkenceci polis eylem yerinde öldü. Diğer üç polis de ağır yaralı olarak Sêrt Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Bunlardan durumu ağır olan bir polis daha öldü, diğer iki polisin durumu da ağır.

Saldırı eyleminde gerillalar, kayıp vermediler. Eylem noktası tugaya çok yakın olduğu halde, askeri birlikler eyleme müdahale edemediler. Askerler sadece havaya mermi sıkmakla yetinmek zorunda kaldılar.

ARGK eyleminin olduğu yerin 100 metre ötesinde 5 Şubat 1991 günü, bir eve yapılan operasyonun ardından meydana gelen çarpışmada **Yıldız CENGİZ** adlı bayan gerilla şehit düşmüştü. Bunun için, bu son ARGK saldırısı, intikam eylemi karakteri de taşımaktadır. Ayrıca Mart ayının başından itibaren Sêrt şehir merkezi köylerinde onlarca yurtsever gözaltına alındı ya da tutuklandı. Gözaltına alınanlara yoğun işkence yapılıyor. Bu nedenle son eylem sömürgeci teröre karşı misilleme karakteri de taşımaktadır. Saldırıya uğrayan polisler, hem **Yıldız CENGİZ** adlı gerillanın şehit olmasıyla sonuçlanan çatışmada, hem de son işkence olaylarının çoğunda yer almışlardı.

Şirnex

Sömürgeci askeri birliklerle çatışmada bir ARGK gerillası şehit düştü, biri teğmen olan en az iki düşman askeri de öldürüldü

Şirnex *(Berxwedan):* 12 Mart tarihinde Cûdî Dağı'nın Şirnex yakasında yeralan Nirx köyü civarında ARGK gerillaları ile Türk askeri birlikleri arasında meydana gelen çarpışmada, Girgê Amo (Silopi)'nın Şivê Sorî köyünden olan **Hoca** kod adlı ARGK gerillası şehit düştü. Çarpışmada bir düşman teğmeni ile bir erinin öldüğü öğrenildi. Çarpışmanın büyük olduğu ve aralıklarla bir günden fazla sürdüğü, Şirnex'e de ulaşan sürekli ve yoğun silah sesleriyle izlenebildi.

Öte yandan, yine 12 Mart günü Şirnex-Cizîra Botan karayolunda meydana gelen trafik kazasında **Dr. Vehdettin YÜKSEL** ile **Sabit ANIK** adlı iki yurtsever hayatını kaybetti. Palî doğumlu olan **Dr. Vahdettin YÜKSEL, Şêx SEÎD**'in torunlarındandı. **Sabit ANIK** da, bir ARGK savaşçısının kardeşiydi. Tanınan iki yurtseverin ölümü şehirde büyük üzüntü yarattı.

Nisêbîn

Büyük çarpışma: İkisi bayan 5 gerilla şehit düştü, 4 asker öldürüldü

Nisêbîn *(Berwxwedan):* 14 Mart günü saat 18.00 sularında ilçenin Talatê (Doğanlı) ile Kersivan (İkiztepe) köyleri arasında ARGK gerillaları ile düşman birlikleri arasında 3 saat süren büyük bir çarpışma meydana geldi.

Detaylarını tam öğrenemediğimiz, ancak bir ihbarı değerlendiren düşmanın operasyonu sonucu meydana geldiğini tahmin ettiğimiz çarpışmada, henüz doğruluğunu tam öğrenemediğimiz ve isimlerini de tespit edemediğimiz ikisi bayan 5 ARGK gerillası şehit düştü. Şehitler Kersivan köyüne gömüldüler. Askerler, köylülerin dini töreni yapmasına izin vermediler.

Bu çapışmada 4 asker de öldü, bir asker ise ağır yaralandı.

Licê

Gerillalar şantiye bastı, kendilerine silah sıkan bekçiyi vurdular

Amed *(Berxwedan):* 1-2 Mart gecesi ilçenin girişinde bulunan Köy Hizmetleri'ne ait şantiye ARGK gerillaları tarafından basıldı. Gerillalar, şantiyeyi bekleyen bekçilerin silahlarını almak istediler. Şantiye bekçilerinden biri gerillaları vurmak istedi. Bunun üzerine gerillaların kendilerini korumak amacıyla bekçiyi vurmak zorunda kaldıkları bildirildi. Vurulan bekçi öldü.

Pazarcix - Serê Golan

İki ajan ölümle cezalandırıldı

Berxwedan Haber Servisi: 7 Mart günü Pazarcix'ın Tilkiler köyünde Hüseyin Aşkın adlı bir ajan, ARGK gerillaları tarafından ölümle cezalandırıldı.

Bu hain, ihbarıyla 25 Mayıs 1987 tarihinde aralarında **Mustafa ÖMÜRCAN**'ın da bulunduğu 5 ARGK gerillasının şehit olmayısla sonuçlanan çarpışmaya ihbarıyla yol açanlardan biriydi. Bu hainden ayrı, çatışmanın olduğu Pirrîn (Adıyaman)'in Şerefli köyü muhtarı ve çeteleri de olayda rol almışlardı.

ARGK'nin ikinci cezalandırma eylemi ise Pirrîn'in Serê Golan (Gölbaşı) ilçesinin Yukarı Karakoyu köyünde oldu. Köyün muhtarı Reşit Uçar (35), evinin önünde suçu yüzüne okunarak kurşuna dizilmek suretiyle ölümle cezalandırıldı.

Öğrendiğimize göre, bu köy yarı yarıya tutucu. Muhtar bu durumdan yararlanarak köylüleri gerillalara karşı kışkırtıyor, askeri birlikleri köye getirtiyor ve köyde ceteciliği geliştirmek istiyordu. Gerillalar, defalarca muhtarı uyarmış ve ajanlığı terketmesini istemişlerdi.

Sömürgeciler daha önce yaptıkları açıklamada, aynı bölgede üç gerillayı öldürdüklerini ileri sürmüşlerdi. Ancak bu iddianın doğru ya da yanlışlığını henüz tespit edemedik. Eğer gerçeklik payı varsa, muhtarın cazelandırılmasının bu olayla ilişkisinin olabileceği tahmin ediliyor.

İstanbul

Yurtseverler Sirkeci Garı'nda vagon yaktı

Berxwedan Haber Servisi: 7 Mart günü bazı ERNK taraftarları, Sirkeci Garı'nda kendi olanaklarıyla vagon yaktılar. Eylemi gerçekleştiren yurtseverlerin dolaylı olarak gazetemize ulaşan açıklamalarına göre, eylemi Şirnex ve Hezex'teki sömürgeci katliamı protesto amacıyla gerçekleştirdiler. Bu eylemde bir vagon tamamen yandı. Sömürgeciler, bu olayı basına yansıtmadılar.

Müş - Erzingan

Erzingan Özel Tip Cezaevi'nde asker baskını ve direniş

Müş *(Berxwedan):* 28 Şubat günü Milazgir (Malazgirt) ilçesinin Okçiyan köyünde meydana gelen çatışmada yaralanan ARGK savaşçısı, Müş'ta cezaevine kondu. Bu gerillanın yarası ağır olmamakla birlikte, halen tıbbi bakımı gerektiriyor.

Öte yandan, bütün araştırmalarımıza rağmen şehit savaşçının kimliğini öğrenmeye muvaffak olamadık. Ayrıca, çatışmada sömürgecilerin kayıplarının gazetemizin son sayısında yansıttığımızdan fazla olduğunu öğrendik. Sömürgeciler, yaralı savaşçıyı sorguya çekerken, "Doğruyu söyle, kaç kişiydiniz, iki kişiyle 30 kişiyi vuramazsınız, yoksa köylüler mi yardım etti?" vb. sorularla kayıplarının büyüklüğünü de açıklamış, daha doğrusu itiraf etmiş oldular.

Çarpışmadan sonra Okçiyan köyünden gözaltına alınan ve ağır işkence yapılan 14 yurtsever de halen gözaltındalar. Bunların kanuni gözaltı süreleri bugün (15 Mart) bitiyor. Görüşlerini aldığımız yöre avukatları bırakılmaları gerektiğini belirttiler.

Yaralı ARGK savaşçısının sorgusundan birşey elde edemeyen sömürgeciler, olayı açığa çıkarmak ve yeni tutuklamalar gerçekleştirmek için, Erzingan Özel Tip Cezaevi'nde, PKK davasından tutuklu iki tutsağı yeniden soruya almak istediler.

Bunu duyan savaş esirleri direnişe geçti. Bu nedenle askerler, 11 Mart günü cezevine baskınlar düzenlediler. Sayıları 180 kadar olan tutsaklar, kapı ve pencereleri barikatlar oluşturarak kapadılar. Bu arada askerlerle meydana gelen çatışmada bazı tutsaklar yaralandı. Sonuçta askerler, hedeflerine ulaşmadı ve iki tutsağı alamadılar. Savaş esirleri, tekrar baskın olabileceği ihtimaline karşı savunma önlemlerini ve direnişlerini 14 Mart gününe kadar sürdürdüler.

Sêrt

Kitlesel açlık grevi başlatıldı

Sêrt *(Berxwedan):* Bir türlü dinmeyen ve özellikle Mart'ın 7'sinden itibaren artan mahalle, ev, köy baskını, keyfi tutuklama, uzun süreli gözaltı ve işkence olaylarına karşı 13 Mart günü Sêrt şehir merkezinde İHD ve HEP binalarında kitlesel açlık grevi başlatıldı.

Açlık grevine ilk gün 20 yurtsever katıldı. Eylemcilerin içinde çocuk ve kadınlar da var. İlk gün açlık grevcilerini 100 dayanışmacı ziyaret etti.

Süresi belirlenmeyen eylemin, köylülerin de katılımıyla genişlemesi bekleniyor. HEP il teşkilatı Sêrt (Siirt)'te bulunan diğer parti teşkilatlarına da çağrıda bulunarak, eylemi desteklemelerini istedi. Bugün (15 Mart), partilerin il teşkilatının bu doğrultuda ortak bir yazılı açıklama yapmaları bekleniyor.

KÜRDİSTAN'DA DURUM VE SÖMÜRGECİ UYGULAMALAR

Berxwedan muhabirleri bildiriyor

Sêrt

Sêrt cezaevi gibi. Hergün operasyon, gözaltı, işkence ve evlere karakol kurma

1990 yılının başlarında Sêrt'-in Civanîkan (Gökçebağ) köyünden tutuklanan ve o zamandan beri Amed Cezaevi'nde tutulan **Ekrem Aydın** ile **Lezgin Çoşkun** adlı iki yurtseverin 7 Mart günü yapılan mahkemeleri sonucunda, Ekrem Aydın serbest bırakılırken, Lezgin Çoşkun'a 8 yıl hapis cezası verildi.

Bu iki yurtsever, köy korucularının silahsızlandırılması eyleminde gerillalara yardım etmekle suçlanıyorlardı. Sözkonusu eylemde silahları alınan korucular da, direnmedikleri için silah bedellerini ödemekle cezalandırıldı. Kürdistan'da bu uygulama ilk defa oluyor. Öğrendiğimize göre, bazı eski korucular bu cezayı ödüyor.

Yine aynı köyden, oğlu gerilla olduğu için, Şubat ayının son günlerinde tutuklanan **Halit Aydın**, gördüğü ağır işkenceden sonra serbest bırakıldı.

7-8 Mart gecesi saat 23.00'ten sabah saat 06.00'ya kadar şehir merkezinde birçok mahalleye polis operasyonları yapıldı. Polis çok sayıda ev bastı, evlere karakol kurdu, çok sayıda yurtseveri de gözaltına aldı.

Bunlardan kimliği tespit edilenler şunlardır: **Kasım Ekinci** (HEP İl Yönetim Kurulu Üyesi), **Salih Ekinci, Bergün Özalp, Münir Sevin, Emin Aşkara, Salih Kayman, Mücahit İlter** (Şubat sonlarında tutuklanmış, 4 Mart günü serbest bırakılmıştı), **Ahmet Başyiğit, Selahattin..., Emin..., Şükrü Kaya, Bilal Kaya, Sadık Kaya, Celal Süzer, Hasan Süzer ve Abdullah Çalapkulu.**

Daha önce gözaltına alınanlardan **Ahmet Tekin** (Dih'in Nivîlan köyünden), Mersin'de kalıyordu. Tutuklanıp Sêrt'e götürüldü. 31 Ocak 1991 tarihinde serbest bırakıldı. Bu tutuklanma sırasında gördüğü ağır işkenceden dolayı sakat kaldı. Tedavi altındayken bir daha tutuklandı. Aynı köyden **Halit Ekinci** ve **Ömer Aslan** adlı yurtseverler de gözaltına alındılar.

Evlere karakol kur, ev sakinlerini rehin al

7-8 Mart gecesi yapılan operasyonlarda polis ve özel tim ekipleri üç eve karakol kurdular. Tabi ev sakinlerini de gözaltına aldılar. Bu sürede rehin tutulanların tuvalete bile gitmelerine izin verilmiyor. Özellikle çocuklar eziyet görüyor. Karakol kurulan evlere gidenler de gözaltına alınıyor. Bir yerde baskının amacının kendisi de budur.

Evine karakol kurulanlardan biri **Şükrü Kaya**. Hanımı **Emine Kaya** yeni doğum yapmış. Buna rağmen üç günlük bebeğiyle saatlerce soğukta bekletilmiş ve kendisine hakaret edilmiş.

Bu durumu öğrenen Sêrt İHD yetkilileri, Emniyet Amiri ve Vali nezdinde girişimlerde bulunmak istediler. Ancak telefonlarına kimse cevap vermedi. Zorla Sêrt Savcısı'yla görüşebilen İHD yetkilileri, yapılanların konut dokunulmazlığına aykırı olduğunu, uygulama sahiplerinin kendi yasalarını da çiğnediğini belirterek, bu uygulamalardan vazgeçilmesini istediler. Sıkışan savcı, nöbetçi savcıyla görüşmelerini istedi. İHD'lilerin karşı çıkması üzerine bu defa Savcı, "Yapılanlar sizi ilgilendirmez" diyerek onları dehdit etti.

Savcılıktan sonuç alamayan İHD yetkilileri, grup halinde **Mehmet Akar**'ın karakol haline getirilen evine gittiler. Oraya vardıklarında kadın ve çoçukların taşlarla polisleri kovalamış olduklarını öğrendiler. Mahallenin kadın ve çocukları İHD'lileri görünce zafer işareti yapıp, zılgıt lar attılar.

Aynı heyet daha sonra **Şükrü Kaya**'nın evine gitti. Polisler heyeti görünce hemen evi terkettiler.

28 Şubat'ta Şirnex'de özel timin kurşunlarına hedef olan bir genç *Foto: Berxwedan*

Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü'nde sıkı önlemler

8 Mart günü Sêrt şehir merkezinde çok sıkı güvenlik önlemleri alınmıştı. Bütün caddeleri polis ve askerler tutuyordu. Panzer ve tanklar da kavşaklarda bekliyordu. Şehrin tüm giriş ve çıkışlarında sıkı arama yapılıyordu. Öyle ki, on yaşındaki çocuklar bile sıkı aramadan geçiriliyordu. Bunun tek bir sebebi vardı. Sömürgeciler halkın eyleminden çekiniyor ve kendilerine göre önlem alıyorlardı.

Polisler kadın ve çocukların saldırısını önlemek için gece baskınlarını tercih ediyor

Polis baskınlarının ardı arkası kesilmiyor. 13 Mart gecesi bu defa Çakmak mahallesi basıldı. Erkekleri biraraya toplayan polisler, hakarette bulundular.

Polis otosunun taranıp iki polisin öldürüldüğü eylemden sonra, bu defa da Kooperatif mahallesi basıldı. Bu baskında aralarında bir de akıl hastasının olduğu 10 masum kişi gözaltına alındı. Bir sürü hakaret ve işkenceden sonra 8'i bırakıldı, 2'si halen gözaltında tutuluyor.

Wan - Çolamerg

Çelê 'de karda bekletilen iki köylünün ayakları koptu

Üstteğmen Ömer adlı sadist bir Türk komutanı, TC'nin vahşet tarihine bir yeni uygulama daha ekledi. Adı geçen komutan silah almamakta direten Çelê (Çukurca) köylülerini "hizaya getirmek" için yeni bir uygulama geliştirdi. Kar içinde kurdurduğu çadıra köylüleri soktu ve üç köylüyü direğe bağlayarak, o şekilde 11 gün tuttu.

Uygulamalara maruz kalan köylülerden Seranê (Baştepe) köyünden **Tahir Bozdağ** (65)'ın ayak parmakları donarak koptu. Bu köylü doktordan işkence gördüğüne dair iki aylık rapor aldı. Kurudere köyünden **Hüseyin Aktaş**'ın da ayakları kangren oldu. Uygulamaya maruz kalan üçüncü köylü olan Tolesan (Madenli) köyünden **Salih Akbulut** (41) ise, uygulamayı daha az kayıpla giderdi.

Köylülerin davacı olması, olayın duyulması ve yörede büyük tepki yaratması üzerine Çolamerg (Hakkari) valisi, bir yandan köylülerden özür dileme tavrını sergilerken, diğer yandan köylüleri olayı duyurmamaları için tehdit etti. İşkenceci üsteğmen de önlem amacıyla Çolamerg'e alındı.

Göçertilen köylüler şimdi de doğal afetlerle kırılıyor

1990 yılında göçertilen Çelê'-nin Kelê Tanê (Taşbaşı) ve Hidê köylerinin halkı, o zamandan beri Çolamerg yakınlarında Zê (Zap) suyunun kuru derelerinden biri olan Üzümce köyüne yakın Seyitköprüsü denilen mıntıkaya yerleşmiş ve kendilerine derme çatma evler yapmışlardı.

Mart ayının ilk haftası içinde evlerin üzerine kayalar yuvarlandı. Bu kayaların yarattığı yıkıntının altında kalan bir kadın ve iki çocuk öldü, bir çocuk da ağır yaralandı. Olay doğal bir afet şeklinde gözüküyorsa da, olaya sebebiyet veren, köylüleri yerlerinden zorla kovan ve doğal afetlere açık bir dereye mecburi iskana uğratan sömürgeci güçtür.

Çolamerg'te hem tutuklamalar arttı, hem de işkenceler

Son bir buçuk ay içinde gözaltına alınan ya da tutuklanan yurtseverler şunlardır:

Cemal Yüzgeç (1 Şubat günü gözaltına alındı, ağır işkence gördü, şimdi serbest), **Hasan Yiğit** (8 Mart günü gözaltına alındı, ağır işkence gördü, şimdi serbest), **Ferzende Abi** (6 Şubat tarihinden beri tutuklu, Amed Özel Tip Cezaevi'nde tutuluyor, çok ağır işkence gördü, ağır işkencede işkencecilerin yüzüne, "Ben ölmeyeceğim, sizlere inat yaşayacak ve direneceğim" diyor, kendisi şehit ARGK savaşçısı **Felit ASLAN**'ın eniştesi), **Abdulmenaf Şans** (6 Şubat tarihinden beri Amed'te tutuklu, Wan Üniversitesi'nde öğrenci), **Abdulmecit Öztunç** (6 Şubat tarihinden beri tutuklu, Amed Cezaevi'nde tutuluyor), **Yılmaz Yaşar** (6 Şubat tarihinden beri tutuklu, Amed'te tutuluyor), **Erşat Yazgan** (6 Şubat tarihinden beri tutuklu, Amed'te tutuluyor), **Kenan Sezgin** (6 Şubat tarihinden beri tutuklu, Amed'te tutuluyor), **Rasim Yalçın** (6 Şubat tarihinden beri tutuklu, Amed'te tutuluyor), **Mehmet Adıyaman** (12 Şubat tarihinden beri tutuklu, Çolamerg Cezaevi'nde tutuluyor), **Kürşat Alihanoğlu** (1 Mart tarihinden beri tutuklu, Çolamerg Cezaevi'nde tutuluyor), **Ferhat Korkmaz** (1 Mart tarihinden beri tutuklu, Çolamerg Cezaevi'nde tutuluyor), **Nevzat Kızılbağ** (1 Mart tarihinden beri tutuklu, Çolamerg Cezaevi'nde tutuluyor, şehit ARGK savaşçısı **İzzet KIZILBAĞ**'in kardeşi), **Şehabettin Timur** (1 Mart tarihinden beri tutuklu, Çolamerg Cezaevi'nde tutuluyor).

Yurtsever **Ramazan Taş**'ın durumu ise apayrı. Bu yurtsever Çolamerg PTT'sinde memurdu. Haziran 1990'da Adapazarı'na sürgün edilmişti. Bu sürgün olayı 30 Haziran 1990 tarihli 114. **Berxwedan** sayısında yayınlanmıştı. Polis, son olarak bu yurtseveri, adının **Berxwedan**'da çıkmış olmasından dolayı gözaltına aldı ve Çolamerg'e götürdü. Bu yurtsever ağır işkence gördükten sonra serbest bırakıldı.

Halk şimdi sömürgeci askerlerin kime karşı yığınak yaptığını daha iyi anlıyor

Körfez savaşı ve Irak'ın bir

"ÖZAL'IN KÜRT HAMİLİĞİ"

Ortadoğu'da başlayan haksız savaşın hengamesi içinde birçok güç şimdiden "Ortadoğu pastası"ndan pay almak için harıl harıl mekikler dokuyorlar. Bu mekikleri dokuyanlardan birisi de Türkiye'dir. Türkiye daha krizin başından beri bazılarının dediği gibi "Kendini krizin bir tarafı yapmış, savaşı kışkırtmış" şimdi de savaş sonrası kurulacak paylaşım masasına oturmak istiyor.

Türkiye bu krizden kârlı çıkmak istiyor; bunu da, gereksiz hale gelen Doğu bloğuna karşı Batı bekçiliği görevi yerine, Batı'nın Ortadoğu bekçisi olma görevi alarak yapmak istiyor. Tabi bu dönemde Ortadoğu'da bir bekçilik görevi almak da çeşitli özellikleri gerektirir. Petrol kuyularına bekçilik yapacak bir güç öncelikle Batı'ya sadık olmalıdır, Batı'nın bölgedeki işbirlikçi güçleriyle sıkı ilişkiler içinde olmalıdır, kendi içinde istikrarlı olmalıdır ve en önemlisi bölgedeki diğer "asi ülke"lere karşı elinde askeri, siyasi ve ekonomik kozlar bulunmalıdır, vs.

Evet, Türkiye tüm bu özellikleri tamamlamak istiyor. Bunun için de bu savaş hengamesi içinde Kürtçe ile ilgili bir karar aldı. Bu kararla içerde ve dışarda birçok olanaklar elde etmeyi tasarlıyor. Nedir bu hedefler?

İçerde ulaşmak istediği hedefler şunlardır:

1– Türkiye çıkardığı "Kürtçe yasası" ile kendisi için bir "günah" belgesi haline gelen Kürtçe konuşma yasağını, bu gürültü içinde kaldırıp "taviz vermedik" görüntüsünü vermek istiyor;

2– Reformist Kürt kesimlerinin umutlarını okşayarak bunların PKK'nin yanında yer almasını engellemek istiyor;

3– Bin yıllık uykusundan uyanan Kürt halkını tekrar uyutarak PKK'yi böylece yalnız bırakıp imha etmek istiyor;

4– Bölgede baskılardan ötürü bir isyan havası sezdiğinde, imha etmek, bunu Irak'a yükleyip savaş nedeni saymak ve çıkacak iddialara, "Bakın ben Kürtlerin hakkını veriyorum, onları nasıl bombalayabilirim" teziyle cevap vermek istiyor;

5– Kürtçeyi kalkan yaparak grevleri ve diğer demokratik hak ve talepleri yasaklayarak iki halkın mücadelesini birbirinden koparmak istiyor;

6– Uzun süreden beri Batı kamuoyonun bu yönlü eleştiri ve tepkilerini sona erdirmek istiyor.

Bu saydıklarımız ve daha da sayabileceklerimiz iç politikaya dönük ulaşılmak istenen hedeflerdir. Bir de Türkiye'nin "Kürtçe Yasası"yla dışarda ulaşmak istediği hedefler vardır. Bunlar da çeşitlidir. Öncelikle Kürtçeyi serbest bırakmakla İran, Irak ve Suriye'deki Kürtlere şirin görünmek, böylece;

1– Emperyalizm izin verirse Irak Kürtleri yardımıyla Kerkük ve Musul'u işgal etmek istiyor;

2– Bu olmazsa, savaştan sonra Kürtlere dayanarak Irak üzerinde etkili olmak istiyor;

3– Savaş sonrası antlaşmalarda Lozan'da olduğu gibi Kürtler adına konuşup köle kalmalarını sağlamak istiyor;

4– Emperyalizm, savaş sonrası bölgedeki bekçiliğini Türkiye'ye verirse, Türkiye, Kürtleri, İran, Irak ve Suriye'ye karşı bir maşa olarak kullanıp bu devletlerin kendisine karşı boyun eğmesini sağlamak istemektedir;

5– Savaşla beraber önem kazanan Kürtleri her halükarda elinin altında bulundurmak istemektedir;

6– PKK'nin diğer parçalardaki kamp ve faaliyetlerini yine oradaki Kürtler eliyle yıkıp engellemek istemektedir.

Evet çıkarılan "Kürtçe Yasası"'nın hedefi bunlardır. Türkiye kendi anadilimizi evimizde konuşma karşılığında bu kadar şeyi bekliyor bizden. Zaten bu beklentiyi gizlemiyorlar da. Nasılsa "Kürt anlamaz" diyorlar. Bizzat Özal'ın kendisi, "Bundan sonra Kürt kartını biz kullanacağız, Kürtlerin hamisi biziz" diyor. Yani demek istiyor ki; "Şimdiye kadar herkes Kürtleri kullandı, bundan sonra da biz kullanacağız".

Ama yanılıyorlar, çünkü Kürt halkı tarihinde ilk defa Nusaybin, Cizre, Silopi ve daha birçok yerde serhildanlarla özgürlüğün soylu tadını almıştır. Bu soylu özgürlük tadını alan bir halkı, yani kısa bir an özgürleşen bir halkı hiç kimse, hiç bir şeyle bir daha kandıramaz.

Seyfettin Aluş
E-Tipi Cezaevi, Aydın

saldırı ihtimaline karşı Kürdistan'a ek askeri yığınak yapan Türk devletinin, sözkonusu tehlike kalkmış olmasına rağmen askeri güçlerini çekmemesi, halkın bilincine olduğu gibi yansıyor. Halk bu kuvvetlerin kendisine karşı yığıldığının daha çok bilincinde.

Şemzînan'da askeri birliğin yanındaki top sahasına top oynamaya giden bir çocuğa birlikteki bir subay nişan alarak ateş açtı. Çocuk şans eseri vurulmadı. Halkın gözleri önünde gelişen bu olay, Kürdistan insanına sömürgecilerin nasıl baktığını çok iyi ortaya koymaktadır. Kürdistan insanı Türk sömürgecilerinin gözünde istediği zaman vurulabilecek bir kurbanlık koyun gibidir.

Silah almayan köylerin göçertilmesine devam ediliyor

Çolamerg'in Bilêh ve Binevşiyan köyleri büyük baskı altında. Bu köyler bölgede silah almayan tek aşiret olan Mamxuran aşiretine bağlı. Bu nedenle sömürgeciler aşireti, dolayısıyla bu köyleri cezalandırmayı planlıyor. Yoğun kar ve sömürgeci engellemeler nedeniyle, İHD yetkilileri bu köylere ulaşamıyor. Köylülerin şehre inmesine de izin verilmiyor. Sömürgeciler, bu iki köyde çok büyük suçlar da işlemiş olabilirler.

Şirnex

Silah almayı kabul etmeyen köyler ikinci kez yakılıyor

Geçen yıl Kürdistan'ın birçok alanı gibi, Şirnex'te de pek çok köy boşaltılmıştı. Boşaltılan köylerden birisi de Şirnex'e 15 km. mesafedeki Torkîz (Sarıdallı) köyü idi. Torkîz köyü bu kez altı mezrasıyla birlikte tamamen yakılarak haritadan silindi.

Yöredeki muhabirlerimizden alınan bilgiye göre, daha önce boşaltılan bu köy ve mezraların halkı karakol etrafına yerleştirilmiş, bir kısım aileler kendilerine derme çatma evler inşa ederken, diğerleri aradan bir yıldan fazla zaman geçmesine rağmen halen çadırlarda kalmaktadırlar. Bu şekilde çadır ve evlerden oluşan toplam 100 hane var. Şimdi köylülere yeniden 100 silah almaları dayatılıyor. Ancak köylüler silah almamakta kararlı davranıyor. Batuyan aşiretinden olan bu köylülere en ağır baskılar yapılıyor. Gözdağı vermek ve teslim almak için 6 Mart günü 12 köylü gözaltına alınarak iki gün süreyle ağır işkencelerden geçirildi. Bu 12 köylüden **Mahmut Fidan**, gördüğü ağır işkenceden dolayı halen yatakta.

Öte yandan Şirnex'teki ayaklanmada tutuklanan 6 yurtseverden üçü serbest bırakıldı. Şu anda **Hasan Kuldaş, Abdurrahman Anık** ve **Abdurrahman Şakın** tutuklu bulunuyor.

Êlih, Wêranşar ve Nisêbîn'de yoğun tutuklamalar sürüyor

Son günlerde yoğunlaşan tutuklama furyası, 8 Mart Kadınlar Günü'nde yapılacak gösteriler nedeniyle daha da arttırıldı. 7-8 Mart gecesi Êlih (Batman) merkezinde geniş operasyon yapıldı. Bu operasyonlarda çok sayıda yurtseverin gözaltına alındığı bildiriliyor. Amaç, hem kitle eylemliliğinin Êlih'e sıçramasını önlemek, hem de 8 Mart günü dolayısıyla yapılması muhtemel gösterileri engellemekti. Halkta büyük hareketlenme var. Kent merkezinin her tarafı askerlerle dolu durumda.

Nisêbîn (Nusaybin)'de de çok sayıda tutuklama var. Bu ay içerisinde gözaltına alınanların sayısı 200'ü geçti. Her gece en az 5-10 eve baskın yapılarak halk rahatsız ediliyor. En son gözaltına alınanlardan adlarını öğrenebildiklerimiz şunlar: **Kemal, Metin** ve **Abdurrahman Karataş.** Yine 7-8 Mart gecesi birçok ev basılarak, adlarını henüz tespit edemediğimiz 7 bayan gözaltına alındı. Bu girişim de, kadınlar günü yapılacak eylemi engellemeye yönelikti.

Wêranşar (Viranşehir) ilçe merkezinde de 1 Mart günü, bir dönem yurtseverlerle ilişkisi olmuş sonradan evine oturmuş **Sinan** adlı bir işbirlikçinin verdiği bilgilere dayanarak 80 yurtseverin gözaltına alındığı bildiriliyor. Gözaltına alınanlar arasında HEP ilçe yöeticileri de bulunuyor.

Ayrıca Çewlik (Bingöl), Tûx (Tatvan), Ereban (Araban) ve Qilaban (Uludere)'da yoğun tutuklamalar olmaktadır.

Açık arazide bulunan mermiler halka yüklenmek isteniyor

Qilaban'a bağlı Siwêd (Ballıköyü) Rojbozik mıntıkasında, kimin tarafından bırakıldığı bilinmeyen mermiler, askeri birliklerce bulundu. 27 Şubat'ta karayolları istimlak şeridi için aynı bölgeye keşfe giden görevli ve bunların yanındaki halktan bazı kişiler gözaltına alınarak, kaçak mermiler kendilerine mal edilmek istendi. Mermilerle ilişkileri olmadığını söylemelerine rağmen, bu kişiler gözaltına alınarak sorgulanmak üzere Şirnex taburuna götürüldü.

Gözaltına alınanlar arasında Kaymakamlık Yazı İşleri Müdürü **Ferit Altürk**, İlçe Seçim Bürosu Şefi **Abdullah Altürk**, Bayındırlık Teknisyeni **Ahmet Arkayın**, taksi şoförü **Mirza Soylu**, Belediye Meclis Üyesi **Sıddık Altürk**, 70 yaşındaki **Hacı Salih Ülper, Mustafa Altürk** ve **Necip Bakan** adlı kişiler de yer almaktadır.

Öte yandan Qilaban'a bağlı Bilêk (Işıkveren) köyünden **Sındi Tank** ve **Ömer Ören** adındaki kişiler, gerillalara yardım ve yataklık yaptıkları gerekçesiyle 2 Mart günü gözaltına alınarak Şirnex tugayına götürüldüler.

Yüzyıl dergisi Ankara bürosuna polis baskını

Ankara *(Berxwedan):* Haftalık Yüzyıl dergisinin Ankara bürosuna 5 Mart 1991 günü yapılan polis baskını sonucu, dergi çalışanlarından 11'i gözaltına alındı. Polis, derginin Necatibey caddesinde bulunan bürosunda karakol kurdu. Haber izlemek için gelenlerden de gözaltına alınanların olduğu bildiriliyor.

Derginin bürosunu iki gün kanunsuz olarak işgal altında tutan polis, dergi çalışanları ile gelip gidenlere de baskı ve tehditten geri kalmadı. Yüzyıl dergisi Genel Yayın Yönetmeni Doğu Perinçek, 6 Mart günü İstanbul'da yaptığı basın toplantısında, "Devlet, Cengiz Çandar'ın Güneş gazetesinden verdiği talimatla dergimize karşı harekete geçiriliyor" dedi. Bilindiği gibi dergi son sayısında Cengiz Çandar'ın MİT ajanı olduğu konusunu kapak yapmıştı.

Basın toplantısında Perinçek, gözaltına alınan arkadaşlarının hemen serbest bırakılmasını istedi ve dergi yönetici ve çalışanlarının hayatlarının tehdit altında olduğunu belirtti. Perinçek daha sonra özetle şunları söyledi:

"Özal'ın 'özgürlük paketi' bu uygulamalarla açılıyor. Yüzyıl dergisine 'illegal örgüt' suçlaması, gülünç bile değildir, bir rezalettir. Şırnak'ta kömür toplayan yoksulu, İdil'de halkı suçlayan bir iktidar, basın organlarına da baskınlar düzenlemekte, dergi bürolarında karakollar kurmaktadır.

Bu baskın Özal'ın İçişleri Bakanlığı'na dayatmasıyla gerçekleştirilmiştir. Son zamanlarda sinirlerine hakim olamayan Özal, ülkeyi çizgili pijaması ve ayağında pantuflu terlikleriyle yönetmeye başlamıştır. Polis, kişisel hınçların, intikam duygularının ve herşeyini ABD'ye teslim etmiş olan bir iktidar hizbinin aleti olmaktadır."

EYLEM BİRLİĞİ PLATFORMU

1- Bölgemiz Ortadoğu yaşadığı derin tarihsel ve güncel sorunlarla bağlantılı olarak şiddetli bir alt-üst olma sürecine girmiştir. Beklendiği gibi, dünyadaki son gelişmeler en şiddetli yansımasını bu zeminde bulmuş ve bölgemiz uluslararası sıcak savaş alanı haline gelmiştir.

Kuveyt'i Irak'ın elinden "kurtarma" bahanesiyle fiilen başlayan savaş, mevcut durumda ateşkesle sonuçlanmış gibi görünüyorsa da, uluslararası ve bölgesel güçler arasındaki savaş değişik boyut ve yoğunlukta sürüyor.

Emperyalizm, bölgeye yaptığı askeri güç yığınağı ve başlattığı fiili savaşla, gerçekte kendisini yok edecek bir yangını körüklemiştir. Ortadoğu'nun kördüğüm haline gelmiş olan çelişkileri, inanıyoruz ki bu çatışma içinde kendi çözümünü bulacaktır.

Halkların iradesi dışında dayatılan emperyalist ve gerici savaş, bölgenin zenginlik kaynakları üzerinde emperyalist denetimi ve bölgedeki anti-emperyalist güçlerin tasfiyesini amaçlıyordu. Başta ABD olmak üzere emperyalist güçler, bölgede sarsılan dengeler üzerinde kendi hegemonyalarını kurmak için fiili bir savaşa girmek zorunda kalmışlarsa, bu onların bölgemiz gerçeğinden duydukları korkuyu gösterir. Başvurdukları savaş onlar açısından, politikadaki tükenmişlik ve çaresizliğin ürünüdür.

Ancak bu, emperyalist saldırganlığın yıkıcı ve tahripkar etkilerinin gözardı edilmesi anlamına gelemez. Tam tersine görülmüştür ki, emperyalist güçler halklara yönelik saldırıda çok daha pervasızdırlar. Saddam'ı cezalandırma ya da Kuveyt'i kurtarma adı altında Irak üzerine tonlarca bomba atılmış, on binlerce masum insan katledilmiş, yüzbinlerce insan yaralanmış ve doğa tahrip edilmiştir. Ekonomik ve sivil hedeflere yönelik saldırılar, emperyalist güçlerin "kendi barışları"nı kimlerin yaşamı pahasına gerçekleştirmek istediklerini çok çarpıcı olarak göstermektedir.

Bölgede hızlanan ulusal ve sınıfsal uyanış (Kürt ulusal hareketi, Arap milli tepkisinin gelişmesi, Filistin sorununun kesin çözüm dayatması ve geniş halk yığınlarının muhalefeti) emperyalizmin azgın saldırılarının esas hedefi olduğu gibi, onu geriletecek mücadelenin de temelidir.

2- Bölgemizdeki son gelişmelerle birlikte Türkiye ve Kürdistan'ın nasıl bir role sahip olduğu da daha açık biçimde görüldü.

Kürdistan'da zaten bir savaş içinde bulunan TC, Körfez savaşıyla birlikte Kürdistan problemini de halletme çabasını yoğunlaştırmış, çağrıdığı Çevik Kuvvet birlikleri, üslerin kimyasal ve diğer silahlarla yeniden donatılması ve Kürdistan'a kaydırdığı 200 bin kişilik yeni askeri güçle gerilla mücadelesi ve serhildanları hangi planla ezmek istediğini açıkça göstermiştir. Tırmandırılan özel savaş, halka karşı uygulanan katliamcı yöntemler, orada konumlandırılan gücün ileri sürüldüğü gibi "dıştan gelebilecek saldırı tehditi" olmadığını görmeye yeterlidir.

Kürdistan'da TC'nin uyguladığı işkence, sürgün, tutuklama vb. baskınlar yoğunlaştırılarak sürdürülüyor. Aynı zamanda ayaklanmalar da giderek yayılıyor ve yeni boyutlar kazanıyor. Halk ayaklanmalarının NEWROZ'la birlikte daha da hız kazanacağı şimdiden görülmektedir. TC, bir yandan katliamcı yöntemlerle serhildanları kesmeye çalışırken, diğer yandan da çeşitli "reform" manevralarıyla ulusal kurtuluş mücadelesinin önüne geçmeye çalışmaktadır. TC ile Kürdistan halkı arasındaki savaşın giderek daha da şiddetleneceği ortadadır. TC'nin Kürdistan üzerindeki hesapları ve çıkmazı onu her türlü politikanın ve aynı zamanda her türlü vahşi uygulamanın sahibi olmaya itebilir. Bu objektif gerçek her an gözönünde bulundurulmalı, Kürdistan halkı ve dostları buna hazırlıklı olmalıdırlar.

3- Kürdistan üzerindeki savaş ve bölgemizdeki son gelişmeler Türkiye içindeki sınıfsal muhalefeti de doğrudan etkilemiştir. Türkiye proletaryasının sınıfsal ve toplumsal talepleri bölge halklarının mücadelesiyle birlik içinde olduğundan, bu yansımasını doğrudan yaşam içerisinde de bulmuş ve Körfez krizinin savaşa dönüşmesinin beklendiği günler Türkiye işçi sınıfı hareketinin hız kazandığı günler olmuştur. Türkiye işçi sınıfının Zonguldak'ta başlayan ve giderek yaygınlaşan grevleri rejimi önemli oranda zorlamıştır. Savaş bahane edilerek yasaklanan ve böylece geçici de olsa dondurulan işçi grevleri ve değişik eylemler giderek yoğunlaşacaktır. İşçi sınıfı eylemliliği ve devrimci demokratik muhalefet toplumun birçok kesimini etkiliyor. Bu nedenledir ki, TC, zaten çok sınırlı olan demokratik hakları gaspederek ve şiddet yöntemiyle gelişmeleri önlemeye çalışmaktadır. Hak gaspları, tutuklama ve yaygınlaşan işkenceler bu amaca yöneliktir. İşkence altında katledilenlerin sayısı giderek artmaktadır. Ancak kamuoyunun böylesi cinayet ve baskılar karşısında duyarlılığı da geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde artmıştır. Önümüzdeki süreç, Türkiye açısından toplumsal muhalefet hareketlerinin canlanacağı bir süreç olma özelliğini göstermektedir. Yasağa rağmen bu yıl da kutlanacak olan 1 Mayıs kitlesel eylemliliğinin yoğunlaştığı bir platform olabileceği gibi, karşı saldırıların da yoğunluk kazandığı bir platform olabilir. TC'nin saldırılarda bulunacağı beklenmeli ve buna uygun hazırlıklar geliştirilebilmelidir.

Bölge, Kürdistan ve Türkiye'deki durum ve olası gelişmeler, devrimci demokrat ve ilerici güçlerin saldırıları göğüslemede ortak tavır almalarını zorunlu kılmaktadır. Genelde Avrupa'da ve özelde Almanya'da bulunan güçlerin, ülkelerimizdeki gelişmelerle daha güçlü bir dayanışmayı geliştirmeleri bir ihtiyaçtır. Yukarıda belirtilen gerçekler ışığında bazı temel hedeflere yönelik olarak -geçici bir süreyi de kapsasa- devrimci-demokratik güçlerin platformu, güç ve eylem birliği önem kazanmaktadır. Bunun için, her güç ve grup dar ve grupçu saplantılardan sıyrılarak Türkiye ve Kürdistan'daki devlet terörüne karşı somut adımlar atmalı, mücadelede birlik olgusunu öne geçirip pratik gereklerini yerine getirebilmelidir.

Platform güçleri, ajitasyon-propaganda ve eylemlerini aşağıda belirtilen ana noktalar çerçevesinde geliştirmelidirler.

1) Körfez savaşının Ortadoğu'da yolaçtığı tahribatlar ve emperyalizmin bölge üzerindeki oyunlarını açığa çıkarıp, teşhir etmek,

2) Türkiye'deki işçi eylemliliğiyle ve devrimci halk muhalefetiyle dayanışmaya hazır olmak, Türkiye ve Kürdistan'daki işkence uygulamalarını açığa çıkarmak, sahiplerini teşhir etmek ve 1 Mayıs'a hazırlık yapmak.

3) Kürdistan'da gelişen serîhildanları desteklemek, dayanışma içinde olmak, halkın bu eylemlerdeki ulusal-demokratik ve ekonomik taleplerini desteklemek, yerel ve merkezi düzeydeki protesto, işgal vb. eylemlerle bu desteği pratiğe dönüştürmek, TC'nin katliam, sürgün vb. uygulamalarını ve ulusal baskıyı teşhir etmek.

4) Yukarıda sıralanan hedefler üzerinde bir araya gelen ve bu deklarasyona imza atan her güç yapılacak eylemlerde ajitasyon ve propaganda çalışmalarını eylemin içeriğine uygun olarak geliştirecektir.

Ancak bu platform güçlerinin kendi bağımsız propaganda ve ajitasyonların önünde engel olarak anlaşılmamalıdır.

5) Her güç yerelde yapılacak eylemlere olanakları ölçüsünde katılımı mutlaka sağlayacaktır.

Platform güçleri: **DİDF, ERNK, TKP-Kıvılcım, TKP-B, Direniş Hareketi, ATİK, Devrimci Partizan, Kawa-Almanya, TİKB Taraftarları, DKP, TDKP-YDÖ, Ekim-YDK, TKP-ML Hareketi, D-İşçi**

Destekleyen: **TKP-ML** **14 Mart 1991**

Belgelerinden sömürgeci devletin PKK ve Kürdistan korkusu

Aşağıdaki belge Mērdīn sınır bölgelerine yollanmış, gizli mührünü taşıyor. Belge yarbay imzalı ve istihbarat amaçlı. Ortaya çıkıyor ki benzer talimat Kürdistan'daki tüm ordu birliklerine yollanmış.

Belgede askeri komutanlar tarafından cevaplanması istenen soruların tümü PKK üzerine. Örneğin; "Savaş durumunda PKK'nin ayaklanma hazırlıkları var mı?", "Bu amaçla PKK öncülüğünde Türkiye ve Suriye Kürtlerinden ortak müfrezeler oluşturuluyor mu?", "Halk artan oranda PKK'yi destekliyor mu?, "PKK'nin karakollara ve devlet yanlılarına saldırıları devam ediyor mu?", "Suriye tarafında bir hareketlenme var mı?" vb. sorular birbirini izliyor.

Sorularda ortak nokta, "Halkın PKK'yi destekleme oranının tespiti ve ayaklanma beklentisi" oluyor. TC, görünür bir şekilde PKK'ye desteklerinden dolayı Güney-Batı (Suriye K.) Kürdistan'ı hedef haline getiriyor. Yine halkın kimyasal ve nükleer silahlardan korunmak amacıyla yaptığı sığınakların PKK'lilerin kullanımına sunuldukları iddiasıyla askeri birimlerden bunlara müdahale isteniyor.

Belge TC'nin asıl korkusunu ve savaşa girme nedenlerini fazlasıyla koyuyor.

GİZLİ

HABER TOPLAMA PLANI

BİRLİK : 117 NCİ JANDARMA SINIR ALAY KOMUTANLIĞI / KIZILTEPE

KAPSADIĞI DEVRE : 15 OCAK 1991 – 25 ŞUBAT 1991

S. NO	Esas Bilgi Unsurları ve Diğer İsth. İstek.	Emareleri (Belirtileri)	Emir ve İstekler	1. Tb.	2. Tb.	3. Tb.	Raporun Bulundurulacağı Zaman ve Makam	[illegible]
1.	Sınırlarımızdan geçme teşebbüsü varmı ?	SURİYE sınırından TÜRKİYE'ye iltica talebine rastlanıyormu ?	a. Savaş nedeni ile IRAK'tan SURİYE'ye ve oradan da ülkemize iltica talebi varmı ?	x	x	x		
			b. Savaş nedeni ile sınırımızda IRAK'ın SURİYE ile ilişkilerini ortaya koyan görüntüler mevcutmu ?	x	x	x		
			c. Savaş nedeni ile IRAK'tan ülkemize gelerek bölgemizden geçen yabancı uyruklu kişilere rastlanıyormu?	x	x	x		
			d. Son zamanlarda sorumluluk bölgemizde yakalanan yabancı uyrukluların sorgulamasına özel önem veriliyormu.	x	x	x		
			e. Sınırlarımızdan Yurdumuza giren veya TÜRKİYE'de bulunan pasaportlu IRAK'lı şahısların geçici barınma yerlerinde görüştükleri kişiler varmı ?	x	x	x		
2.	17 OCAK 1991 de başlayan IRAK operasyonundan sonra bölgemizde PKK terör örgütü ile vatandaşlar arasında münasebetlerde bir kollektifiyet varmı?	Bölgede ayaklanma ve isyan çıkartmak üzere PKK öncülüğünde bir kıpırdanma hissediliyormu ?	a. SURİYE ve TÜRKİYE'de Kürtlerden oluşan silahlı Birlikler Devlet yanlısı kişilerle Askeri tesis ve konvoylara saldırı düzenlemek üzere faaliyette bulunuyorlarmı ?	x	x	x		
			b. Bölgede mevcut bölge halkı PKK faaliyetlerini anormal derecede bir pervasızlık içerisinde destekliyorlarmı ?	x	x	x		

\- 1 -

GİZLİ

DİRLİK : 117. JANDARMA SINIR ALAY KOMUTANLIĞI / KIZILTEPE

KAPSADIĞI DEVRE : 15 OCAK 1991 – 25 ŞUBAT 1991

S. NO	Esas Bilgi Unsurları ve diğer İsth. İstek.	Emareleri (Belirtileri)	Emir ve İstekler	1. Tb.	2. Tb.	3. Tb.	Raporun Bulundurulacağı Zaman ve Makam	[illegible]
			c. Savaş nedeni ile bölgeden göç eden kişi ve ailelerin gittikleri yer ile amaçları nedir ?					
			d. Bölgede TÜRK Bayrağına veya Milli değerlere saygısızlık gösteriliyormu ?					
			e. Sorumluluk bölgenize yabancı kişiler gelip gidiyormu ? Geliyorsa kimlerle temas kuruyorlar ?					
3.	SURİYE körfez savaşında aldığı mukabil tedbirler varmı ?	Son körfez savaşının çıkmasından sonra komşu Ülke SURİYE topraklarında vukua gelen Askeri veya sivil hareketlenme tertiplenme, yığınak veya keşif ve gözetleme faaliyetleri gözetleniyormu ?	a. TÜRKİYE'nin körfez krizi nedeni ile savaşa girmesi durumunda bölgede ayaklanma ve isyan çıkartmak üzere PKK'nın öncülüğünde SURİYE ve TÜRKİYE Kürtlerinden oluşan silahlı Birlikler oluşturuluyormu ?					
			b. TÜRKİYE'nin IRAK karşısındaki ittifakta yer alması nedeni ile bölgemizdeki kritik tesis, Kışla ve Karakollara baskın yapılabileceği değerlendirilmektedir. Bu yönde bölgede bir faaliyet sezinleniyormu ?					
			c. SURİYE topraklarında KAMIŞLI-AMADA arasında TÜRKİYE sınırlarına 5-6 Km.Güneyde TÜRKİYE'ye yönelik çok miktarda tank ve zırhlı Birlik konuşlanmakta olduğu keza TÜRKİYE sınırlarına paralel olarak geçen yollarda çok miktarda MERSEDES ve					

\- 2 -

GİZLİ

BİRLİK : 117 NCİ JANDARMA SINIR ALAY KOMUTANLIĞI / KIZILTEPE

KAPSADIĞI DEVRE : 15 OCAK 1991 – 25 ŞUBAT 1991

S. NO	Esas Bilgi Unsurları ve Diğer İsth. İstek.	Emareleri (Belirtileri)	Emir ve İstekler	1. Tb.	2. Tb.	3. Tb.	Raporun Bulundurulacağı Zaman ve Makam.	[illegible]
			ÜNİMOG tipi araçlar ilerlemekte olduğu, TÜRKİYE'nin IRAK'a saldırması halinde SURİYE'nin IRAK'ın yanında yer alacağı ve TÜRKİYE'ye cephe alacağı, SURİYE halkı arasında konuşulmakta olduğu şeklindeki haberin öğrenildiğini ve böyle bir faaliyet mevcutmu ?	.				
4.	SURİYE Bölgesinde körfez savaşı başladığından bu yana gözlenen faaliyetlerde eskiye oranla bir değişiklik varmı ?	Son körfez savaşında SURİYE'de gözlenen faaliyetler nelerdir ?	a. IRAK'ın 5 nci Kolordu (ERBİL) Komutanlığınca 13 OCAK 1991'den itibaren (4) gün süre ile IRAK-TÜRKİYE sınır bölgesinde teröristlere karşı başlattığı belirtilen operasyonun hangi gün, nerede, nasıl yapıldığını ve sonuç ve yankıları hakkında hangi duyumları aldınız ?	x	x	x		
			b. Vatandaşın kimyasal silahlara karşı korumak amacıyla yaptığı gizli sığınakların teröristlerce kullanılacağı değerlendirildiğinden bunlara müsaade edilmemektedir. Bölgemizde bu tür sığınak veya önceden teröristlerce yapılmış ve güvenlik güçlerince bilinen sığınak varmı ? Varsa sık sık kontrol ediliyormu ?	x	x	x		
			c. SURİYE bölgesinde personel ve malzeme nakli gözleniyormu ? Varsa hangi istikamete gidiyor. ?	x	x	x		

Mustafa DEMİR
J.Yarbay
A.İsth.ve İKK.Ş.

\- 3 -

Güney Kürdistan'ın kısa tarihçesi

Kürdistan, 1514-1639 süresinde olan savaşlar sonucu bölününce, bugün Güney Kürdistan olarak bilinen Irak egemenliği altındaki Kürdistan parçası, Kuzey'le birlikte Osmanlı egemenliğinde kaldı.

Türk resmi tarih yazarlarının da itiraf ettiği gibi, hiçbir dönemde Osmanlılar, bu Kürdistan parçasına tam egemen olamadılar; gönderilen valilerden çoğu görev sürelerini bitirmeden geri dönüyor, bu parça sömürgeci egemenliği tanımıyor, sürekli ayaklanmayı yaşıyordu.

Birinci Dünya Savaşı sonucu Kürdistan dörde bölündü. 1916 Sykes-Picot antlaşmasıyla Irak ve Güney Kürdistan İngiliz ordularınca işgal edildi, ve İngiliz egemenliğine verildi. İngiliz orduları, 23 Şubat 1916'da Bağdat'ı, 8 Kasım 1918'de de Musul'u işgal ettiler. Musul'daki Türk birlikleri hiç direnmedi, bu birlikler komutanlarıyla birlikte İngilizlerin koruması altında İngiliz işgal bölgesinden çıkarıldılar.

İngilizlerin, Arapları kollayan ve oluşacak devleti Araplara teslim etme politika ve uygulamaları ortaya çıkınca, Kürtler ayaklandı. **Şeyh Mahmud Berzenci**, yönetiminde Süleymaniye ve Kerkük ile çevre alanlarını kapsayan ayaklanma birlikleri, 27 Mayıs 1919'da Süleymaniye'ye girdi. Savaş uçağı kullanan ve köyleri durmadan bombalayan İngiliz-Arap orduları 19 Temmuz 1919'de şehri tekrar aldılar. Yakalanıp önce idama mahkum edilen Şeyh Mahmud; cezası sürgüne çevrilerek Hindistan'a sürgün edildi.

Türk birliklerinin Güney Kürdistan'da hak iddia etmeleri, Kürt halkının tepkileriyle birleşince Şeyh Mahmud'un sürgün cezasına son verilerek, Kürdistan emiri olarak atandı. Bu sürede Şeyh Mahmud, bir hükümet kurdu, görevli atadı, para ve pul bastı.

Bu sürede Araplar hızla örgütleniyordu. Nitekim Kürdistan'a Arap memurlar atamaları hızlandı, İngiliz-Arap ordusu Kürdistan'da provokasyona başladı. Şeyh Mahmud, tekrar ayaklandı. İngilizler, bu defa hunharca davrandı, 1922'de Rewanduz ve Kürt köyleri bombalandı. 1924'te Süleymaniye tekrar İngilizlerin eline geçti. Buna rağmen Şeyh Mahmud, 1931'e kadar direndi, bu tarihte yakalandı, 10 yıl hapis cezasına çarptırıldı, önce hapsedildi, sonra Güney İrak'a sürüldü.

Şeyh Sait ayaklanması üzerine, Türkler ve İngilizler, Musul ile Kerkük'ün statüsü üzerinde anlaştılar. O dönem Yapılan nüfus sayımlarında toplam 785.000 olan nüfusun 454.00 yani 5/8'i Kürt, 185.000'i Arap, 65.000'i Hıristiyan ve 16.000'i de Yahudilerden oluşuyordu. Buna rağmen Kürtlere hiçbir hak verilmedi. 1926 Bağdat antlaşmasıyla Güney Kürdistan'ın statüsü kalıcılaştırıldı.

1931 yılında Ahmed ve Mustafa Barzani kardeşler, İngiliz Arap egemenliğini tanımayarak direnişe başladılar. Barzaniler yenildi önce hapis edildiler, 1943'e kadar denetim altında tutuldular.

1932'de İngiliz egemenliğinde İrak-Arap krallığı kuruldu. Bu arada Araplar devlet olarak hızla örgütlendiler. Kürdistan'a karşı 1937'de Sadabad ve 1955'te Bağdat Paktı kuruldu. Kürtlere söz verilen hakların verilmemesi üzerine Barzaniler bir daha direnişe geçti. Ancak bu defa tutunamayarak, Doğu Kürdistan'a geçtiler, özerk Mahabad Kürt Cumhuriyeti (21 Ocak 1946 - 31 Mart 1947)'nin kuruluşunda yeraldılar. Cumhuriyet, ABD destekli İran ordularınca yıkılınca Barzani, adamlarıyla birlikte Güney Kürdistan'a geçti, orada tutunamayınca bir grup sadık adamıyla birlikte SSCB'ne geçti ve 1958 yılına kadın orada kaldı.

Gerek İ-KDP gerekse de Irak-KDP bu yıllarda doğdular. Süreç Güney Kürdistan'ın bölgeleri arasında da farklılık yarattı. Süleymaniye, Kerkük ve yakın kentlerde Arap kurumlaşması hızla gelişti. Bu Kürt küçük-burjuvazisi ve aydınlarının oluşumu anlamına geliyordu. Aynı zamanda işbirlikçiliğin de zemini doğuyordu. Zaxo, Dihok, Musul, Amadiye çevresinde ise aşiretçilik ve buna dayalı direnişçi milliyetçilik korundu.

1958'de Irak'ta ordu subayları eliyle Baas darbesi oldu. 1971'de de İngilizler, bölgeyi "fiili" anlamda terkettiler. Baas rejimi, Irak devletini Arap aleminin bir parçası ilan etti. Kemalist politikayı yürüttü. Nüfus ise Kürt halkı aleyhine sürekli değişim gösterdi.

Baas darbesi olunca Barzani, Kürdistan'a döndü. Bu, KDP'nin de canlanmasını doğurdu. Baas rejimi, şoven ve hiçbir hak vermez politikası, 1961'de silahlı direnişin gelişmesine yolaçtı. 1972'de SSCB ile dostluk ve askeri işbirliği antlaşması imzalayan Baas yönetimi, Arap devletleri ve SSCB'ne dayandı, Kürtlere karşı birleşik Arap orduları savaştı.

Otonomi programıyla yola çıkan Barzani öncülüğü ise, İran ve ABD'ye dayandı. Bu bazı yanılgılar da ortaya çıkardı. Baas rejiminin anti-emperyalist propagandasına kanan Irak Komünist Partisi, şoven bir tutum aldı, Baas'ın yanında yeraldı, oldukça olumsuz bir rol oynadı.

1963'te Baas içinde bir darbe daha oldu. Bu darbenin etkisi daha geçmeden Hasan El Bekir, 1963 Temmuz'unda ikinci darbesini yaptı, ilk darbede General Kasım öldürüldü, onun ve IKP yanlılarının katliamı başladı. Enaz 10.000 kişi öldürüldü. Yeni yönetimin Kürtlere karşı politikası değişmedi, tam aksine daha kanlı bir hal aldı.

Barzani öncülüğünün Kürtler canlı tutma anlamında Kürdistan çapında olumlu etkisi oldu, otonomi hedefi, Kürdistan potansiyelini Güney Irak'a kanalize etmesi, İran ve ABD'ye dayanması olumsuzluk ögesi oldu. Kuzey ve Güney-Batı'da kurulan KDP'lerin tüm çalışması Güney'e yönelik oldu.

Mücadeledeki tıkanma ayrışmalara da yolaçtı. I-KDP'nin 1964'teki VI.Kongresi'nde İbrahim Ahmet, partiden ayrılarak İran'a sığındı. Celal Talabani de 1966'da Baas rejimiyle anlaştı. Buna IKP'nin Baas yanlısı politikasını da eklemek gerekir Irak'ta proleterya zayıf olduğundan IKP'de, Baas rejimi gibi subay ve aydınlara dayandı. Bu kesim en dönek toplumsal kesimdi. Böylece direniş içinde ciddi bölünme, ihanet ve iç çatışmalar gelişti. Bunlar yetmiyormuş gibi, Baas rejimi, uşak aşiret reislerinden büyük çete birlikleri oluşturdu.

5 Mart 1975 Cezayir Antlaşması'yla İran ile Irak uzlaşınca Kürt direnişinin akibeti belli oldu: Yüzbinlerce Kürt İran'a sığındı, Kuzeye geçenler de binlerce oldu. Yüzbinlercesi de Güney Irak'a göçertildi, en az 1500 Kürt köyü haritadan silindi.

Irak, 1979'da bir darbe daha geçirdi. Saddam Hüseyin tek adam oldu, Irak türü seçimle tek adamlığını halka onaylattı. 1979'da İran'da islam devrimi oldu. İki devlet, aralarındaki çelişkiler nedeniyle bir daha karşı karşıya geldiler. İran, Irak Arap nüfusunun %60'ı olan Şiiler'e hitap etti. Ancak milli öge ve sınıflaşmadan dolayı Irak Şiileri toptan Irak'ın yanında yeralmadılar. Irak, çok sayıda şii önder tutukladı yada sürgün etti. İki devlet, 1980 Ağustos'unda 8 yıllık bir savaşa tutuştular.

Yenilgi Kürt güçleri arasında çelişkileri derinleştirdi. Başta KDP içinde ayrı grup olan YNK (Kürdistan Yurtseverler Birliği), 1966'dan itibaren ayrı örgüt olarak hareket etti. Bundan ayrılan aydın ve kent soylularının kurduğu Kürdistan Sosyalist Partisi varlık olamadı. Sami Abdurrahman ise KDP'yi örgütlemeye çalıştı, 1979'da İdris ve Mesut Barzani dönünce, Sami Abdurrahman ayrılarak Kürdistan Halk Partisini kurdu, bu da varlık olamadı. İç çatışmalar ise devam etti. Çatışmalara Türk MİT'i de karıştı. Bu şekilde 1978'de Hakkari'de YNK'nin 500 kadar peşmergesi katledildi, 1983-86 arasında da kanlı iç çatışmalar yaşandı. 1979'da direniş tekrar başlamasına rağmen, eski zaaflar aşılamadı, ulusal birlik kurulamadı, direnişin İran'a bağımlılığı aşılamadı. Irak muhalefeti bütünleşmedi demokratik bir program oluşturamadı, herbiri muhalefetin her iki gücü bir tarafa bağımlı kaldı.

Hem ABD, hem SSCB ve hem de Arap aleminden destek alan Irak yönetimi, dayandı. 1988'de İran ile Irak anlaşınca, Kürt direnişinin kaderi tekrar belli oldu: Tekrar yıkıntı ve göç. Bu defa bir de kimyasal silahlar kullanıldı.

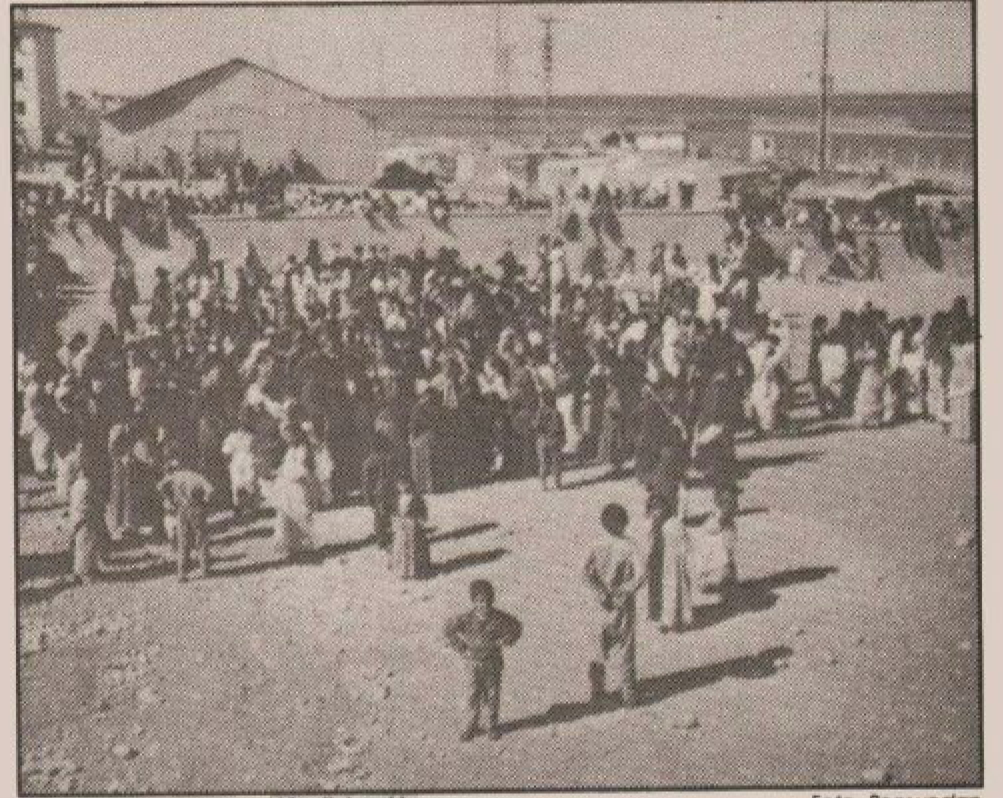
Güney Kürdistan 90 yıldır hep direndi, hep katliamlarla karşılaştı, denge Araplardan yana değişti, başta yarı yarıya olan nüfus, baskı, asimilasyon, yıkma ve göçertme sonucu Kürtlerin aleyhine 1/3 oranına dönüştü.

Şimdi Irak'ta tekrar devrimci durum doğdu, tekrar iç çelişkiler dış müdahalelerle çözüm noktasına yaklaştı. Şimdi yapılması gereken nedir?

Eski hatalar tedrarlanmamalı, iç çatışmalara girilmemeli, mücadele eskiden olduğu gibi dış güçlerin çıkarlarının taktik uzantısı haline getirilmemeli; direnişin demokratik bir Irak programına tabi kılınması ancak Kürt ulusal haklarının kabul edilmesi ve bu mücadelenin Kürdistan bütününün ulusal kurtuluşunun bir parçası ve ona tabi bir bileşeni olarak görülmesi koşuluna bağlı kılınmalı, siyasal ve pratik harekette bu kararlılık içinde olunmalıdır.

Öte yandan Irak sorununun çözümünün Kürt sorunundan geçtiği de özellikle görülmelidir. Irak muhalefeti, İran, Suriye vd. Kürt halkının ulusal sorununun adil çözümünü yadsıyarak Irak'ta uzun süreli bir çözüme varamayacaklarını görmelidirler.

IRAK'TA İÇ SAVAŞ, ORTADOĞU VE KÜRDİSTAN

Göçertilen Güney Kürdistanlılar — Foto. Berxwedan

Baştarafı 1. sayfada

şekilde direnmeyen, onursuz Irak ordusunu durmadan bombaladı. Irak sınırları içindeki topraklar, tarihte örneği az görülür bir tarzda yakılıp yıkıldı.

Saddam'ın niteliği bölgedeki diğer güçleri ve halk güçlerini harekete geçirmeye uygun değildi, Saddam, bölgenin en çirkin yüzüydü. Buna rağmen, bölgedeki halklar için muazzam bir bilinç ve hareketlilik ortaya çıktı.

ABD'nin savaştaki amaçları

ABD, İsrail karşısında en büyük Arap askeri gücü olan Saddam rejimini zayıflatmak, böylece siyonizmi güvence altına almak, bölgeye askeri güç olarak yerleşmek, bölgeye ve dünya halklarıyla Sovyet-ABD bloklaşması döneminde gelişen güçlere siyasal gözdağı vermek ve bölgede Filistin ve Kürdistan sorununu emperyalizm için sorun olmaktan çıkaracak bir çözüme kavuşturmayı amaçlıyordu. Ayrıca petrol ve silah şirketlerine yeni kazançlar gerekiyordu.

ABD bu amaçlarına büyük ölçüde ulaştı. Askeri gücüyle bölgeye yerleşti. ABD tekelleri için büyük bir pazar yarattı, ABD uçakları tekellerin planladığı hedefleri bombaladılar, uçaklar bunun fotoğraflarını çektiler ve daha savaş bitmeden ihaleye verdiler. Bu, ABD'nin savaştaki sadist görünümünün sadece bir yönü.

ABD, bölgedeki mevcut durumu, kendi istediği düzeni kurmak için uygun bir ortam olarak görüyor veya gördüğünü söylüyor. Zaten herşeyi tamamen savaşla halletmesi mümkün değildi. Savaşla belli bir yere varınca, onu siyasal çözümler için temel yapmayı yeğledi.

Yeni Ortadoğu düzeni nasıl olacak?

ABD, Irak Baas rejimiyle uzlaşmaya ve rejimi korumaya çalışıyor. Askeri inisiyatifi tamamen ele geçiren ABD'nin, Saddam'ı devirmesi işten bile değildi. Belki de savaş öncesinden ABD, bu konuda Arap rejimleriyle anlaştı ya da bu doğrultuda ABD, Saddam'ı tam da kendi uşağı durumuna getirmeyi amaçlıyor. Belki de kişi olarak Saddam'ı düşürmek istiyor, ama Baas'ı değil. Yani Saddam ve Arafat kişi olarak devreden çıkarılsa (ki teslim alınmış bir Saddam'ın iktidarda kalması ABD için fazla önemli olmayacaktır), Irak Baas ve FKÖ egemenliği gelişse, işgal altındaki bir kısım toprakların FKÖ ve Suriye'ye verilmesiyle Filistin İsrail ve Arap-İsrail çelişkileri giderilip bir anlaşmaya ulaşılsa, buna karşı çıkan Arap rejimleri tecrit edilip hatta yıkılsa, böylece başta güvenilir uşaklar olmak üzere (İsrail, TC, Mısır ve Suudi) diğer Arap devletleri ABD ile uzlaşmaya ve işbirliğine zorlanıp, İran da böylece dengelense veya Avrupa devletleri aracılıyla ilişki ve yumuşama içine çekilebilse vb. ABD'nin ulaşmak is-

Güney Kürdistan'da son durum

Körfez savaşının Irak aleyhine sonuçlanması ve Saddam rejiminin otoritesinin sarsılması ardından doğan elverişli koşullardan yararlanan Güney Kürdistan halkı-mız baş kaldırarak önemli mevziler ele geçirdi.

Son gelen haberlere göre, Şehrizor (Süleymaniye), Hewlêr (Erbil), Xaneqîn, Dihok, Zaxo gibi önemli kentlerden sonra Kerkük kentinin de ayaklanan Kürt halkının denetimine geçtiği bildirilmektedir.

Çeşitli haber kaynakları, bundan rahatsız olan Saddam rejiminin yine kimyasal silah kullanma tehditinde bulunduğunu, hatta yer yer napalm bombaları kullandığını haber vermektedir.

Öte yandan, Xebûr sınır kapısının karşı yakasında gönedere çekilen sarı, kırmızı, yeşil renkli Kürdistan bayrağının, Türk sömürgeciliğini son derece tedirgin ettiği izlendi.

tediği düzenin böyle olduğu anlaşılıyor. Bu nedenle, adeta Irak sorunu yokmuş gibi davranarak, öne Arap-İsrail meselesini çıkarmaya çalışıyor.

ABD Dışişleri Bakanı James Baker'ın Suudi, İsrail ve Suriye'yi kapsayan son bölge gezisi ve bu arada Filistin heyetiyle görüşmesi, ABD'nin koyduğumuz amaçlarında gizlilik bırakmıyor. İsrail'in görüşme çağrısı da bunu doğruluyor.

ABD planının gerçekleşme şansı ne kadar?

İsrail buna uyacak mı? Ürdün'den Cezayir, Yemen ve Libya'ya kadar pek çok Arap devletinde ciddi rahatsızlıklar var. Kimi iktidarını yitirmekten korkuyor, kimi de ABD'nin İsrail lehine yaratmak istediği statükodan rahatsız.

Böyle bir gelişmenin nirengi noktası Suriye oluyor. Suriye, ABD ile ne ölçüde uyuşacak, ne ölçüde kendi politikasını yürütecek? Gelişmeler Araplar içinde Suriye'yi çok öne çıkardı. Körfez savaşı sonrası ilk Arap zirvesinin Şam'da olması bunu gösteriyor.

İran, bölgeye, en azından yakın çevresine kendi doğrultusunda yön vermeye çalışıyor ve bundan vazgeçmiş değil. Son olarak Suriye ile görüşmeleri bu konuda ne denli duyarlı olduklarını gösteriyor.

ABD, Arap-İsrail meselesini öne çıkarırken, İran ve Suriye ise Irak meselesini öne çıkarıyor ve orada rejim değişikliğini dayatıyorlar. Bu sadece Saddam'ı yıkma değildir, aynı zamanda ABD'nin bölgedeki çabalarını boşa çıkarma girişimidir. Irak olayı öne çıktıkça, ABD'nin çabalarının etkisiz kalacağı ve bölgede devrimci gelişmenin olacağı söylenebilir.

Irak'ta devrim olasılığı ve bölgeye etkisi

Körfez savaşı ve Irak ordusunun bozgunu Irak'ta iç savaş başlattı. Şimdi çok uygun devrimci durum var. Kendini dayatan iç çelişkiler, dış etkenin müdahalesiyle çözüm olanağının doğduğu pratik mücadele alanına yansıdılar.

Eğer ABD, Saddam rejimini yıksaydı, şimdi yaşanan durum daha hızlı ve derin gelişecekti. Bunu ABD çıkarına görmedi. ABD Saddam'ı da politik ve ideolojik olarak bitirmeyi amaçlıyor. Bir anlamda bugün olanlar sanki ABD'nin sınırlarını çizdiği çember içinde gelişiyor gibi gözüküyor. Bu anlamda inisiyatifi elinde tutuyor gözüken ABD, tarafların mücadelesinden yararlanmaya çalışıyor.

Ancak yine de sonucu belirleyecek, Irak'taki halkların mücadelesi olacaktır.

Irak'ta muhalefet güçleri Kürtler, Şiiler, Baas muhalefeti ve Komünist Partisi. Tümünün ortak özelliği içteki güçlerinden çok dışa dayalı olmaktır. Örgütsel yapıları, devrimci girişimleri zayıf, politikada da fazla etkin değildirler.

Geçmişte Saddam rejiminin yıkılmamasının en önemli nedeni muhalefetin bu niteliği ile muhalefetin dayandığı ve Saddam'a düşman olan iki temel gücün, Suriye ile İran'ın yeterince anlaşamamasıdır. Bunlar Saddam'a karşı savaştılar, fakat Saddam da, bunlar arasındaki çelişkilerden güç alarak yaşadı. Gerek Suriye, gerekse İran, Saddam yıkılsa bile kendi yanlılarının iktidar olmasını istiyordu. Bu nedenle birlikler masa başında kalıyor, pratik eyleme dönüşmüyordu. 80'li yıllar böyle geçti. Tabi, SSCB'nin Irak'a desteğini, TC faktörünü, emperyalist güçlerin Irak'a yardımlarını birer faktör olarak eklememiz gerekiyor.

Iraklı güçlerin iç durumları açısından şimdi de durum aynı sayılır. Değişen durum şudur: Saddam çok zayıflamıştır, dünyada teşhir ve tecrit olmuştur. SSCB'nin de Irak'a eski desteği, en azından SSCB'nin iç durumu ve bölgede kaybettiği etkinliğinden dolayı sözkonusu değildir. TC de, ABD'ye bağlılığından dolayı, ABD'nin rotasından çıkacak durumda değildir.

Eğer, muhalefet yeterli birliği oluşturursa, en önemlisi de İran, Suriye ve ABD'nin desteğini alırsa Saddam'ı yıkabilir. Saddam rejimi yıkılırsa, Irak içindeki çelişki ve çatışmalar gelişerek süreceğe benzemektedir. Saddam'ın yalnız başına iktidarı sürdürmesi zor, ya yıkılacak ya da bazı güçlerle uzlaşıp iktidarı paylaşacaktır. Saddam, şimdiden bu amaçla Kürtlere, özerklik karşılığında uzlaşma çağrısı yapıyor, bu yolla çeteciliği yaşatmak istiyor, İran'la uzlaşmak istiyor, olanak bulsa diğer Arap rejimleriyle uzlaşacak, hatta TC'yle tekrar ittifak yapacak ya da ABD'ye taviz vererek uzlaşmak isteyecektir.

Eğer Saddam, yalnız başına iktidarı sürdürmede diretirse, bu, iç savaşın daha da uzamasından başka sonuç vermeyecektir. Kendisi de gerici bir güç olan Saddam, diğer bölge gericisi güçlerle savaşmıştır. Bu kişiliğiyle ve kendi kliğiyle, bu gericiliğin işbirliği yapması zayıf bir ihtimaldir.

Saddam'ı yıkabilecek İran'a dayalı bir gelişme, bölge gericiliği ve emperyalizme karşı yeni bir dalganın doğmasına yolaçabilecek bir gelişme olabilmesine rağmen, bu olasılık güçlü değildir. Gerçi Şiiler, Irak Arap nüfusunun %60'nı oluşturmaktadırlar, İran'dan destek alıyorlar. Fakat Irak'taki Şiilik, İran'dakinden farklı özellikler taşıyor, Arap milliyetçiliği bir faktör. Üstelik, ABD'nin silahla yarattığı kendi lehine durumun öyle kolay değiştirilmesine gözyumması beklenemez. Ancak, İran'ın Irak'taki Şii hareketle gerek Irak üzerinde gerekse de bölgede etkinlik kazandığı ve ne şekilde olursa olsun, mevcut koşullarda bu etkinliği sürdüreceği, Irak Şii muhalefetinin de Kürt ögesiyle birlikte en güçlü muhalefet gücü konumunu sürdüreceği görülebiliyor.

Irak'ta Baas muhalefeti güçsüz. Ancak bu ögeyi Suriye olarak düşünmek gerekir. Eğer, Arap milliyetçiliğine saplanılır, bu güçle Irak'ta rejim kurulmak istenirse, eski durumun devamı anlamına gelir ki, buna zaten olanak yoktur.

Yok eğer, eski çelişkiler ile de sürdürülür, muhalefet destekçileri güçlerle birlikte rejimin karakteri üzerinde uzlaşmazsa bu durumdan en çok ABD yarar görür.

Güney Kürdistan direnişi TC ve Irak bunalımı

ABD, Saddam'ı zayıflattı, ama Irak içinde en zayıf olan dış güç kendisi. Bu nedenle Suudi yönetimi ve Özal, Irak'a yönelik harıl harıl çalışıyorlar.

ABD'nin Özal'a verdiği rol, 1970'lerde İran Şahı'nın oynadığı roldür. Özal da, Irak üzerindeki en zayıf dış gücün temsilcisidir. Irak'taki Türkmen varlığı tamamen abartma, kimse bu konuda TC'nin propagandasını ciddiye almıyor. Araplar, kendi çözüm alanlarına TC'yi sokmak istemiyorlar. İran da bunu istemiyor. ABD, Özal eliyle Kürt hareketi üzerinde denetim sağlamak istiyor. Bu yolla, TC, hem Irak üzerinde etkin olacak, hem de Kürdistan sorununun bağımsız devlet oluşumuna varması önlenecek.

Türk basınında birden bire işlenen "Kürtlere bakış değişti mi?" haber ve yorumlarının nedeni bu. Ankara'nın Güney Kürdistanlı güçlere çıkardığı davetiyeler bu nedenle. Yukarıda da değindik, TC'nin mevcut koşullarda Kürdistan'a karşı Saddam rejimiyle ittifak yapmaları çok zor. İnönüler, Ecevitler bu fırsatı kaçırdı.

Geriye kalıyor, Güney Kürdistanlı güçlerin durum ve tutumları. Belli ki Irak sorununun anahtarı Kürt halk sorunu. Koşullar kurtuluş için çok uygun. Dünya sempati besliyor, görünürde karşı olan devlet (en azından büyük devlet) de yok. Ancak, sorunun suistimal edilen duygusallığı bir yana çıkarlar üstün gelebilir ve küçük kırıntılarla sorun tekrar hasıraltı edilmek istenebilir. Uzun süreli çözümsüzlük bu tehlikeyi yaratabilir. Birleşik bir güç durumun değilse de Arap milliyetçiliği, gerici yönden aleyhte ağırlığını koyabilir, farklı uzlaşmalara İran'ı çeşitli karşı uzlaşmalara çekebilir.

Bu durumda, Irak'ın muhalefet güçleri arasında en haklı ve mevcut öncülüğüne rağmen en demokratik ve güçlü nitelikte olan Kürt halk direnişine büyük görevler düşüyor. En önemlisi pratikte etkin bir güç olunmalı. Irak muhalefet programında Kürt halkının ulusal haklarından taviz verilmemeli. Bir daha iç çatışma ortamı asla yaratılmamalı. ABD-TC tuzağına dikkat edilmeli, bazı ilişkiler diplomatik ilişki kıvamında bırakılmalı, halkın bağımsızlıkçı mücadele gelişiminin önünde durulmamalı, bu parçadaki mücadele Kürdistan genelindeki kutuluş mücadelesinden koparılmamalı ve ona ters konuma düşürülmemelidir.

Görülen o ki, Irak'ta kısa sürede düzen kurulamayacak, çatışmalı ortam sürüp gidecektir. Bunun, Kürdistan devriminin gelişmesine olumlu etkisinin olacağını, işbirlikçiliğin gücünü zayıflatıp bitireceğini, bağımsızlık çizgisinin bütün parçalarda gelişmesine katkıda bulunacağını tahmin etmek zor değildir.

Bugün Oratadoğu'da yeni düzenin bir anlamda odak noktası Irak'tır, oradaki gelişmeler çok önemli ve bölge çapındaki gelişmelere belirleyici düzeyde etkisi olacaktır. Bunun, Filistin ve Arap-İsrail sorunuyla belli bir bağlantısı vardır, ama daha fazla olarak Kürdistan sorunuyla bağlantısı vardır. Bugünkü Irak'ta sorunun çözümü, büyük oranda Kürdistan sorununun çözümü anlamına gelebilir. Yani merkez Kürdistan'dır.

Mêrdîn pêşmerge kampındaki bazı olaylar üzerine bize ulaşan mektubu Kürtçe'den çevirerek olduğu gibi yayınlıyoruz:

Türk faşizmi ve pêşmerge kampları

Ağustos 1988'de Irak faşist rejiminin kimyasal silahlarla saldırısı nedeniyle, binlerce pêşmerge ve Kürdistan köylüsü çoluk-çocuk göç etmek zorunda kaldı. 100 binin üzerinde Güney Kürdistanlı Kuzey ve Doğu Kürdistan'a kaçmak zorunda kaldı. Kuzey Kürdistan'a geçenler Türk sömürgecilerinin oluşturduğu birkaç kampta toplatıldı. Kampların çevresi tel örgülerle sarıldı. Bu kamplarda günün yirmidört saati boyunca askeri güçler ve polis devriye gezerek insanlarımıza zulmün beterini yaşattılar. Kısaca bizler dünyanın gözü önünde esir kamplarına alındık.

Mêrdîn kampı: *Kamptaki göçmenler faşist Türk rejiminin zor ve baskı uygulamalarına karşı bir gösteri esnasında...*

Mêrdîn pêşmerge kampı da işte bu kamplardan biridir. 2,5 yıldan bu yana buradaki insanlarımız çadırlarda tutulmaktadır. İbret verici insanlık dışı uygulamalara maruz kalıyoruz. Aramızda her türlü hastalık kol geziyor. Kışın soğuğu ve ayazı bizleri kırıp geçiriyor. Yazın yakıcı sıcağı bizleri kavuruyor. İnsanlarımız hastalıklardan birer birer telef oluyor.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi, bir de faşist Türk devletinin güçleri zulmün en ağırını üzerimizde uyguluyor. Vahşetin ve bizlere yönelik saldırıların arkası kesilmiyor. Hergün işkencelerden geçiriliyoruz. En kötüsü de, Türk devleti, bizleri kazanma, saflarına çekme ve ajanlaştırma çalışmalarından vazgeçmiyor. Davamıza ve halkımıza ihanet etmemizi, aksi durumda tümümüzü yok etmeyi dayatıyor. Türk devleti inatla bu yönlü planlarından vazgeçmiyor. Ancak göçmenler kararlı bir tutum içindedir, tüm işkencelere rağmen Türk devletine başeğmiyor ve düşmanın ağzında bir lokma olmayı reddediyorlar. Bu nedenle üzerlerindeki baskı da gittikçe artıyor. Bu mektubumda Türk emniyet birimleri ve polisinin zorbalıklarına bazı örnekler vermek istiyorum:

28 Ocak 1991 günü Mêrdîn Emniyet yetkilileri Mêrdîn göçmen kampına geldiler. Dört takım pêşmerge elbisesi istediler. Göçmenler kabul etmedi, vermek istemedi. Zorla çadırlara daldılar ve dört pêşmerge kıyafetini aldılar.

28. Ocak'ı 29'a bağlayan gece tekrar geldiler. Bu sefer dört göçmenin kendileriyle Mêrdîn'e gelmesini istediler. Ancak hiç kimse bunu kabul etmedi. Yine zora başvurdular. Zorla dört erkeği alıp götürdüler. Götürülenler şunlardı: A..., M..., S..., R... Onları Mêrdîn yakınlarına götürerek onlara bir çukur kazdırdılar. İki cesedi onlara gömdürdüler. Elbet göçmenler katledilenlerin kim olduklarını bilmiyor, ancak sivil kıyafetli olduklarını söylüyorlar.

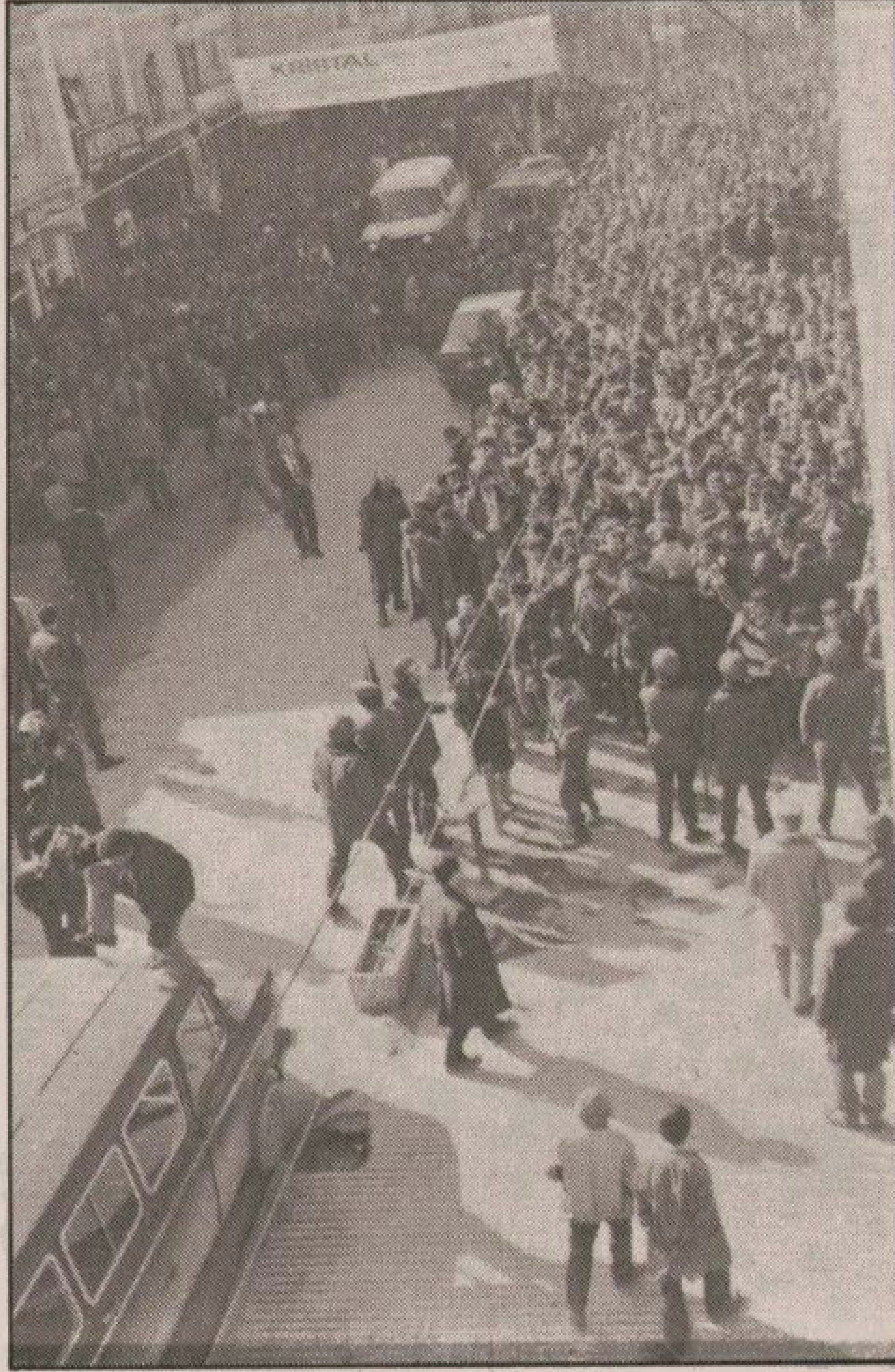
29 Ocak günü yine emniyet mensupları kampa geldi. Ayrı dört kişinin kendileriyle gelmesini istediler. Bu sefer de kimse onlarla gitmedi. Bir gün önceki olay bilindiğinden, zor kullanılmasına rağmen insanlarımız direndi ve gitmeyi kabullenmedi. Bu olaydan sonra, kamptaki polis merkezi Mêrdîn Emniyeti'nin istemi üzerine güçlendirildi. Kamptaki durum çok kötü hale dönüştürüldü. Kimsenin kamptan çıkmasına izin verilmiyor. Sürekli işkence yapılıyor. Gerçi bu uygulamalar yeni değildir, ancak bu sefer amaçlarını gerçekleştiremediklerinden otoritelerini yeniden kurmak için akıl almaz vahşete başvuruyorlar.

Bavê Karduxî / 23 Şubat 1991

Yayladere şehitlerinin cenazeleri alındı, şehitlerden Aziz TURHALLI için Amed'te kitlesel cenaze töreni düzenlendi

Çewlik - Amed *(Berxwedan)*: 9 Aralık 1990 tarihinde Gexî (Kiğı) ile Kislê (Nazimiye) ilçe sınırlarının birbirine yakın iki noktasında meydana gelen çatışmalar sonucu şehit düşen 11 ARGK gerillasının cesetlerinden şimdiye kadar alınamayan yedisinin cesedi, ailelerinin onbirinci girişimi sonucu alındı.

Şehitlerden üçü Kislê sınırları içinde gömülmüştü. Bunlar normal köy mezarlığına gömüldüler. Bunlardan **Mehmet OCAK**'ın kimliği biliniyor. Gexî tarafındaki sekiz şehitten **Ahmet ALEV**'in cenazesi daha önce alınmıştı. Diğer şehitlerin ailelerinin, olay yerine defalarca gitmelerine rağmen, sömürgeci askeri güçlerin engellemeleri ve kalın kar örtüsünden dolayı cesetleri almaları mümkün olmamıştı.

Amed - Şehit Aziz TURHALLI'nın cenaze töreninden — Foto: Berxwedan

En son 1 Mart günü 40 kişiden oluşan şehit yakınları grubu cesetleri almak için olay yerine tekrar gitti. Bunlardan yirmisi yaşlı ve çalışamayacak durumdaydı. Bunlar saatlerce karlı dağ yolunda yaptıkları yürüyüşten dolayı çok bitkin düştüler. Aralarından şehit **Aziz TURHALLI**'nın bir yakını olan Baki Ölmez adlı yurtsever, yolun uçurumlu bir yerinde tutunduğu kaya parçasının kopması sonucu yuvarlanarak ağır yaralandı ve ölüm tehlikesi atlattı.

Yedi savaşçının cesedi olay yerinden taşınıp, önce düşman karakolunun olduğu Setêr (Dalbasan) köyüne aktarıldı. İki-üç gün içinde buradan **Aziz TURHALLI, Hüseyin KAYAR, Hüseyin GÜNDAR, Hüseyin ATEŞ, Fethi ÇAKIR** ve **Haydar ÇELİK**'in cenazeleri alınarak memleketlerine götürüldü. Setêr'de sadece bir savaşçının cenazesi kaldı. Bu savaşçının ailesiyle henüz temasa geçilemediğinden cenaze alınamıyor. Bu savaşçının **Servet KARABAY** olduğu tahmin ediliyor. Daha önceleri gazetemize ulaşan bilgilere göre bu savaşçı Serhedan (Kars) doğumlu.

Çatışma bölgesine giden ve cenazeleri alan şehit yakınları, *"Yüzlerin tahrip edildiğini, elbiselerde yanıklar olduğunu, mezarı açtıklarında ve olay yerine ilk gittiklerinde baş dönmesine neden olan zehirli kokuyla tekrar karşılaştıklarını, kimyasal silahların kesin olarak kullanılmış olduğunu, gerillaların belki iki günlük çatışmadan sonra bu silahlarla katledildiğini ve çatışma süsü vermek için cesetlerin yakından taranmış olduğunun yüksek ihtimal olduğunu, ayrıca Aziz TURHALLI'nın vücudunda da kabuk bağlamış önceki bir yaraya daha rastladıklarını"* söylediler.

Sömürgeciler, ailelerin cesetleri alabileceklerine inanmamışlardı. Bu nedenle Setêr karakolu askerleri, "Tabutların içine bakın, belki boş taşıyorlar" yönlü hakaretlerde bulundular.

Amed'te Aziz TURHALLI için büyük kitlesel cenaze töreni

5 Mart günü sabah saat 7.00'den itibaren beklenen cenaze, öğleye doğru saat 11.00'de ancak şehre ulaştı ve Ulucami'ye götürüldü. Cenazeyi karşılamak için HEP il binasında bekleyen kitleler, bunun üzerine camiye gittiler. Cenaze namazından sonra halk, tabutu omuzlarında mezarlığa götürmek için harekete koyuldu. Özellikle şehidin ablası bunda diretti.

Bu esnada Emniyet Amiri ve polisler, müdahale ederek yapılanın suç teşkil edeceğini, buna izin vermeyeceklerini söyleyerek, cenazenin araçlarla mezarlığa götürülmesini dayattılar. Polisin provokasyon peşinde olduğunu anlayan şehit yakınları ve beraberlerindeki kitle, araçlarla gidip töreni mezarlıkta yapmaya karar verdiler.

Yüzlerce araçtan oluşan konvoy, şiddetli sağanak altında mezarlığın yolunu tuttu. Tüm araçların ön camlarına şehit savaşçının resimleri vurulmuştu.

Mezarlıkta ise 1.500 - 2.000 arasında yurtsever birikti. Cenaze defnedildikten sonra, Amed İHD yöneticilerinden Av. Vedat Aydın, Kürtçe olarak yaptığı konuşmada, *"Aziz'in Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ne ilk, ne de son şehidi olduğunu, mücadele devam ettiği sürece daha çok şehit verileceğini..."* vurguladı. Kitle mezar başında bütün mücadele şehitleri için bir dakikalık saygı duruşunda bulundu, **"Ey raqîp"** marşı okundu ve sloganlar atıldı.

Mezar başında ikinci konuşmayı yapan şehit **Aziz TURHALLI**'nın, cesetleri almada büyük uğraş sarfeden dayısı Av. Hüseyin Turhallı da, şehitlerin direnişini ve cenazeleri almak için yaptıkları çalışmaları kitleye anlattı.

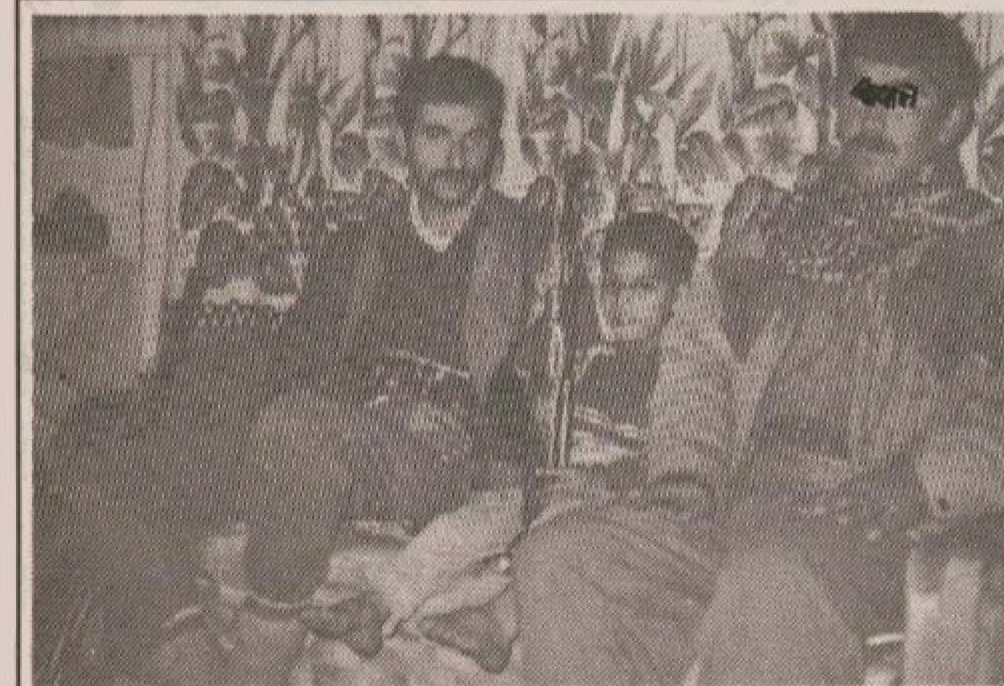
Yüzlerce çevik kuvvet polisinin aşırı tedbir ve provokasyon niyetlerine rağmen, kitle slogan atarak gruplar halinde dağıldı.

Kadınlar mezar başında zılgıt atarken, onlara yaklaşan sömürgeci bir polis yetkilisi şehidin annesine, *"Töreni düğüne çevirdiniz"* deyince, Asiye Turhallı, komiserin yüzüne dik dik bakarak, *"Evet, bu tören Aziz'in düğün töreni, törende bulunan herkes de benim için birer Aziz'dir. Benim oğlum halkı için öldü, şerefiyle öldü. Hiçkimse ağlamasın"* dedi.

Törenden sonra muhabirlerimiz, şehit savaşçının ailesiyle temas kurdu. Evlerinde üzüntü değil, şehit vermenin gururu vardı. Gazetemize tüm yurtseverlere iletilmek üzere şunları söylediler:

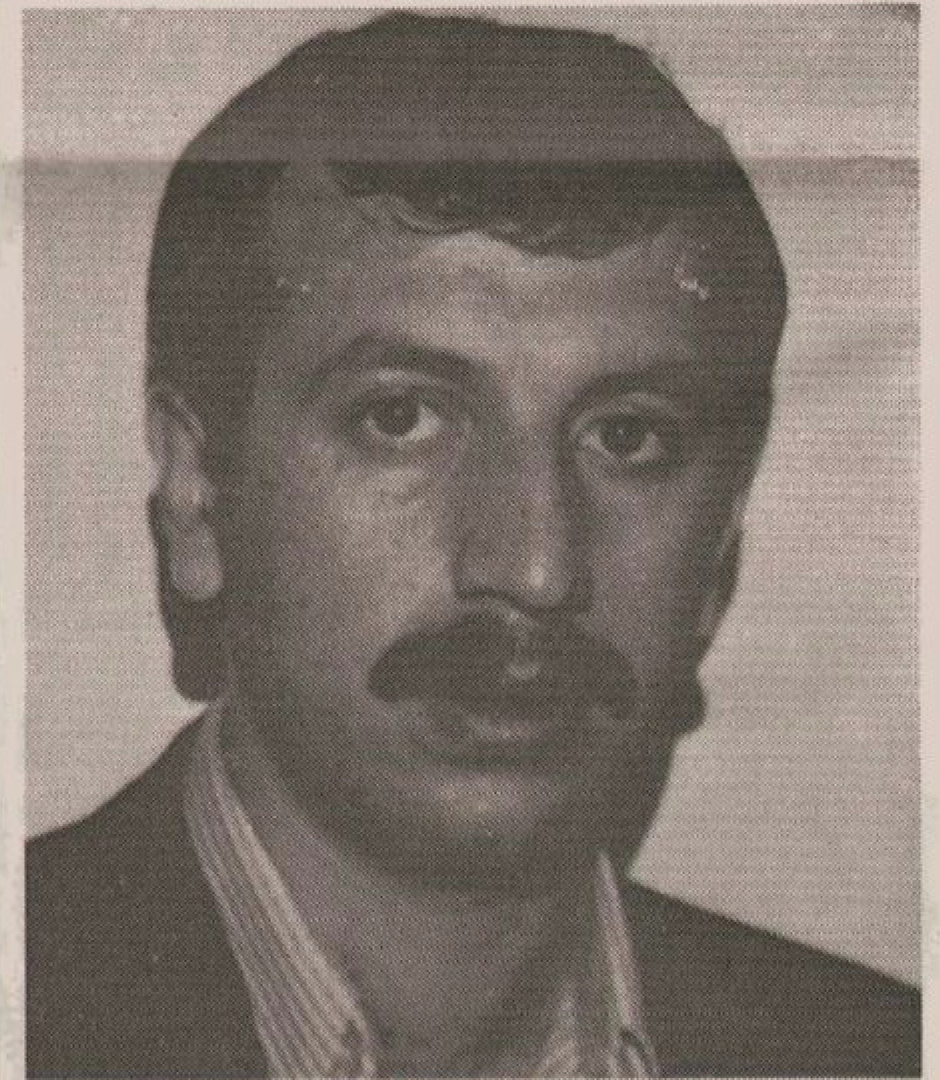
"Aziz, ailemizin ilk şehididir. Onunla hepimiz gurur duyuyoruz. Yapılmayanı, yapılamayacak görüleni yaptık. 11 defa olay yerine gittik. Her defasından duyanların ve bize katılanların sayısı arttı. Olay halka maloldu. Şimdi kendi kendimize soruyoruz. Acaba yapılması gereken herşeyi yaptık mı, acaba eksik mi davrandık? Ailemizde daha savaşçılar var. Ben, 1980 öncesinde de mücadele ettim. Cezaevine girdim. Henüz PKK ile tanışmamıştım, ancak Kürdistan için mücadele ediyordum. O zaman PKK ile tanışmamış olmanın acısını çekiyorum. Şimdi bu kaybı gidereceğiz. Aziz, bize bu yolu açtı.

Sizden istediğimiz şudur: Oradaki yurtseverlere hangi koşullarda cesetleri aldığımızı anlatın. Yabancılar da bilsin. Tören yaptığımızı da anlatın. Halk nasıl sahip çıktı onu da anlatın. Aziz'in bir de afişini yapın, diğer şehitlerinki gibi. Bu ailece ortak bir isteğimizdir."

9 Aralık 1991 Yayladere şehitlerimizden Mehmet OCAK yoldaş ulusal kurtuluşçu faaliyetleri esnasında bir aileyi ziyaret ederken

Foto: Berxwedan

1 Mayıs 1962 - 9 Aralık 1990

Şehit Hüseyin GÜNDAR'da köyünde törenle gömüldü

Hüseyin GÜNDAR'ın cenazesi bir-iki gün gecikmeli olarak alındı. Cenazeyi almaya dedesi ve iki yaşlı akrabası gitti. Tutulan üç araçtan hiçbiri kardan dolayı Setêr'e varamadı.

Bu aşamada Yayladere ve Setêr'den 30 kişilik köylü grubu yardımcı oldu. Şehid **Hüseyin GÜNDAR**'ın babasının bildirdiğine göre, Çewlik'teki HEP yönetimi, Yayladere Belediye Başkanı ve Setêr muhtarı bu yardımda baştan beri olumlu rol oynadılar.

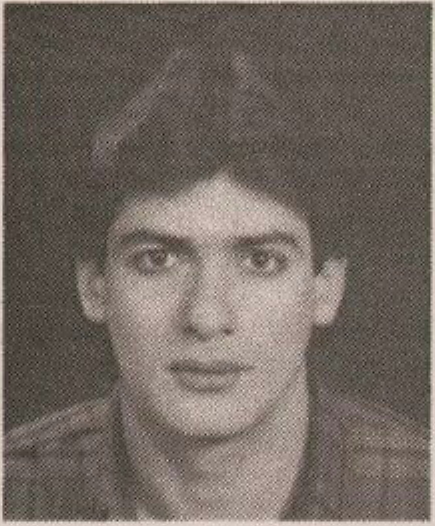
Köylüler, cenazeyi 3 km.'lik bir mesafeden taşıyarak törenle sahiplerine teslim ettiler.

Şehit **Hüseyin GÜNDAR**, doğum yeri olan Pazarcık'ın Büyük Dehliz köyüne gömüldü. Cenaze merasiminde kalabalık bir köylü kitlesi hazır bulundu. Halkın arasında sivil polisler yeralmasına rağmen, merasim şehide yakışır şekilde yapıldı.

Cenaze defnedildikten sonra, şehidin iki amcası birkaç günlüğüne gözaltına alınıp sorgudan geçirildiler.

*28 Ocak 1991 günü Nisêbîn'de sömürgecilerin askeri cephane taşımada kullandıkları demiryolunun üzerinden geçtiği Alaman Köprüsü'ne sabotaj yapmak isterken, bombanın erken patlaması üzerine şehit olan iki ARGK savaşçısından **Ahmet DİLMAÇ**'ın annesiyle muhabirimizin yaptığı röportaj:*

"Eğer gücüm yetseydi, ben de mücadele ederdim"

Ahmet DİLMAÇ 1965 yılında Nisêbîn'in Gurînê köyünde doğdu. Yoksul ve yurtsever bir ailenin dört çocuğundan biri olan şehit **Ahmet**, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi saflarına yeni katılmış sayılırdı. Bir yandan işçi olarak çalışıp ailesinin geçimini sağlarken, diğer yandan yurtsever mücadelesini yürüten şehit **Ahmet**, ayrıca tutuklu olan ağabeyinin çocuklarının da geçimini sağlıyordu.

Ahmet, cesaret, fedakarlık ve partiye bağlılığı ile biliniyordu. Yurtsever mücadelesine kuryecilikle başlayan şehit **Ahmet**, kısa sürede yetkinleşerek, en aktif faaliyetleri üstlenmeye hazır duruma gelmişti. Bu özelliklerinden dolayı **Ahmet**'in şahadeti, ilçede büyük üzüntü yarattı.

Ahmet çok şirin ve değerliydi. **Ahmet** fedakarca şehit düştü. **Ahmet** bilinçli bir savaşçıydı. Arkadaşlarına ve partisine çok bağlıydı, arkadaşlarını çok severdi. Mücadelesini sevinçle yürütürdü. Bu yolda yürümeyi çok isterdi, bu yolda çalışma tutkusuyla doluydu. Mücadelesinde kahramandı.

"Mücadeleyi bir namus meselesi olarak ele alıyordu"

Ahmet çocukluğundan bu yana iyi bir insandı. Mücadele yolunda yürümek onun tek amacı olmuştu. Onurlu bir mücadelede yer edinmişti. Mücadeleyi bir namus meselesi olarak ele alıyordu. Eve her geldiğinde, "Apo'muz büyüktür, Apo önderimizdir, Apo yol göstericimizdir" derdi.

Ahmet mücadeleci bir gençti. Hepimizin işlerini, kardeşlerinin bütün işlerini hep O üstlenirdi. Birşeye sahip olduğunda akrabalarına dağıtırdı, örneğin yengesine, çünkü kardeşi hapisteydi. Hiçbir şeyini esirgemezdi, çalışırdı, bize bakardı. Bir lokmayı kendine ayırdığında, diğerini mutlaka başkalarına sunardı.

"Başınızın dik olmasını, güçsüz düşmemenizi istiyorum"

Ben sizden birşey istemiyorum. İşinizin yürümesine, duacıyım, Birşeyler yapmanızı, başarılı olmanızı diliyorum. Başınızın dik olmasını, güçsüz düşmemenizi istiyorum. Eğer gücüm yetseydi ben de birşeyler yapardım. Belirleyici olan sizlersiniz. Bu kaseti dinleyen herkese selamlarımı iletir, gözlerinden öperim (Röportaj kasete alınmıştı-bn.), tüm halkıma selam ederim. Başkan'a söyleyin, **Ahmet**'in annesi gözlerinden öper. **Ahmet** eve gelirken şöyle derdi: "Serok Apo yücedir, büyüktür; Apo Kürdistan'ın fedakarıdır, Apo halkımızın önderidir."

Ahmet şehitlere çok bağlıydı, bu konuda çok düşünürdü, üzerine düşeni mutlaka yapmaya çalışırdı. **Ahmet** hem evde, hem dağda, hem arkadaşlarının yanında, hem de şehitlere katılmada başarılıydı, başarılı oldu. **Ahmet** sürekli arkadaşlarını düşünürdü. İlk bakışta insan onun başarılı olduğunu anlardı. Halkın, arkadaşlarının ve Başkan'ın ondan memnun olmaları için çok çaba harcardı.

Ben bu yolu doğru buluyorum. Sevinçliyim. Bu yolda yürüyenlerden hoşnutum. PKK, düşmandan kurtulmamızı, onu ülkemizden kovmayı istiyor. Düşmanın yenilgiye uğramasını, ülkemizde onurlu yaşamayı istiyoruz. Köle durumundayız, bundan mutlaka kurtulmamız gerekir.

"Tüm şehitler O'nun gibidir"

Ben oğlumu şehitler kervanına kattım. **Ahmet**'i onlardan daha değerli saymıyorum. Tüm şehitler O'nun gibidir, tümüne saygılıyım. Yalnız onlar değil, dağda savaşanlara da saygılıyım. Kim bu yolda düşünüyorsa ondan hoşnutum, kim kendini Kürdistan'a feda ediyorsa ondan mutluluk duyarım.

Aslında ben Kürtlere kızıyorum. Niye düşmanın egemenliğini, baskı ve zulmünü kabul ediyorlar? Bunu yapanların namusu olmaz ki! Niye kardeşlerinin yolunda yürümüyorlar? Kardeşleri her türlü zorluğu kucaklıyor, dağlarda başını taşların üstüne koyuyorlar. Kim rahat döşeğine gömülürse, ona kızma hakkına elbette sahip oluruz.

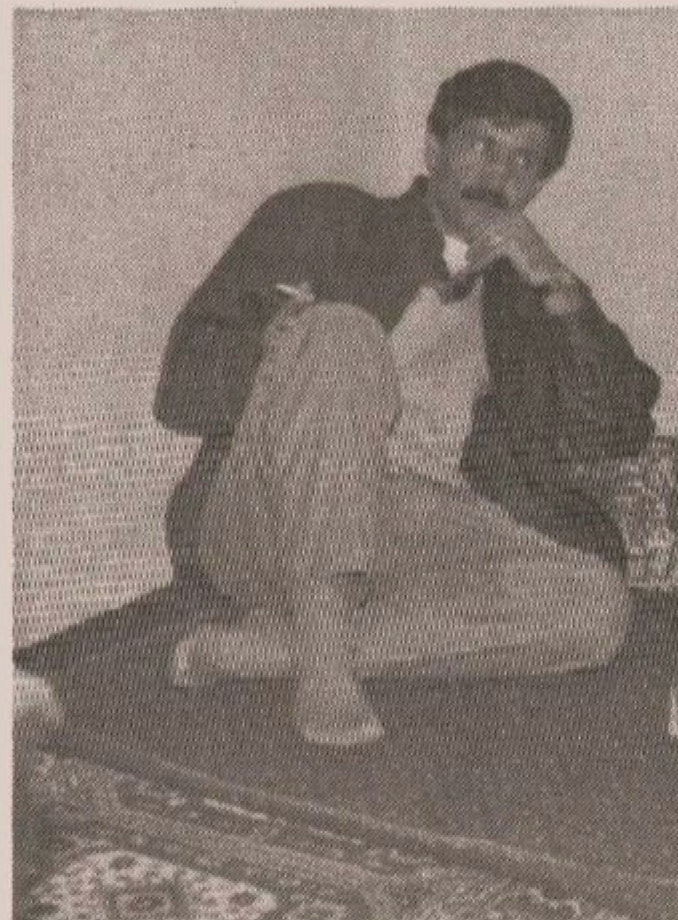
"Ahmet ülkesi, yoldaşları uğruna canını feda etti"

Ahmet iyi bir insan olduğundan PKK mücadelesinde şehit düştü. Ülkesi, yoldaşları uğruna canını feda etti. O'ndan memnunum, çünkü namus yoluna başını koydu, düşmanın üzerine yürüdü, düşmana darbe vurmak için uğraştı. Ancak bu yolda şehit düşmek de vardı ve bu oldu. Onurluca gitti. Şehit oldu. Kahramanca şehit olmasına üzülmedim, aksine çok mutluyum, ama isterdim ki cenazesini alayım, omuzlarımda taşıyayım, Kürt halkı omuzlarında taşıyabilsin.

Önde Ahmet DİLMAÇ yoldaş

Foto: Berxwedan

Sömürgeci hedeflere saldırı hazırlığı yaparken, ellerindeki bombanın kaza ile patlaması sonucunda, yanındaki arkadaşı A. DİLMAÇ'la birlikte şehit düşen A. Hamit ALGAN yoldaş

Foto: Berxwedan

Birinci yıldönümünde Stewr şehitleri törenle anıldı

Nisêbîn (*Berxwedan*): 13 ve 15 Mart günleri Mêrdîn'in Stewr (Savur) ilçesine bağlı Dengizan köyü yakınlarında meydana gelen ve sömürgeci güçlerin kimyasal silah kullandığı çarpışmalarda şehit olan 14 kahraman ARGK gerillası, "şehitlik" haline getirilen Nisêbîn (Mezelên Hecacan) mezarlığında törenle anıldılar.

13 Mart günü öğleden sonra saat 14.00'te şehitlerin gömülü olduğu mezarlıkta toplanan 700 civarında yurtsever, bir dakikalık saygı duruşunda durdular ve yaptıkları konuşmalardan sonra şehitlere bağlılık andı içtiler. "Stewr Direnişi Şehitleri Ölümsüzdür", "Bijî Serok Apo", "Bijî Kurdistan", "Bijî Newroz", "Bijî Berxwedana Şirnex, Hezex û Kerboranê" sloganlarını atan kitle, lastik tekerlerini tutuşturarak büyük bir ateş yaktı.

Mezarlıktaki bu anma töreninden sonra halk büyük gruplar halinde ilçe merkezine yöneldi. 200-300 kişilik lise ve ortaokul öğrenci ve gençlerden oluşan kitle ise slogan atarak hükümet konağına doğru yürüdü. Yol boyunca esnaf ve kadınlar, alkışlar ve sloganlarla gençlerle dayanışmada bulundular.

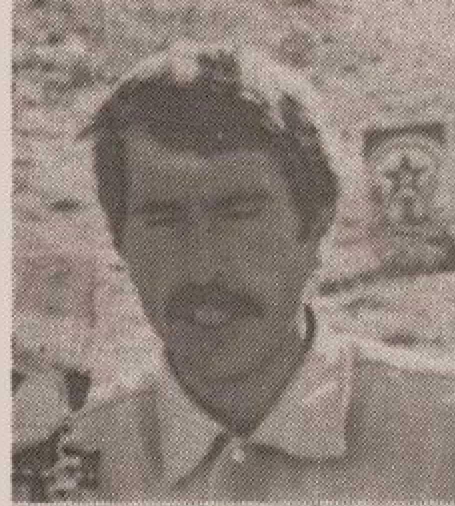
Hükümet konağının etrafında sıkı güvenlik önlemleri alan asker ve polisler, gençler binaya yaklaşınca saldırmaya başladılar. Bu arada meydana gelen çekişme ve itişme içinde 20 kadar yurtsever genç gözaltına alındı.

Bilindiği gibi, Stewr direnişçileri, şehadetleriyle Kürdistan Newroz 1990 halk ayaklanmalarının başlamasında kıvılcım rolünü oynamıştı.

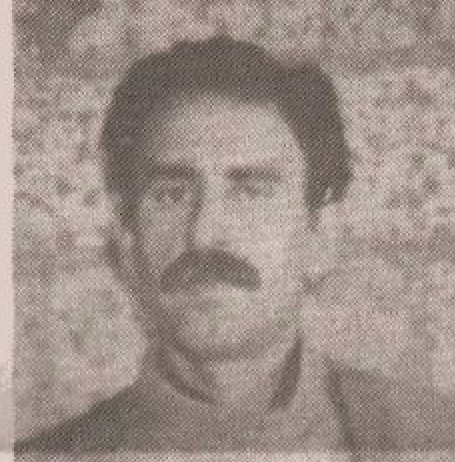
Şehitlerimiz, kurtuluşa kadar ayaklanma meşalemizdir!

Süleyman ARSLAN (Hüseyin)

Abdullah AVCI (Salah)

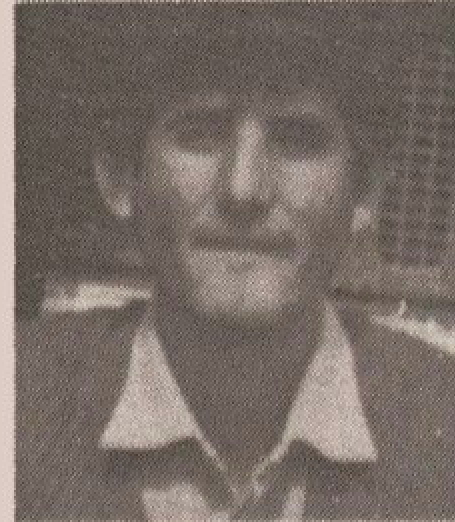
Abdülkerim TEMEL (Zinar)

Kamuran DÜNDAR (Zana)
Mahsum TEPE (Haşim)
Diyan OSO (İbrahim)
Garip
Zeki DOĞAN (İsa)
Reşo (Ahmet)
Şervan
Veysi GEZER (Lokman)
M. Reşat YEL (Ramazan)
Dijwar

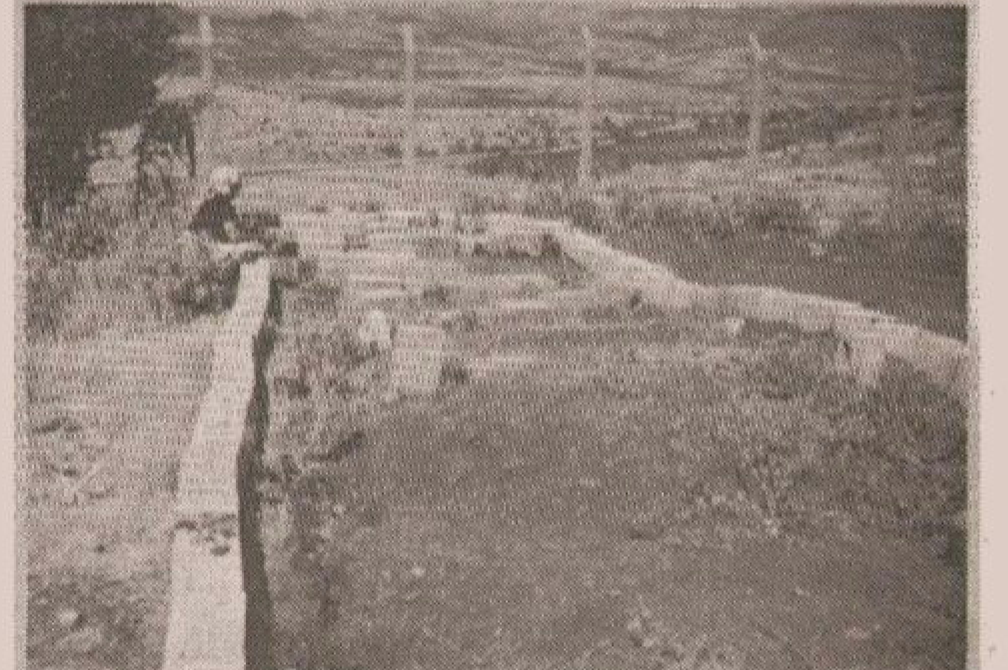
Metin DİNÇ 12 Mart 1990 günü Stewr'de sömürgeci birliklerle girdiği çarpışmada şehit düştü

Mêrdîn'de serihildanların başlamasına yolaçan Stewr'deki bu çarpışmada 13 ARGK gerillası şehit düşmüştü. Çarpışmada ağır yara alan **Metin DİNÇ** adlı ARGK gerillası çarpışma alanından uzaklaşmayı başarmıştı. İlk gün düşmanın eline geçmediği için adı çarpışmanın 13 şehidi arasında geçmemişti. Daha sonraki günler, düşman çarpışma alanının epey uzağında Şehit **Metin**'in cesedine rastladı. **Metin**, kan kaybından şehit düşmüştü. Böylece Stewr şehitlerinin sayısı 14'e çıktı.

Nisêbînli olan şehit **Metin**'in yaşamı ve mücadelesi üzerine olan anı yazısını gelecek sayılarımızda vereceğiz.

Metin DİNÇ

Stewr direnişçileri şehitliği

Foto: Berxwedan

Avrupa'da Newroz kutlamaları sürüyor

Hannover'de Newroz coşkulu kutlandı

Hannover *(Berxwedan)*: Almanya'nın Hannover kentinde 2 Mart 1991 tarihinde yapılan bir gecede Kürdistanlı yurtseverler Newroz'u coşku ile kutladılar. Geceye 2500'ü aşkın kitle katıldı. Türkiyeli dost güçler ve Alman demokrat dostlar da dayanışma göstererek halkımızın sevinç ve coşkusuna renk kattılar.

Devrim şehitleri anısına yapılan saygı duruşu ile başlayan gecede zengin bir kültür ve müzik programı sergilendi. Programın müzik bölümlerinde Ozan Peywan, Ozan Şahturna ve Şiyar, Ozan Xemgin ile Koma Amed ve Koma Berxwedan grupları, sundukları direnişçi halk türküleriyle kitlelere coşkulu anlar yaşattılar. Ayrıca çeşitli folklor grupları da Kürdistan'ın birçok alanından oyunlar sundular.

Gecede Kürtçe, Türkçe ve Almanca olarak üç dilden yapılan siyasi konuşmalarda, Newroz'un anlam ve öneminin yanısıra bölge ve ülkemizdeki son siyasal gelişmeler ve Kürdistan'daki yeni serîhildanlara dikkat çekildi. Pek çok dost çevrenin de sundukları mesajlarla dayanışma gösterdikleri gece, geleneksel APO hata Hilvanê halayı ile sonuçlandı.

Nancy *(Berxwedan)*: Fransa'nın Alsas - Loren bölgesindeki Nancy kentinde de Newroz 2 Mart günü yapılan bir gece ile kutlandı. 1200 dolayında kişinin katılımıyla gerçekleşen gece, baştan sona coşkulu sloganlar eşliğinde sürdü.

Ozanlardan Aram, Zozan, Seyitxan ve Cömert'in sundukları devrimci halk türküleri beğeniyle dinlendi. Ayrıca Koma Cudi, Koma Serhed ve Koma Ararat (çocuk grubu) folklor ekipleri, birbirinden güzel oyunlarla adeta Kürdistan'ı bir an gece salonuna taşırdılar. Kürtçe, Türkçe ve Fransızca konuşmalar ve dost güçlerin sundukları mesajlar ilgi ile karşılandı. Yaklaşık 7 saat süren gece, coşkulu halay ve sloganlarla sonuçlandı.

6 Mart - Oslo: Türk Hava Yolları ERNK taraftarlarınca işgal edildi — Foto: Berxwedan

Almanya mahkemeleri kendi yasalarıyla da alay ediyor

PKK-DÜSSELDORF DAVASINDA TUTUKSUZ YARGILANAN 8 KİŞİ HAKKINDAKİ DAVA DÜŞÜYOR

24 Ekim 1990 tarihinden bu yana Düsseldorf'ta görülmekte olan Almanya-PKK davasının 14 Mart 1991'deki 112. duruşma gününde açıklanan karar, Alman mahkemelerinin kendi yasalarıyla da alay ettiğini gösterir bir belge niteliğindedir. Söz konusu karara göre, şimdiye kadar tutuksuz olarak yargılananlardan 8'inin davaları düşüyor.

Düsseldorf Yüksek Eyalet Mahkemesi V. Ceza Dairesi'nin 13 Mart günkü duruşmada alınan kararında Ali Sapan, Selahattin Çelik, İbrahim Kadah, Hüseyin Çelebi, Erol Kedik, Mustafa Erbil, Ali Saçık ve Bozan Öztürk hakkındaki davanın, Alman ceza yasasının 153. maddesi gereğince düşürüldüğü açıklandı. Çoğu bir yıldan fazla süre cezaevlerinde ve bilinen tecrit koşullarında tutulan bu kişiler hakkında verilen karar, bir beraat kararı değildir. Bu kişiler sözümona "kabahatli"ymişler ama, eldeki mevcut verilerle suçlarının kanıtlanması olanaksızmış. Çok açık ki, burada hukuki bir mantık değil gerici bir siyasal mantık işletilmektedir. Çünkü dünyanın en gerici rejimlerinde bile, suçlu olduğu somut verilerle kanıtlanamayan kişiler suçsuz olarak kabul edilmektedir.

Ancak Alman mahkemeleri, ne yazık ki, bazı faşist rejim mahkemelerinin de gerisine düşerek, (birkaç işbirlikçi uşağı dışında) bütün Kürtlere "suçlu" gözü ile bakmaktadır. Düsseldorf davasındaki karar, işte bu gerçeği son derece somut biçimde gözler önüne sermektedir.

Besbelli ki, bu karar, bir siyasi baskı ve şantaj unsuru olarak ve adeta demoklesin kılıcı gibi Kürt politikacıların başı üzerinde sallandırılmak isteniyor. Fakat herşey artık eskisinden daha somut ve açık olarak ortadadır. Dolayısıyla bu hesap da, şimdiye kadar yapılan tüm kirli hesaplar gibi boşa çıkmaya mahkumdur.

Almanya PKK davasında yargılanan politikacılar daha ilk günden bu davanın hukukla hiç bir alakası olmayan, politik bir dava olduğunu ortaya koymuşlardı. Son kararla bu gerçeklik daha da belirginleşti.

Kararın gerekçesine bakıldığında bu durum daha iyi anlaşılıyor. Örneğin, Hasan Doğan adındaki piyonun mahkemede ifade vermediğinden, polisteki ifadesinin geçerliliğini önemli oranda yitirdiği belirtiliyor. Dolayısıyla bu piyonun ifadesine dayanarak yargılanan kişiler hakkında davayı sürdürme olanağı kalmadığı vurgulanıyor. Pek iyi ama, Hasan Doğan denen piyonun mahkemeye gelişi ve ifade vermeyeceğini söyleyişi üzerinden bir yıl geçti. Bugünkü gerekçe daha o zaman da vardı. Neden o halde bugüne kadar beklendi? Bu soruya hukuki mantığı olan bir yanıt verebilmek mümkün değildir. Kararın hukuki değil, politik bir karar olduğu gün gibi ortadadır.

Kürdistan'da PKK önderliğinde verilmekte olan ulusal kurtuluş mücadelesinin sağladığı askeri ve siyasi başarıların yansımaları, içte ve dışta pek çok alanda görülebilmektedir. Düsseldorf davasındaki bu son kararın da, siyasal gelişmelerden, özellikle Kürdistan'daki halk ayaklanmalarının yarattığı etkiden bağımsız olduğu iddia edilemez. Olayın esas görülmesi gereken yönü budur.

Diğer yandan, çıkmaza girmiş bulunan ve davayı sürdürmekte zorlanan Alman mahkemelerinin bu vesile ile bazı taktik manevralar yapmak isteyebileceği de gözden uzak tutulmamalıdır.

Ancak herşeye rağmen, emperyalistlerin hesapları ne olursa olsun, bu sonuç halkımız ve ulusal kurtuluş mücadelemiz için de bir başarıdır. Bu davanın daha fazla sürdürülemeyeceği açığa çıkmıştır. Eğer ısrar edilirse, davayı açanların dünya ilerici kamuoyu, insanlık ve tarih nezdinde çok daha kötü durumlara düşeceği anlaşılmıştır.

Şehitleri anma toplantıları

Şehit Fırat yoldaş Den Haag'da yapılan bir gecede anıldı

Den Haag *(Berxwedan)*: 24 Eylül 1990 tarihinde Xana Hewêl (Baykan) alanında TC faşist ordusuyla girilen bir çatışmada şehit düşen **Zeynel AKYAR (Fırat)** yoldaşın anısına, 3 Mart günü düzenlenen geceye 500 civarında kitle katıldı. Fırat yoldaşın şahsında, Hollanda alanından kaynağa dönüş yapan ve vatan topraklarında şehit düşen **Hüseyin, Gıyasettin** ve **Musa** yoldaşlar da anıldı.

Kanlarını bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine katık eden halkımızın bu yiğit evlatlarını anmak ve onların kavgalarını bir gecede dile getirmek mümkün değil. Onlar kaynağa dönüşün yiğit neferleri, vatanın gerçek sahipleridir. Onlar PKK'nin yüce şehitlik mertebesinin birer halkaları, halkımızın ve onun öncüsünün sadık evlatlarıdır. 3 Mart günü yapılan anma gecesi de bu anlamıyla şehitlere ve onların anılarına duyulan saygınlık ve bağlılığın bir ifadesiydi. Kültür ve müzik programının da sergilendiği gece, şehitlerimizin mesajlarından alınan ruh ve coşku ile sona erdi.

Danimarka'da Şehit Yaşar yoldaşı anma toplantıları

Kopenhagen *(Berxwedan)*: Şubat ayının değişik tarihlerinde Danimarka'nın Kopenhagen ve İkast kentlerinde yapılan toplantılarda şehit **Ahmet ALEV (Yaşar)** yoldaş anıldı. Toplam 100 dolayında yurtseverin katıldığı toplantılar, **Yaşar** yoldaşın anısına bağlılık sözleri verilerek sonuçlandı.

DÜZELTME

– Berxwedan sayı 120, 3. sayfada, "Kürdistan Ulusal Kongresi'ne doğru" başlıklı yazının ikinci paragrafının son kelimesi "girmişlerdir" yerine "girmemişlerdir",

– Aynı sayı, 5. sayfa, 2. sütünde, şehidimiz "Yıldız CENGİZ"in adı "Yıldız ŞENGÜL" biçiminde yazılmıştır, düzeltiriz.

Norveç'teki uluslararası konferansa ERNK temsilcileri de katıldı

Oslo *(Berxwedan)*: Norveç'in başkenti Oslo'da 1-3 Mart 1991 tarihlerinde, Norveç Komünist İşçi Partisi ve Klassekampen gazetesinin ortaklaşa düzenledikleri uluslararası konferansta, Ortadoğu'da emperyalist savaşa karşı devrimci ve demokrat güçlerin takınması gereken tutum, bölgede gerçek barış ve demokrasiyi hangi güçlerin gerçekleştirebileceği ve bu güçlere nasıl bir destek sunulması gerektiği konuları tartışıldı.

Konferansa ERNK dışında şu güçler davetliydi: FKÖ temsilcisi, Arjantin, Filipin, Amerika, Belçika, Almanya ve İsveç'ten çeşitli ilerici örgüt temsilcileri. Katılan örgütler kendi ülkelerinde sürdürdükleri mücadele ve geldikleri aşamaları, yine uluslararası devrimci demokrat güçler arasında dayanışma sağlanması gereği ve bu konuda herkesin kendi üzerine düşeni yapması konularını yoğunca tartıştılar.

ERNK temsilcileri de bu konulardaki görüşlerini genişçe açıklama olanağı buldu.

Kıbrıs'ta ERNK temsilcisinin basın toplantısına büyük ilgi

Nicosia *(Berxwedan)*: Kıbrıs'ın başkenti Nicosia (Lefkoşe)'da 1 Mart günü ERNK - Yunanistan Temsilciliği tarafından düzenlenen basın toplantısı büyük ilgi gördü. Körfez savaşı ve Kürdistan'daki son gelişmeler konulu toplantı, Kürdistan ile Dayanışma Komitesi'nin yeni bürosunda yapıldı. Böylece yeni büro da Kıbrıslı ve yabancı basın mensuplarına tanıtılmış oldu.

Basın toplantısına çeşitli gazete ve yayın organlarından 10 muhabir katıldı. Ayrıca Kıbrıs televizyonu ile radyo mensupları da hazır bulundular ve basın toplantısını kamuoyuna duyurdular.

Ertesi günkü Kıbrıs basınında haber geniş biçimde yansıtıldı. Bazı gazeteler haberi şu başlıkla duyurdular.

Simerini: "TC Kürtlere karşı kimyasal silahlar kullandı."

Agon: "TC kimyasal silahlar da kullanıyor."

Proina Neu: "Ortadoğu'da barış anahtarı Kürdistan sorunudur."

Filelefteros: "Kürtlerin özgürlüğü için gerilla savaşı ve intifadalar."

Bunlardan başka birçok gazetede de Şirnex, Kerboran ve Hezex olaylarıyla ilgili geniş haberler yer alıyor. Kürdistan halkının mücadelesi Kıbrıs halkı tarafından büyük sempatiyle izleniyor. Bunun bir göstergesi de, 5 Mart günü "Radyo Proto"da Kürdistan'daki gelişmeleri konu alan bir saatlik program oldu. Bu açık oturuma ERNK temsilcisi ile Kürdistanla Dayanışma Komitesi'nin iki üyesi de katıldı.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Kıbrıs Rumlarının kişisel başvurularını kabul etti

Nicosia *(Berxwedan)*: Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, ikisi din adamı biri bayan üç Kıbrıslı Rum'un, TC aleyhine yaptığı kişisel başvuruları incelemeye karar verdi.

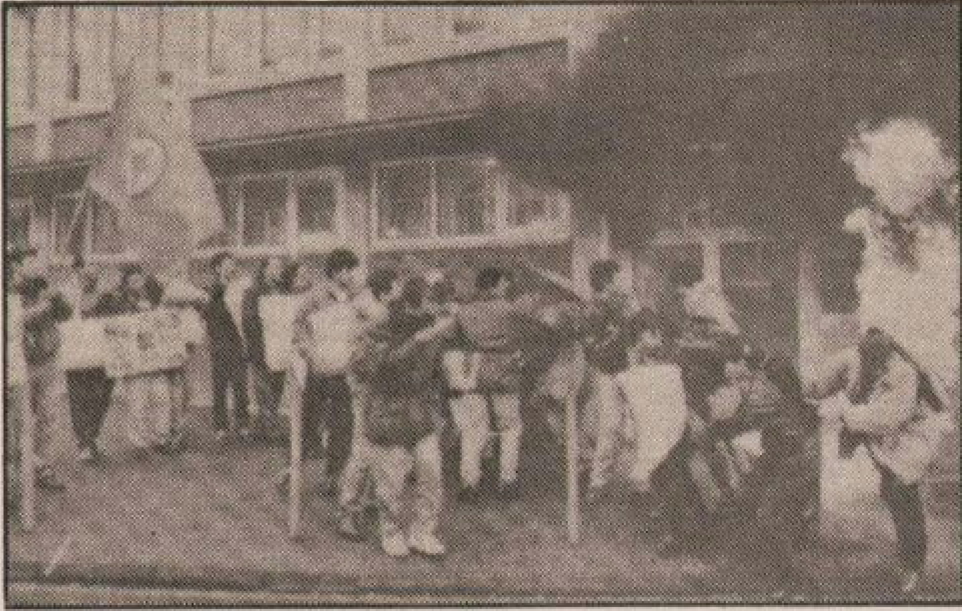
4 Mart 1991 tarihli toplantısında Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, 15299/89 ve 15300/80 nolu kişisel başvuruları tamamen, 15318/89 nolu başvuruyu da kısmen kabul etti. Üç Kıbrıslı, İnsan Hakları Komisyonu'nun 1-3-5-6-7-9 ve 13. maddeleri ile 1. Protokolun 1. maddesinin TC tarafından Kıbrıs'ta çiğnendiğini ortaya koydular.

TC yetkilileri bu kararı tepki ile karşıladılar ve buna itiraz ettiler. Kendi anayasal sınırlarının dışında yaşayan kişilerin başvuru yapamayacağı hususunu öne sürdüler. Ancak komisyon bu itirazı kabul etmedi, buna gerekçe olarak da, Türk işgali altında bulunan Kıbrıs parçasında egemen gücün Türk ordusu olduğunu vurguladı.

Yorumcular bu kararı, "Kürtlere açılan yeni yol" biçiminde değerlendirdiler.

Şirnex, Hezex ve Kerboran serîhildanlarıyla dayanışma ve TC'nin Kürdistan'daki uygulamalarını protesto eylemleri

Almanya, İsviçre, Hollanda, Fransa, İsveç ve Norveç'ten Berxwedan muhabirleri bildiriyor

6 Mart - Münster: TC Konsolosluğu önünde proteso eylemi Foto: Witte

ALMANYA

Hamburg: 5 Mart günü 40 dolayında ERNK taraftarı TC konsolosluğu önünde protesto gösterisi yaptı. 2 saat kadar süren eylem boyunca ERNK taraftarları konsolosluğun girişini tutarak, dışarıda biriken Türklere ve Almanlara yönelik konuşmalar yaptılar ve TC'nin Kürdistan'daki katliamlarını anlatarak protesto ettiler. Eylemi Alman basın mensupları da izledi. Yerel Alman radyosu "Hamburg 107" göstericilerle röportaj yaptı.

Yine Hamburg'da 2 ve 4 Mart günleri yapılan mitinglerle, Körfez savaşı bahane edilerek Kürdistan'a gönderilen NATO Çevik Kuvvetlerinin hemen geri çekilmesi istendi. 2 Mart günü şehir merkezinde, 4 Mart günü de askeri hastane önünde yapılan mitingler, ERNK Hamburg taraftarları, BWK, DKP, Kürt Halkının Dostları, MLPD, Volksfront adlı örgüt ve çevreler tarafından ortaklaşa düzenlendi. Geniş yankı uyandıran bu eylemlere 200'ü aşkın Kürt ve Alman katıldı.

Hannover: 60 dolayında ERNK taraftarı 5 Mart günü TC konsolosluğunu işgal etti. Türk sömürgeciliğinin Şırnex ve Hezex'te giriştiği katliamları protesto etmeyi ve Avrupa kamuoyuna duyurmayı amaçlayan eyleme basın büyük ilgi gösterdi. Alman SAT-1 televizyonu ile Radio Niedersachsen muhabirleri, protestocu yurtseverlerle eylemin amacına yönelik röportajlar yaptı. Ayrıca çok sayıda gazeteci de yurtseverlerle görüşmeler yaptı.

Münster: 3 Mart günü saat 11'de TC konsolosluğunun önünde kadınlı, erkekli, çocuklu 60 kişilik ERNK taraftarı bir grup gösteri yaptı. İki saat kadar devam eden eylem süresince Almanca konuşmalarla TC'nin Kürdistan'daki uygulamaları teşhir edildi. Çok sayıda basın mensubu eylem yerine geldi. Haber ertesi günkü yerel gazetelerin sayfalarında yer aldı.

Essen: Faşist TC'nin Kürdistan'daki katliamlarını protesto etmek ve serîhildanları desteklemek amacıyla, TC konsolosluğu önünde, 2 Mart günü düzenlenen protesto gösterisine 100'ün üzerinde yurtsever katıldı. Alman ve Türk basınından muhabirler de eylemi izleyenler arasındaydı.

Köln: Aynı amaçla TC Köln konsolosluğu da 2 Mart tarihinde 30'u aşkın ERNK taraftarınca işgal edildi. Aralarında kadın ve çocukların da yer aldığı yurtsever eylemciler gür sloganlarla sömürgecilerin Kürdistan'daki katliamlarını protesto ettiler. Faşist konsolosluk yetkililerinin paniğe kapılarak polis çağırması nedeniyle gerginleşen eylem olaysız sonuçlandı.

Bremen: 13 Mart günü Bremen'de de aynı amaçla bir oturma eylemi gerçekleştirildi. ERNK taraftarı 25 kadar yurtseverin kentin merkezi bir yerinde yaptığı eylem, çevrede ilgi uyandırdı.

Bonn: Bonn'da da 2 Mart günü, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 50 kişilik ERNK taraftarı bir grup, SPD' merkezini işgal etti. Yetkililerle yapılan görüşmeler sonucu ERNK taraftarlarından oluşan bir heyetin kabul edileceği söylendi. 5 Mart günü 5 kişilik bir heyet SPD yetkilileriyle görüşerek taleplerini ilettiler.

HOLLANDA

Deventer: Hollanda'nın Deventer kentinde de, 2 Mart günü TC Başkonsolosluğu önünde 200'e yakın ERNK taraftarı bir gösteri yaptı. Sömürgeci TC'nin Kürdistan'daki uygulamalarını teşhir eden konuşmanın ardından, gösteri büyük bir coşku ile yürüyüşe dönüştü ve 1.5 saat sürdükten sonra başarıyla sonuçlandı.

Rotterdam: Aynı tarihte Rotterdam'daki TC konsolosluğu önünde de benzer bir gösteri düzenlendi. ERNK taraftarları 50 kadar yurtseverin katıldığı eylem, geniş yankılar yaparak sona erdi.

İSVİÇRE

Cenevre: 1 Mart 1991 tarihinde Türk Hava Yolları önünde yapılan 25 kadar ERNK taraftarı yurtseverin katıldığı protesto eylemi olaylı geçti. Polisin dağılın ihtarına uymayan yurtseverlerle polis arasında 15 dakika kadar süren bir çatışma oldu. Kimlik kontrolü yapmak isteyen polis, yurtseverlerin karşı koymasına rağmen iki kişiyi götürdü, ancak eylemcilerin diretmesi üzerine iki göstericiyi geri verdi. Olay yerindeki iki gazetecinin de kimliklerinin alınması, basın mensupları tarafından tepkiyle karşılandı.

Bern: ERNK taraftarı 40 kişilik bir grup yurtsever 1 Mart günü Kızılhaç önünde protesto eylemi yaptı. Eylemcilerden üç kişilik bir heyet Kızılhaç yetkililerine bazı talepler içeren bir mektup verdi. TC'nin Şirnex'te uyguladığı katliam için bir toplantı ve açıklama yapmaları ve heyet göndermeleri talep edildi. Mektup verildikten sonra kitle dağıldı.

6 Mart 1991 tarihinde de bu kez Parlamento binası önünde 150 kadar yurtseverin katıldığı bir protesto eylemi gerçekleştirildi. İsviçre televizyonunun da geldiği eylem geniş yankı uyandırdı. ERNK taraftarı iki yurtsever çeşitli talepler içeren bir mektubu federal danışmana sundular ve eylem başarıyla sonuçlandırıldı.

Zürih: 1 Mart günü Türk konsolosluğu önünde yapılan protesto eylemine 80'i aşkın yurtsever katıldı. Eylem yerinde ERNK Avrupa Örgütü'nün basın açıklaması, sloganlar eşliğinde okundu. Baştan beri alanda hazır bulunan polisin, basın açıklamasını okuyan yurtseveri gözaltına almak istemesi üzerine, polisle yurtseverler arasında sert tartışmalar oldu. Daha sonra yurtseverler sloganlar eşliğinde alandan ayrıldılar.

NORVEÇ

Oslo: Norveç'in başkenti Oslo'da, 6 Mart günü, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 30 kadar ERNK taraftarı, Türk Hava Yolları bürosunu işgal etti. Eylemciler Norveç hükümetinin Kürdistan'a bir heyet göndermesini istediler. Ayrıca olay yerine gelen basın mensuplarına eylemin amaç ve talepleri konusunda geniş açıklamalar yapıldı. Yaklaşık 1.5 saat kadar süren eylem Reuter Ajansı tarafından tüm dünyaya duyurulurken Norveç basını tarafından da ilgiyle izlendi ve olaya geniş yer verildi.

FRANSA

Paris: Aynı amaçla Paris'te de 2 Mart günü büyük bir yürüyüş yapıldı. ERNK Fransa taraftarlarının da içinde yer aldığı S.O.S. Kürdistan'ın düzenlediği yürüyüşe, çoğu ERNK taraftarı 1500 civarında kişi katıldı. Republik meydanından başlayıp aynı yerde bir mitingle sonuçlandırılan eylem, çevrede geniş yankılar uyandırdı.

İSVEÇ

Stockholm: 9 Mart 1991 tarihinde Kürdistan'daki serîhildanlarla dayanışmada bulunmak ve TC'nin katliam ve baskılarını kınamak amacıyla, ERNK taraftarı 100'ü aşkın kadın ve çocuk TC İsveç Büyükelçiliği önünde bir gösteri yaptı. Yaklaşık bir saat kadar süren eylem başarıyla ve olaysız sonuçlandı.

9 Mart - Stockholm: TC Elçiliği önünde gösteri Foto: Berxwedan

İsviçre'de çeşitli etkinlikler

İsviçre'den Berxwedan muhabiri bildiriyor

Bern: İsviçre İlticacılar Koordinasyonu 24 Şubat-2 Mart arası Kürdistan'ın Güney Eyaleti'ne bir delegasyon çıkararak insan hakları konusunda araştırmalarda bulundu. 6 Mart günü Bern'de bir basın toplantısı düzenleyen delegasyon üyelerinden Zug Kantonu'nun polis şefi Hans Peter Uster, yaptığı açıklamada, Türkiye'de insan haklarının çiğnendiği, Kürdistan'da ise insan haklarının sözkonusu bile olmadığını, gerekçesiz yere insanların tutuklandığını ve işkenceye tabi tutulduğunu dile getirdi.

Haber, İsveçre'nin belli başlı tüm gazete, radyo ve TV haber bültenlerinde yer aldı.

St. Galen: 5 Mart günü İsviçreli dostların düzenlediği bilgilendirme toplantısına, davet üzerine ERNK temsilcisi de katıldı. Toplantıda kanton papazı Kürdistan gerçeği üzerine konuşma yaptı. Daha sonra İsviçre Sosyalist Parti bölge sorumlusu söz alarak İsviçre'de yaşayan Kürdistanlı ilticacılar üzerine partisinin görüşlerini aktardı. Ayrıca insan hakları adına Kürdistan'a ziyaret yapmış olan bir bayan, gezileri esnasındaki izlenimlerini anlattı. ERNK adına söz alan konuşmacı da, Kürdistan tarihi hakkında kısa bilgilerden sonra, günümüzdeki halk ayaklanmalarının neden ve sonuçları üzerinde durdu.

Dernek kongreleri

Şubat'ın son haftasında başlayan ve Mart'ın ilk haftasında sona eren Zürih, Basel, St. Galen, Kanton Arau, Lozan, Luzern ve Cenevre dernek kongreleri başarıyla sonuçlandı. Kongrelerde bir yıllık çalışmalar değerlendirilerek yeni yönetim kurulları seçildi.

2 Mart - Deventer: TC sömürgeciliğini protesto yürüyüşü Foto: Berxwedan

2 Mart - Essen: TC Konsolosluğu önünde protesto Foto: Berxwedan

KÜRTÇE ÜZERİNDEKİ TARTIŞMALAR

E. Dilavî

Düşünüyorum da, 'Deveyi hamudu ile yutmak' deyimi olsa olsa TC devletinin Kürtler ve Kürdistan konusunda izlediği politikanın açıklanmasına denk düşer. TC Devletinin kuruluşundan kısa bir süre sonra başlatılan ve günümüze kadar yetmiş seneye yakın bir süre devam ettirilen politikalarına göre, Kürt denilen bir halk ve Kürdistan denilen bir ülke tarihsel olarak hiç bir dönemde var olmamıştır ve yoktur. Dolayısıyla yok olan bir halkın konuştuğu bir dilden de bahsedilemezdi. Böylece TC Devletinin izlemiş olduğu politikaya göre deve hamudu ile yutulmuştu.

TC Devletinin dış politikasında zaman zaman Kürt halkının ve Kürdistan'ın varlığı inkar edilirken, zaman zaman da özellikle diğer sömürgeci devletlerle ilişkilerinde politikaları ortak düşman olarak ilan ettikleri Kürt halkının imhası odağı üzerinde şekilleniyordu. İç politikada ise giderek Kürt halkı deyimi yerine doğulu vatandaşlar, has Türkler, Hakiki Türkler, dağ Türkleri deyim ve terimleri geliştirilip yerleştirilmeye çalışıldı. Kürdistan alanları konusunda da Doğu ve Güneydoğu Anadolu deyimleri kullanıldı. Kürt halkının ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasi değerleri bir yandan hakir görülerek ve gösterilerek terk ettirilmeye ve köreltilmeye çalışılırken, diğer yandan bu değerlerin kendilerine ait olduğunu belirterek onları sömürmeye ve onlardan yararlanmaya çalışıldı. Yazılı ve yazısız Kürt halkına ait dini, kültürel, edebi, siyasi ve tarihi tüm değerler ve eserler ya yakılıp yıkılarak ortadan kaldırılmaya çalışıldı veya üzerleri kapatılarak, yasaklanarak etki alanları sıfırlanmak istendi.

Böylece kültürel değerlerinden ve kökeninden koparılmak istenen Kürt halkı, daha 1926 yılında yapılan Bağdat Antlaşması ile ortak düşman ilan edilerek Kürdistan'ın diğer sömürgecileri ile birlikte ortadan kaldırılması için her türlü fırsat kullanılıp değerlendirildi. Sömürgeciler, Kürdistan halkı aleyhine sürekli olarak birbirlerine yardımcı olup destek sundular ve bu alanda devletlerarası sınırların tanımadıkları gibi insani her türlü değeri de ayakları altına alarak defalarca tüm insanlığın gözleri önünde çiğnediler. Her biri defalarca masum Kürt halkı üzerinde katliamlar yaptı. Diğer yandan Kürt halkının asimile edilerek Türkleştirilmesi için her türlü baskı yöntemleri, işkenceler, psikolojik olarak kişiliksizleştirme, köleleştirme yöntemleri devrede tutulurken, pazara hakim kıldıkları Türk dili, okullardaki şöven eğitimi ve öğreticileri, üniversiteleri, bilim adamı geçinenleri, yazar çizer geçinen aydın çevreleri, basın ve yayın organları ve her türden iletişim araçları, dernekleri, siyasi partileri, adalet mekanizmaları olarak lanse edilen mahkemeleri, dini inanç alanları ile kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşlarının tamamı, Kürdistanlı feodal kişilikler ve kişiliksiz hain çevreler bir bütün olarak Kürt halkının asimile edilerek Türkleştirilmesi için TC Devleti tarafından araç olarak kullanıldılar ve onlar da üstlenmiş oldukları misyonlarını başarı ile yerine getirmek için azami gayret içinde oldular.

1923 Lozan Antlaşmasının 37–44 maddeleri ülkelerdeki azınlıkların haklarını düzenlemektedir. Bu maddelerden 39/4 de "Herhangi Türkiye tebasının gerek münasebeti hususuya veya ticariyede, gerek din, matbuat veya her nevi neşriyat hususunda ve gerek içtimai umumiyede (genel toplantılarda) herhangi bir lisanı serbestçe istimal etmesine (kullanmasına) karşı hiç bir kayıt vaazedilmiyecektir " diye belirlemektedir. Buna karşın TC devleti 1924'de çıkardığı bir kanunla Kürtçe konuşmayı yasakladı. Ancak 1955 ve 1965 yıllarında çıkarılan kanunlarla alanında yasal teşebbüslerde bulunulmuş ise de, pratikte hiç bir belirti olmadığı gibi Kürtçe'nin yasaklılığı sürdürüldü. 25.1.1967'de ve 14.2.1967'de resmi gazetede yayınlanan 6/7635 nolu kanunla Kürtçe konuşma yeniden yasaklandı. Yine 19 Ekim 1983'de çıkarılan 2932 sayılı kanunla Kürtçe konuşma yasaklandığı gibi konuşanların altı aydan iki yıla kadar hapis ve onbin TL'den aşağı olmamak üzere para cezasına çarptırılacakları belirlendi.

Evet, TC devleti yetmiş yıllık eğitim ve politikasında yok saydığı Kürt halkının ana dilini yasaklıyordu. Böylesine son derece büyük bir mantıksızlığı topluma ve dünya kamuoyuna benimsetmeye çalışıyordu. Kendilerince yok olan bir şeyi yasaklamak için kanunlar çıkarıyordu. İçinde bu kadar mantıksızlık ve çelişki taşıyan duruma halkı inandırmak ve halkın beyin ile düşünce yapısını bu yönde şekillendirmek için resmi Türk ideolojisinin hizmetinde olan Türkiye aydınları yalanlar uydurmak ve yalanlarına bilimsel damgalarını vurabilmek için temeller arayıp unvanlarını sergilediler. Böylece hayali temellere dayandırılmış yalancı eğitim ve basın yayınları ile şekillendirilen ve şartlandırılan aydınları ile politikacıları kendi çıkarları alanında son derece duyarlı ve soydaşları konusunda hassas duruma getirilirken, kendilerinin veya danışmanlık yaptıkları devletleri olan TC'nin Kürdistan halkı üzerindeki insanlık dışı uygulamalarına sessiz kalmanın dışında açık olarak desteklediler ve diğer sömürgeci devletlerin Kürt halkına karşı işlediği insanlık suçlarında onları aklamak için ellerinden geleni yapma gayreti içine girdiler. 1988 Halepçe katliamında olduğu gibi.

TC Devletinin resmi ideolojisini uygulayıp yaygınlaştırmak için sağladığı olanaklardan yararlanmaya çalışan Türkiye aydınları çanak yalayıcı yapılanmaya girerek sadece Kürt halkına kötülük yapmakla kalmadılar, Türk halkına ve diğer azınlıklara dayattıkları hayalci ve yalancı eğitim ve iletişim araçları aracılıkları ile onları da real yaşam şartlarından koparıp hayalci ve yalancı bir karekterle şekillenmeye tabi tuttular. Bu duruma getirilen toplumun ürünleri olarak yetişen aydınları ve politikacıları da şekillendirildikleri karakterleri ile yollarına devam ettiler. Böylece Türkiye'de var olan gerçekleri ve toplumsal yaşantıyı göremedikleri gibi Kürdistan halkı ve diğer azınlıkların yok oldukları iddia edilerek günümüze kadar geldiler.

Nihayet bölge somutundan hareketle yetmişli yıllar sonrasında Kürdistanlı öğrenci gençliğin önderliğinde Kürt halkının ulusal bağımsızlık mücadelesi doğrultusunda girişilen örgütlenme ve verilen mücadele ile uyumlu olarak Türkiye devleti yönetimi ve aydın çevresi içerisinde Kürt sorunu da tartışılmaya başlandı. Bu tartışma durumu içinde çok önemli ve büyük çelişkiler barındırıyordu. Çünkü Türk aydını ve politikacılarının pek çoğu öğrenimlerine dayanarak yok olduklarını iddia ettikleri bir olguyu tartışıyorlardı. Bu nedenle büyük bir kesimi haklı olarak Kürt diye bir halkın olmadığını, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaşayan dağ Türklerinin ise Türk olmaları nedeniyle ulusal bir sorunlarının olamayacağı, ancak bölgeler arası eşit olmayan gelişmeler nedeniyle ekonomik gelişme sorunu olduğunu savunuyorlardı.

Ancak 1984 yılı ile başlayan ve PKK önderliğinde genişlemesine ve derinlemesine Kürdistan alanlarında yaygınlaşarak kökleşen gerilla hareketleri ile Kürdistan halkı kendi öz benliğine ve kişiliğine hızla dönüşüm yaparak dinamizmini harekete geçirip, TC Devleti aleyhine önemli kazanımlar elde edip, bu kazanımlarını geliştirip kökleştirmek için mücadelesini halk ayaklanmaları düzeyine vardırması ile Türkiye aydınlarını ve Devletini telaşlandırdı. Böylece Kürdistan halkının PKK önderliğindeki mücadelesinin bastırılması, dinamiklerinin parçalanıp bölünmesi için bir yandan Kürdistan içi olumsuz etmenler, dini inançlar başta olmak üzere, aşiretler arası çelişkiler, feodal hain unsurlar, Türkleştirilmiş kişiliksizlerle her türlü çareye baş vurulurken, diğer yandan devletin tüm kurum ve kuruluşları ile işkenceler, korkutma yöntemleri, baskılar, katliamlar ve sürgünler sürekli devrede tutuldu. Bir yandan da gelişmeler göz önünde tutularak kapalı kapılar arkasında PKK'nin öncülüğündeki Kürdistan halkının ulusal bağımsızlık mücadelesinin doğru çizgisinden saptırılması için alternatifler ile verilebilecek haklar ve hatta otonomi şartları üzerinde tartışmalar yapılmaya başlandı.

Nihayet Körfez krizinin başlaması ile Irak devleti parçalandığında bağımsız bir Kürt devletinin kurulabilmesi ihtimalinin gündeme gelmesi üzerine, TC Devleti yönetimi ve aydınları Kürt halkının geleceği konularında yeterli düzeyde etkinliği ellerine geçirebilmek amacıyla Kürt halkının sempatisini kazanmaya yönelip yanlarına çekebilmek için, Kürt halkının koruyuculuğuna soyunmaya başladılar. Böylece 'Kurt koyunlara çoban olmaya çalışıyor'. Gazeteleri 'Türkiye Kürtleri korumasına alıyor', başlıklarını atarken, aydınları arasında da 'baskıcı değil korumacı' davranmalıyız düşünceleri yaygınlaşıyor. Bunları göz önünde bulunduran Türkiye Cumhurreisi Turgut Özal, Alman televizyonunda yaptığı bir konuşmada Türkiye'de 12 milyon Kürt olduğunu ve onların ana dili olan Kürtçe'nin serbestleştirileceğini açıkladı. Bunun üzerine Türkiye'de Kürtçe üzerine tartışmalar başladı. Ancak bu tartışmaların kapsamı hangi alanlarda Kürtçenin konuşulabileceği ile sınırlı kalırken, bu dilin geçmişi ve günümüzdeki durumu hakkında yapılması gerekli bilimsel tartışmalardan açıkca kaçınıldığı görülüyor. Bu da Kürtçe diline dahi korku ile ve menfaat temelinde yaklaştıklarını gösteriyor.

Kürt halkının can düşmanı misyonunu üstlenmiş ve bu nedenle Kürt halkı üzerinde her türlü insanlık dışı olay ve katliamları yapan veya yaptıran ya da başkaları tarafından yapıldığında destekleyip alkış tutan, insanlıktan nasibini almamış barbar sömürgeci TC Devleti, bir anda Kürt halkının dostluğuna ve korumacılığına soyunuyor. Böylece kökleşmiş yalancı ve kişiliksiz karakterleri ile Kürt halkını bir daha kandırabileceklerini umuyorlar. Kürt halkı yetmiş yıldan beri TC Devletinin ve aydınlarının vaadleri ve barbarca uygulamaları ile onların karekterlerini çok iyi tanımaktadır. Geçmişte korunmasız ve çaresiz olan Kürt halkı onların uygulamalarına zorunlu olarak boyun eğiyordu. Ancak günümüzde Kürdistan halkı sahipsiz ve korumasız değildir. Kürdistan halkının çıkarlarına canı ve kanı ile sahip çıkan PKK gibi dinamik, mücadeleci ve yetenekli bir öncülüğü olduğunu kavramış ve onunla bütünleşmiştir. Yetmiş senelik geçmişinde edindiği tecrübelerinden, haklarının sadaka gibi kendilerine bağışlanmıyacağını, ancak kendilerinin en yiğit evlatlarının zorlu mücadeleleri ile döktükleri kanlarının suladığı topraklarda zorlu ve parça parça koparak alabileceklerini çok iyi kavramışlardır.

Günümüzdeki Kürt halkının dili olan Kürtçe üzerindeki her türlü olumsuz ve yetersiz tartışmalara rağmen, bu tartışmalar önemli bazı gerçekleri ortaya koymuş ve bazı sorunları kavrıyabilmemize yardımcı olup açıklık getirerek yeni bazı olguları dayatmıştır. Türkiye sınırları dahilinde oniki milyon Kürdün yaşadığı ve bunların Türkçe'den ayrı kendilerine ait Kürtçe diye bir dilleri olduğu resmen açıklanmıştır. Ben bu söylenmiş olanın realitedeki boyutları ile ne derecede uyumlu olduğu veya olmadığı konuları üzerinde durmayı bir yana bırakarak, önümüze koyduğu ve kavranılmasında bazı kolaylıklar sağladığı olguları ve dayattığı sorumlulukları biraz değinmek gereğini duyuyorum.

Türkiye devletinin politikacıları ve aydınlarının bazı istisnalar dışında, edindikleri eğitim ve yetiştirildikleri çevreleri ile uyumlu olarak yalancı oldukları açıkça ortaya çıkmıştır. Bu durumu Kürt halkı ve Kürtçe alanındaki açıklamalar ve tartışmalar resmen ortaya koymuştur.

Böylece Türkiye'de ve Türkiye dışında Türk kimliği ile yaşıyanların, yani Türk vatandaşı olan herkesin Türk olmadığı ve Türk vatandaşı olma ile Türk ulusuna bağlı olmanın eşitlenmesi olayının yalancılığı resmi ağızlardan açıklanmıştır. Bu anlamda Türk vatandaşı kimliği ile yaşıyan ve Türk ulusuna bağlı olmayan Kürt ulusu mensupları, Arap, Laz (Rum), Çerkez, Gürcü, Ermeni, Boşnak, Pomak ve Arnavut gibi azınlıkların mensuplarının da Türkiye'deki varlıkları kabul edilmelidir. Bu azınlıklardan müslüman olmayanlar batılı hristiyan emperyalist güçlerin destekleri ile azınlık haklarından yararlanmaktadırlar. Fakat müslüman olan Laz (Rum)lar, Araplar, Çerkezler, Gürcüler, Pomaklar, Boşnaklar ve Arnavutlar uluslararası anlaşmalarla ve insan hakları ile ilgili anlaşma ve sözleşmelerle belirlenen azınlık haklarından yararlandırılmamaktadır. Bu azınlıkların da, haklarından yararlanma bilinçlerinin gelişmesine yardımcı olacaktır. Böylece asimile edilerek Türkleştirilmelerine ve Türklerin yararına kullanılmalarına karşı gelip, kendilerine ait olan ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasi değerleri ile benlik ve kişiliklerini koruyarak yaşamlarını sürdürme bilincinin gelişmesine yardımcı olacağı gibi yalancı TC devleti ile aydınlarının anlattıklarına fazla itibar etmemeleri gerektiğini anlayacaklar.

TC devletinin ve aydınlarının uluslararası insan hakları anlaşma ve sözleşmeleri ile diğer anlaşmalara ne derece uygun hareket ettiklerini kendilerinin resmi açıklamaları ortaya koymuştur. Bu aşama sonrasında ümit ederim ki sorunlarda daha samimi ve realiteye daha bağlı olurlar. Bu durum kendilerinin geçmişten beri Türkiye halklarını ve azınlıklarını hayal ve yalanlarla aldatarak gerçeklerinden saptırılmalarını veya koparılmaları ile dünya kamuoyunu ve devletlerini Türkiye'nin demokratik bir ülke olduğu yalanları ile aldatma günahlarını affettirmeyecektir. Bu günahları hangi amaçla, neden ve nasıl işlediklerini gerçeklere bağlı kalarak tüm kamuoyuna açıklamaları gereklidir. Bu, dürüst olan her aydın ve politikacıdan beklenen bir özveridir. Ancak Türkiyeli aydın ve politikacıların bazılarında bu yönde olumlu işaretler belirmesine rağmen, kendilerini günahlarından arındırmaya çalışan ve bu nedenle yeni yalancı ve hayalcı temeller arayan büyük kesimi ise, 'özürü kabahatinden büyük suç' olan bir durumu yaşamaya hazırlandıklarının belirtilerini vermekte gecikmediler.

Türkiye halklarının kendi kaderlerini kendilerinin tayin hakları ve azınlıklarının ise uluslararası antlaşmalara uygun olarak haklarının tanınması gerekli ve zorunlu iken bunların varlığını inkar ederek asimile edip sömürmeye çalışan Türkiye devleti aydını da demokrat olamaz.

Ne yazık ki insanların ana dillerini konuşmalarından dolayı suçlu görüldüğü Türkiye'nin demokratik bir ülke olduğunu savunanlar hala vardır. İnsanların ana dillerini konuşmalarından dolayı suçlu sayılmaları, insanların insan olarak doğuşlarından dolayı suçlu kabul edilmelerinin bir başka ifade şeklidir. Dünya insanlığı tarihine TC Devletinin ve yandaşları olan aydınlarının onursuz karekterleri ile sürdükleri siyah bir lekedir. Kürt insanı ana dilini konuşuyor diye işkence ediliyor, hakir görülüyor, tutuklanıp cezalandırılıyor. Bunu yapan sömürgeci TC Devleti insan hakları ile ilgili tüm anlaşma ve sözleşmelere imzasını koymuş ve insan haklarına saygı duyup riayet ettiğini belirtiyor ve aydınları da hiç utanmadan edindikleri karakterleri gereği devletini aklamaya çalışıyor.

Çağımızda dünya halklarından hiç birinin kendi onuruna yakıştıramadığı düşürülmüşlüğü Kürdistan halkı da mücadelesi ile uyumlu olarak kendine yakıştırmıyacaktır. Yalan ve şöven bir eğitimle şekillendirilip köleleştirilen ruhlarının özgürleşmesi ile haklarını başkalarından bağışla, sadaka dilenmekle değil, mücadele ederek ve bedelini ödeyerek alabileceğini kavrıyor. Başkalarının kendilerinin haklarına müdahale ederek tayin etmesine rıza göstermeyeceği gibi böylesi bir durumu aşağılama sayacaktır. Bunu ise kendine yakıştırmayacaktır. Hele TC Devleti ve sözde aydınına ise hiç güven yoktur.

Piştî Şirnex û Hezexê, Kerboran jî rabû ser piyan

Kerboran (ji nûçevanê Berxwedanê):

Di roja 7'ê Adarê de, piştî ku banga ERNK li ser şêniyê wê deverê hate belavkirin bi du rojan. Gundiyên Kerboranê, yên gundên **Deywan, Bakisyan, Şikeftikan, Xelîlan, Tirrûwan, Şibibiyê** û gundê **Xirbê**. Ji saat 08.00 sibehê ve xwe rakirin û berê xwe dane bajarê Kerboranê. Hejmara gundiyan di navbera 2-3 hezar kes de bû. Agahiya leşkeran ji jî vê rêveçûnê hebû, ji lew re der dora bajêr girtin û nehiştin ku hejmara gundiyan bêhtir bibe.

Hejmara şêniyê Kerboranê 12.000 kes e. Dema ku serhildan giha bajêr gelek tevlê bûn, firotgehên xwe girtin, dibistan jî hatin girtin û serhildan bû serhildaneke gelêrî.

Serhildanê ajote ser avahiya qameqam û weha bang bilind kirin: "Bimire dewleta Tirk a faşist.. Bimire zordarî.. Bijî PKK.. Bijî serok APO.. Bijî Kurdistan!" Di wê domanê de leşkeran bi tang û panzeran avahiya qameqam dorpêç kirin. Lê hema serhildanê vê carê berê xwe da avahiya belediyê. Leşkeran riya wan girtin û nehiştin ku avahiya belediyê bi dest xwe ve binin. Vêca jî girsên gel dîsa berê xwe dane avahiya qameqam. Hingê leşkeran agir reşandine ser gel. Lê girsên gel li berxwedan, çi di dest wan de hebû bi leşkeran werkirin. Vî şerê di navbera gel û leşkeran de 2 saatan berdewam kir. Bi dehan birindar ketin, dîsa jî gel netirsiya û dev ji serhildanê berneda. Lê hema qameqamê kerboranê, ji tirsa re xwe xistibû bin maseyê!

Welatparêzên ku birindar ketine ev in:**Ekrem Alp (40), Türkan Şahin (20), Lokman Çetiner (10), Nezir Altun (18), Abdulkadir Akyüz (18), Mehmet Günay (25) û Mevlüde İnan (14).** Lê hema birîna **Rukiye BOZKURT** giran bû, leşkeran jî nehiştin ku wê bigihinin nexweşxaneyê. Ji lew re Rukiye bi wê birîna xwe ya giran li ser rê şehîd ket. Wekî din 2 birîndarên giran jî birin nexweşxaneyeke Amedê.

Di domana vê serhildanê de gelek dibistan hatin xerab kirin, wêneyên Ataturk hatin çirandin û PTT (avahiya postê) hat kuç baran kirin.

Dema ku saat bû 12.30 rêveçun giha dawiya xwe. Lê hema firotgeh, dibistan û bajar girtî man.

Tu kes nehate girtin. Lê piştî wê dema ku gundî vedigeriyane gundên xwe, lêşkeran rê li wan girtin. Hejmara birîndaran gelekî jî 8'an bêhtir e.

Êvara wê rojê, bê hejmar leşker kişiyane wê deverê. Cemseke leşkerî qulibî (teqle bû), 5 leşker mirin û 20 birîndar bûn.

Di 8'ê Adarê de, şehîda Kerboranê **Rukiye BOZKURT** hate veşartin. Di roja inê de, piştî nimêjê girsên gel bi serdanekê çûne ser gora Rukiye û ew ziyaret kirin.

Li ser gora **Rukiye** malxeyê wê (mêrê, zilamê wê) weha gote yên hazir: "Rukiye di riya Kurdistanê de şehîd ket". Li ser gorê nûnerê parlamanto yê Dêrsimê jî hazir bû bû.

Li ser gora Rukiye 3000 kes hebû. Wan heya dawiyê girêdana xwe bi şehîdan ve dane xuya kirin.

Di 9'ê Adarê de careke din protesto hate çêkirin. Sekreterê gelemperî yê HEP'ê İbrahim Aksoy û 2 nûner hatin di protestoyê de amade bûn. Gelek rojnamêvanên biyanî jî hazir bûbûn. Vê carê, nêzika 1500 kes li dora wan kom bûbûn. Dîsa dirûşmeyên ku şoreşê bilind dikin hatin bilind kirin. Heya 10'ê Adarê vê serhildanê doman û ji rejima Tirk ve da şanî kirin ku, wê serhildan heya bi serxwebûnê dombikin û bilind bibin.

28. Sibatê 1991: Li Şirnexê gelê me di serhildanê de — Wêne: Berxwedan

Girsên gel piştgirtina Şirnex, Hezex û Kerboranê dikin, li gelek deveran bi rêveçûnên girseyî radibin

CIZÎRA BOTAN

Roja 8'ê Adarê, ji bo piştgirtina serhildana Şirnex, Hezex û Kerboranê, xwendevanên dibistanê neçune dibistanan.

Beşeki ji xwedanên firotgehan, firotgehên xwe girtî hiştin. Agahî giha dewletê, ji lew re kolanên Cizîra Botanê ji leşker, tang û panzeran hatine dagirtin.

MIDYAD

Roja 8'ê Adarê, bi daxwaza rêkxistina ERNK li Midyadê firotgeh hatine girtin. Nava bajarê Midyadê tijî leşker û polis bûn, dîsa jî negihane armanca xwe. Heya 10.30 firotgehên bajêr girtî man.

LICÊ

Bi banga ARGK bajarê Licê ji her hêlê ve hate girtin

Amed *(Berxwedan):* Roja 8'ê Adarê, ji bo piştgirtina serhildana Şirnexê, Sekreterê eyaleta navin ê ARGK, êrdima 3'an bangek ji bo gel derxist ku, divê firotgeh werin girtin, xwendevan neçin dibistanan, destkar neçin ser karê xwe... Kolan vala biminin û tu kes ji malên xwe dernekevin.

Bi rastî jî, 9'ê Adarê bajar hate girtin û bê liv û tevger ma. Ji bilî leşker û zarokên ku ji bona liskê derketibûn kes jî girşen gel, li derve xuya ne dibûn.

PASÛR

Amed *(Berxwedan):* Şeva 4-5'ê Adarê, belavokên ERNK li ser şêniyê Pasûrê hatine belavkirin. Armanca belavokê ew bû ku, gel jî bo piştgirtina Şirnex û Hezexê bi livbaziyên protesto kirinê rabe.

Roja 6'ê Adarê, gundî hatine nava bajêr. Fifotgeh hatine girtin û destkaran dev ji karên xwe berdan.

Di piştre gindî û bajariyên Pasûrê dest bi rêveçûneke protestokirinê kirin. Hingê leşker jî kotek û lêdanê bi kar tinin. Lê dîsa jî rêveçûn ranaweste û tirs cihê xwe nagire. Girsên gel weha dengê xwe bilind dikin: "Bimre mêtinger... Bijî Kurdistan!.."

Piştî wê 20 kes ji rêveçûnvanan hatine girtin. Ev rêveçûn cara yekemîne ku bi vî hawî li Pasûrê cê dibe.

HEZO

Hezo *(Berxwedan):* Xwendevanên Hezo ji pişt didin ber serhildana Şirenx, Hezex û Kerboranê û naçin dibistanê. Polisan haya wan ji vê protestokirinê çêdibe, ji lew re 7 xwendevanan digirin. Di 8'ê Adarê de ji, polis dikevine dibistanê, dixweazin 3 xwendevanan bi dest xwe ve bînin. Ji ber vê yekê xwendevan dev ji dibistanê berdidin û bi rêveçûnekê berê xwe didin navenda bajêr. Gelek ji şêniye bajêr tevlî rêveçûnê dibin, firotgeh jî têne girtin, girtî tunene.

LICÊ

Lice *(Berxwedan):* Şeva 1-2'ê Adarê, gerillayên ARGK êriş birin ser saziya riyan (inşaata rê). Natirvanê saziyê, nehişt ku gerilla livbaziya xwe pêk werinin. Ji lew re gerîllayan agir berdane ser wî û ew kuştin.

HEZEX

Hezex *(Berxwedan):* Şeva 7-8'ê Adarê 4 cemsên leşkerî hatine şewûtandin.

ÊLIH

Êlih *(Berwedan):* Şeva 8'ê Adarê, leşkerên mêtinger dest bi operasyonekê kirin. Guman heye ku gelek welatparêz hatibine girtin. Sedema vê operasyonê jî, tirsa dewletê ji rêveçuna portestokirinê bû. Dewlet ditirsiya ku di 8'ê Adarê de girşên gel rêveçûn û serhildanan çêbikin.

Li Sêrtê jî gelek girtî hene, lê hîna agahiyên hejmara wan girtiyan ji me re nehatiye.

NISÊBÎN

Nisêbîn *(Berxwedan):* Di roja 8'ê Adarê de, leşkerên mêtinger 7 jin girtin.

AMED

Amed *(Berxwedan):* Roja 8'ê Adarê, diliyên şer dest bi xwebirçîhiştinê kirin. Hîna agahî negihaye me, ka sedema wê çiye û wê çend rojan berdewam bike.

Di vê rojê de, li zanîngeha Amedê, xwendevanan cejan jinên cihanê pîrozkirin. 500 xwendevan tevlî pîrozkirinê bûn, dirûşmeyên ERNK avêtin û sozdan ku wê pişt bidin ber ARGK.

TÛX

Tûx *(Berxwedan):* Di nîva meha Adarê de, çar welatparêz di encama operasyonekê de hatine girtin. Dadgeha wan li Amedê vebû. 8 avukatan parastina wan kirin.

ÇEWLIK

Çewlik *(Berxwedan):* Roja 9'ê Adarê, 8 welatparêz hatine girtin.

ÇALÊ

Çalê *(Berxwedan):* Roja 9'ê Adarê, serleşkerê qereqolê gelek gundî dane bin zorê ku çekên wan hilgirin. Lê hema gundiyan çek hilnegirtin. Ji ber wê yekê, wî qumitanî gundî bi saatan di bin berfê de hiştin. Ji ber wê sermayê lingên 2 gundiyan hatin qutkirin

AMED

Amed *(Berxwdan):* Roja 9'ê Adarê, nêzîka 200 kes ji bo pîrozkirina cejna jinên cîhanê, li salona sinemayê li hev civiyan. Di wê şevê de gelek ji dayîkên girtî û şehîdan, jinên wan û serokê Komela Mafên Mirovan şaxê Amedê amade bûbûn.

Di nava wan de, **Leyla Zana, Sakine Cansiz, Diya şehîd Aziz TURHALLI, jina şehîd Mahmut TANRIKULU, jina şehîd Necmettin BUYUKKAYA** û ji yên ku dewletê koça wan barkirine **Fatma Kartal**, hebûn.

Di destpêka pîrozkirinê de, kêliyekê li ser giyanê (ruhê) şehîdên Kurdistanê û yên cihanê sekinîn.

Ji Kerboranê ji, jinekê li ser berxwedana xwe hinekî axifî. Axaftina şevê bi Kurdî hate pêşkêşkirin. Şanoyek ji şanibû, naveroka wê terora Hêzen Taybetî û parêzkaren gundan dihanî ber çavan. Her weha gelek hozan ji derketin û ji mîvanan re stiranên xwe xwendin.

Ew şeva gelekî bi kar bidestên Tirk zor hat. Lê nikarîbû çareyek bidîta. Di xwe de şewûtî.

WAN - ÇOLAMERG

Wan - Çolamerg *(Berxwedan):* Roja 9'ê Adarê, êdî şerê xelicê rawestiya, ji lew re tu hicetên rejîma Tirk neman ku ji ber wan hicetan hêza xwe re gokê (topê) dilist. Serlewwkerê wê yekeniyê li wî zarokî nîşan kir û tifing pêve teqand, lê li zarok neket, dîsa jî tu nema bû ku zarok şehît bikeve.

Li Gêwerê jî hejmareke bi lind hate girtin. Herweha li Çolamergê jî bêhtirî 30 welatparêzî hatin girtin.

WÊRANŞAR

Roja 2'ê Adarê, 80 welatparêz hatin gitin, ev girtin ji bi alîkariya sixurekî pêkhat. Wî navê welatparêzan dabû peyayên dewletê.

MILAZGIR

Şerê ku di 28'ê Sibatê'de, di navbera gerillayên ARGK û leşkerên rejima Tirk de derketî de, gerillayek şehîd ket, navê wî şehîdî **Ferhat YOYLER (Egîd)**. Gerillayek jî birîndar ketibû. Her weha 30 leşker û endamên hêzên taybetî hatibûne kuştin, nêzîka 100 kesî jî wan jî birîndar ketibû.

Me, berî vê jî ev agahî belav kiribû, lê ev encam roja 5'ê Adarê giha destên me.

Mezinên leşkerî weha jî gerillayên birîndar re dibêjin "Bê gumane, gundiyan ji di şer de alî we kir".

ÇEWLIK - AMED

Piştî zehmetiyekê xwediyên şehîdên Yayladere cendekên wan bi dest xwe ve tînin

Di şerê ku di navbera gerillayan û hêza leşkerî de derketî, 2 gerilla şehîd ketibûn. Piştî cara duwemin, xwediyên şehîdan gelek jî şehîdên xwe bi dest xwe ve anin. Dema ku gihane cihê şehîd lê hatine binaxkirin. Gava kû şehîdên xwe rakirin, dîtin ku goşt bi laşê wan ve nemaye, kincên wan şewûtine. Hingê xuya bû ku çekên kimawî li dijî wan, di şer de bikarhatiye. Ji bo ku leşkerên rejima Tirk wê bi karanina çekên kimawî veşêrin, li dawiyê bi tifingan laşê wan qulkirine.

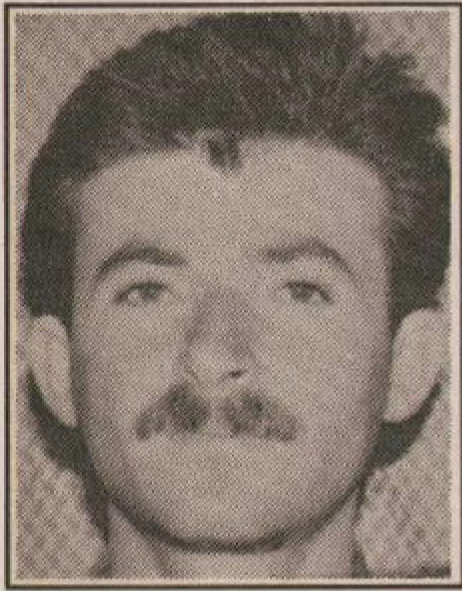
Di 5'ê Adarê de laşê şehîd **Aziz TURHALLI** anîne Amedê. Bi Torenêre bi hezaran kes meşiyan. Cendekê wî birine mizgefta bajêr a mezin. Bi otomobilan ew birin serdangehê (mezar, ziyaret) Wêneya şehîd jî li gelek deran xistin. Bêhtirî 2000 kes li serdangehê kom bûn. Li wir kargêrê komela mafên mirovan - şaxê Amedê, Av. Vedat Aydin, bi Kurdî weha got: "Şehîd **Aziz** ne şehîdê pêşemin û paşemine. Di riya Kurdistanê de şehîd ketiye..."

Dema ku keç û jinên Amedê li ser gora şehîd **Aziz** dilîlinin, leşkerek dibêje diya wî: "We ev der kire dîlan û dawet." Di şehîd bi kîn li wî leşkerî dimeyzîne û dibêje: "Îro daweta Azize, kurê min di riya şerfê de, ji bo xelkê xwe şehîd da, bila tu kes negirî..."

Nûçevanê rojnameya me, hevpeyvînek bi diya şehîd re çêkir, weha got: "Aziz ji malbata me şehîdê yekemîn bû. Em 2 caran çûne cihê ku ew lê şehîd ketî, ji bo binin. Gelek kes bi mere çûne wir, dev bûyer, gel lê xwedî derket. Gelo, me li gora şehîd barê xwe rakir? Dîsa ji di malbata me de şervanên din jî hene. Daxwaza min ji we ewe ku hûn wêne ya Aziz, mina şehîdên din li her der û deverê belav bikin."

Bazek ji bazên PKK, rêheval

Abdullah XELÎL (Hawar)

Bê guman, dema ku mirov bivê ber bi Ava Tîr (Çemê Diclê) ve biçe, ji hêla Kurdistana başûrê piçûk, girînge mirov pêrgî Dêrîkê, derbasî Endîwerê bibe û hinekî xwe berde xwarê. Ji bo ku mirov hinekî nasî jiyanê bibe, divê li bin siya darekê rûne, bêhna xwe berde û dirêj dirêj li hêla rojhilatê binêre û awiran bikşîne. Ta ku xweş werin xuya kirin, çiyayên bilind Cûdî, Bêxêr... li hevûdin dinêrin û di baweriyeke pir mezin de dijîn, ku wê rojekê hevûdin ramûsin û bi zimanê Kurdî eşkere bi hev re biaxifin. Weha bi germî dilê mirovan ber bi xwarê ve dikşîne, êdî mirov dixwaze derbasî gumanan bibe û mijûl bibe. Hêdî hêdî awirên mirov ber bi xwe ve dikşîne. Lê bê guman berî ku mijankê çavên mirov bigihêne hev û hevûdin ramûsin, ava mezin, Dicle xuyadibe, ango sinorên çêkirî xuyadibin. Êdî gotina (sînor) bala mirov ber bi xwe ve dikişîne û mirov pê mijûl dibe. Pêre mayîn, pengê têlan ên hûnandî û tûj... xefek û dafên dijmin. Li hêleke din jî, refên gerîlla û qehremaniya rêberan û cegera wan a ji pola, dibin serdestê gumanan. Her weha tên bîra mirov, **Ednan** û **Elî Hesen, Mihê, Ehmed, Zinar, Xebat** û **Selîmê Reş**... gelo çendî şehlewend bûn? Belê, mirov nikare bêje ku rojekê mirinê ew tirsandin..!

Gelo yê ku sê-çar perçê Kurdistanê bibîne û lê bigere û rêberiya baz û qehremanan bike, mewzî û kozikên neyaran biçirîne wê yekî çawa be? Yê ku gelek caran di bin siya darên Endîwerê rûniştibû û nerînên dirêj û kûr bi wan çavên xwe, yên wek çavên bazan, awirên dijwar dikişandin û li Çiyayê Cûdî dinêrî. Seranser nêrîna xwe dizivirand. Yê ku dilê gel, dilê Dêrîkê yê ji pola jêre bûbû hêlîn, gund bi gund mîna dayîka wî ew hemêz dikirin, gelo wê yekî çawa be?! **Hewar** bû, yê ku mîna şêran, pilingan xwe ji paş hîmekî davêt pişt yekî din û rew-rewk li ber çavên dijmin çêdikir. Belê, li ser sînga Dêrîkê û di hembêza Girê Sor de mezinbû û şîrê pêsîra wê mêtibû ew şîrê ku bi dehan şehîdên serxwebûnê mêtine, tacêwiyê **Îsmaîl, Omer, Xelîl** û **Reşît** bû...

Tê bîra min dema ku dijmin bi hemû derfetên xwe êrîş dianî ser çiyayê Cûdî û divîbû ku seranser şehbike, ji gerîllan xalî ziwabike, êdî piştre carekê min jêre got: Hevalê **Hewar**, te wê demê çi dikir, te çawa girûpa xwe diparast? Bi devekî li ken, saza xwe ji hemêza xwe danî û got: "Min helbest û stiranên şoreşgerî digotin... min morala hevaln bilind dikir, min digot bila NATO tev bicive, ez Cûdî bernadim, ez dest ji çiyayê xwe Cûdî bernadim...na!" Wê demê min zanîbû ku ew şêrek e. Ne tenê şêrê başûrê bi çûke, lê şêrê Zaxo ye jî. Hîngê dest avête saza xwe û got: "Em natirsin, em navrevin, em ..." Hewqasî evîna welat bi mirovan xweştir dikir û nefreta dijmin dikeland, çiqas dizanîbû tifingê bi mirovan şêrîn bike.

Oxirbe hevalê min, di baweriya xwe de here, wê armanca te bi cîh were. Dêrikê hîna şîn e... wê gelek **Hawaran** biweldîne.

Di dîrokê de, tu gelan bêyî ku xwîna xwe birjînin û rewana xwe bikin gorî serxwebûn û azadiya xwe pêknehanîne. Di dîrokê de, tenê tiştek bûye xelata serkevtin û serfiraziyê, ew xelata ji xwîna sor û zelal e.

Belê, dîroka gelan weha dirikandiye (îspatkiriye), heya zora zordariyê were şikandin, bê guman divê cobar û lehî ji xwînê werin herikandin. Ev rastiyeke dîrokiye, tu kes nikare înkar bike. Ji lew re serxwebûn û azadiya gelan berî her tiştî bi rewanpak (şehîd) û lehengên pêşevan ên ku li pêşiya her kesî canê xwe dikin gorî ve girêdayiye.

Xelatkirina xwînê bi xwe jî tê wê wateyê ku, çendî ew gela bi armanca xwe ya bingehîn ve girêdayiye. Lewma em dibêjin heya ku welatê me bindest be, emê her û her can û giyana xwe bidin pêş. Da ku em vê koçbera dîrokî bi şêweyekî serkevtî derbas bikin. Da ku em ji awira gelemperî ya Cîhanî re bidin şanîkirin ku, heya xwîn bi me heye wê banga me ya bilindtirîn ev be: "Ji serxwebûn û azadiyê bi rûmettir tiştek nîne!". Wê canê me mîna bomban bi hêza dagîrker û mêtingeran ve biteqe. Ji bona ku, Kurdistaneke serbixwe û azad were damezirandin wê xwîna me gewdeyê sitemkaran bisojîne.

Ev rastiyeke, cangorî û cegerdarî ji mere pêwîst e. Bê guman, em baş dizanin yê ku berfa ezmanan bixwaze, divê dijwariyên çiyayê Cûdî derbas bike û di bin de nefetise. Yê ku bixwaze stêra beyanê bibîne, divê bi şev razan neyê ser çavan û şevbuhêrkê biborîne. Em baş ji dizanin, yê ku ji hilperikandina çiyan bitirse, wê her çax û deman di çeperan de çemberkirî bimîne. Lê hema li Kurdistanê, fedekariya ku ji me tê xwestin bêhtirî gelên din bi sê-çar taqan e. Çi ku zora li ser me nehatiye serê tu kesan.

Bi sedan ciwanên Kurdistanê, destanên berxwedanê bi xwîna xwe afirandine. Dijminê dagîrker xistine nava tirsa mirinê û jiyan lê kirine dojeh. Ji lew heya ku ji me were emê serê xwe ji wan re bitewînin û wan di dilê xwe de jîndar bihêlin.

Yek ji wan bazên ku nehiştine karwanê PKK were rawestandin, rêhevalê cegermend **Abdullah XELÎL (Hawar)** bû. Mîna hevalên din ên şehîd, heya dawiyê girêdana bi Partiyê, şehîdan û bi serok APO ve aniye ziman.

Piştî naskirina Partiyê bi demeke ne pir dirêj, rêheval **Hawar** tevlî çalakiyên konevanî (siyasî) bû û di nava girsên gel de bangeşiya xebatê kir. Lê xebata wî di devereke gelekî hesas de bû. Dîsa jî, ji her kesî re da şanîkirin ku, ew bazekî azadiyê ye, wê tovên newêrînê di dilê dijminên dagîrker de biçîne.

Di sala 1970'de, rêheval **Hawar** çavên xwe pêşemîn ji bo jiyaneke aza vedike. Li Girê Sor (Til Ehmer) hate rûyê dinê û ji diya xwe bû. Li dibistana Rifet Elhac xwendina xwe ya navîn pêkanî.

Di rêveçûna xwe ya xwendewarî de, rêheval **Hawar** gelekî jîr û jêhatî bû, heya ku xwendin gihand salên dawiyê serkevtî û li pêşiya tevayî xwendevanan bû.

Malbata ku nemir tê de mezinbûbû, yek ji malbatên Kurdistanê yên belengaz, xizan û bê jêderên debariyê bû. Bi xwêdana eniyê, bi ked, keft û lefteke ku nîva temenê mirov dibir, kesên vê malbatê pariyê debarbûnê bi dest dixistin.

Heval **Hawar** jî, ji bo ku xwendina xwe bigihîne serî û pê serê bav û diya xwe bilind bike, çi dijwarî hebûn kişand û çi kar hebû ji kir. Lê li milekî din, piştî ku têkiliyên wî bi partiyê re çêbûn, xwe bi can û bên da ber xebatê. Tevî ku rewşa malbata wî ya diravî (maddî) gelekî ketî bû, dîsa jî riya rûmetê girt. Ji ber ku baş dizanî bû, riya jiyanê ya yekemîn a berxwedanê ye, riya berxwedanê ji ya PKK ye. Ji lew re, dî çalakiyên ku, pê rabûyî de, kesekî nedizanî bû westa bûn çiye û rawestandin tê çi wateye (maneyê.)

Bi wan sixlet û taybetiyên xwe yên şoreşgerî, mirovahî, gelêrî û cengawerî, rêhevalê me yê nemir cihê xwe di nava dilê girsên gel de girt û digel wan paya xwe bilind kir. Baş dizanî bi çi şêweyê xwe nêzîka gel bike, bi çi zimanî jî bangeşiya şoreşê bike û bi girsên gel re biaxife. Her dem û gavê zimanê wî ji bo dost û hogiran, zimanekî şêrîn bû. Tu kes jê nediêşiya û li dilê tu kesî ji nedihişt. Êşig û êtigiya gel a wî bû, jana gel jana wî bû, di tengavî û firehiyan de heya dawiyê bi daxwaz û armancên gel ve girêdayî bû.

Ji aliyekî din ve rêheval **Hawar** û digel wan taybetiyên xwe yên şoreşgerî, hunermendekî çak û çalak bû. Deng û tenbûra xwe mîna tifingan di xebata xwe de bi kar dihanî. Di wê baweriyê de bû ku, tenbûr jî dikare roleke xwe di pêşvebirina şoreşa netewî de bilîze. Lê dîsa jî, hilgirtina çeka mêraniyê di ser lêdana tenbûrê re didît. Ji ber ku li gora bîr û baweriya wî ne bi zorê be darê zorê naşike. Rastî jî ev e, heke ne hêrsa şoreşgerî be, hovîtî û dirindiya dijminê dagîrker nayê hilanîn.

Çendî ku rêheval **Hawar** ji çîna rewşenbîran ên bujuwaziya bi çûk bû jî, tu bandoriyên taybetiyên wê çînê lê nehatibû kirin. Ji ber ku wî berî her tiştî xwe ji çîna karker didît. Digot, berî ku ez kesekî rewşenbîr bim, ez karker im, bi vê yekê ji serê min ta bi ezmanan bilind e.

Belê, rêheval **Hawar**, li havînan Palevan bû, pale dikir, li zivistanan xwendevanê dibistanan bû, an jî li ber destê hostayên avakar dixebitî. Tek bila nebêjin **Abdullah (Hawar)** bê xêr e, alîkariya malbata xwe nake û di xwendina xwe de ne ciwanekî serkevtiye. Digel van karan, çalakiyên nava gel jî bi xurtî, bi şêweyekî serkevtî bi rê ve dibir. Tu caran xebata xwe ya rojê nedida paş, ji lew re û ji ber van sixletên ku di kesbûna wî de hatibûn afirandin, xwe gihand wê raddeya ku bikaribe di nava komikeke perwerdekirina konevanî de (tedrîba siyasî) cih bigire.

Piştî wê gihanekê, rêheval **Hawar** delîveyek bi dest ket ku di mêjûya 1.5.1988'an de berê xwe bide qada Akademiya **Mahsûm KORKMAZ**, ew ji piştî naskirina partiyê bi du salan bû.

Li Akademiyê jî, bi her awahî û ji her hêlê ve li ser kesbûna xwe sekinî. Mîna hevalên xwe yên din tu delîve ji dest xwe bernedidan, ji bo pêşvebirin û xurtkirina wan taybetiyên şervanî.

Bi vê ciddiyetê, bi vê giyana leşkerî (ruhê eskerî) di nava hevalên xwe de bû nimûneyek. Bû nimûneyeke ku hevalên din pê xebata xwe bidin pêş û pêşve herin.

Evîndariya wî hevalî ji jiyaneke aza û bi rûmet re, ji welatekî serbixwe û bê dagirker re, bê fewdal û rejîmeke fewdalîzm re hişt ku, ew ji her tiştên kevnar û bê rûmet bi dûrkeve. Di raporeke xwe de weha dibêje:

"*... Ez bi avahiya civakî ya ku dijmin li ser me meşandiye re nehatime girêdan. Ew jî ji ber ku ez ji çîneke karkeran bûm...* "Vê yekê jî alî wî kir ku, di demeke zûtir de kesbûneke şoreşgerî ya proleter biafirîne.

Di raporeke din de jî, ya ku ji bo seroketiya Partiyê hildayî de, weha dinivîse û dibêje:

"*... Ez amademe ji bo pêşveçûna xwe, bi grûpeke hevalan re xwe bigihînim qada şerê gerim. da ku digel hevalên xwe şer bikim û bi ronahiya şehîdan rêveçûna xwe berdewam bikim. Ez, heya dilopa dawiyê ji xwîna xwe bi vê biryar û soza xwe ve girêdayî me... û serkevtin ji bo gelê me be...* "Li ser daxwaza wî, partiyê delîveyek jêre vekir ku hêviya di dilê xwe de pêkbîne û digel rêhevalê **Îsmaîl** ..., li serê çiyayên Kurdistanê mîna pilingan bigere.

Li welat, bi rastî heval şêrekî cegerdar û netirs bû. Xebata wî ya bingehîn di sêçiva sînor de bû. Şervan derbasi qada şer dikirin û bi wê rêberiya xwe ya li ser sînor, tirs û newêrîneke mezin berda dilê dijmin.

Lê çi heyf û mixabin, di pêkanîna delamet û grevekê şoreşgerî de, li ser sînora Kurdistana başûr (Iraq), dema ku grûpekê ji şoreşgeran dixwaze bigihîne Kurdistana bakur bombayek pêve diteqe û bê mirin şehîd dikeve.

Rêhevalê me yê nemir, Hawar,

Em soz didin te, emê bi wê tifinga di dest te de, heya roja serxwebûnê şer bikin. Em tu çikûsiyê di xwîna xwe de, ji bo serxwebûn û azadiya Kurdistanê nakin.

Tu bê mirinî, ey rêhevalê me!

Hevalên tifingê

Çand * Pîşe * Wêje

Qîrek ji xama Ehmedê Xanî

S. Biçûk

Di hejmara 119'an de, di bin sernivisa "Ji nav mija beyanê bangek ji xama min re" nivîskar "Ehmedê Xanî-Kurdistan" gotarek belavkiribû, niha xama Ehmedê Xanî bersivê dide

Roj baş,

Nivîskarê şoreşger,

Ez baş dizanim di şoreşê de vehesin zor e, razan jî zor e. Tu dibêjî te ez hişyarkirim. Na, ez bi xwe ... na, ez û tu bi hev re hişyar bûn. Na... na, ez ne razabûm. Li ber kela hêrsa dilê te pozikê min xuhdangirtibû, min jî bi dilê te re li ber xwe dida. Ma gelo, dema me dema razanêye heta ku em razin? Na, razan di dema me de fetisandin û rizandine. Eger lehengên me li serê çiyayên Kurditanê yên pîrozayî, berxwedanvanên me di binê zindanên faşistan de çavên xwe bi xewê germ kirin, ez û tu ji emê mafê vehesin û xewê bi dest xwe bigirin û eger na, emê hin çiyayê nefret û kîn a dilê xwe, mîna volkanan li ser dijminê mêtinger valabikin.

Rêhevalê min,

Ez ne westiyme û tu caran nawestim. Ez baş dizanim girev mezin e û barê min û te giran e. Lê belê, bi hev re me serê xwe di dema PKK de rakir û me rê şopand. Ne gunehê min û te bû ku, bi fikra APO em hişyarbûn, bi banga Mezlûm: "Berxwedan Jiyan e" em rakişine hilpişkandinê. Bi dengê tifinga Egît re em raperîn û me berê xwe da sînga dijmin, ev bû qedera me. Lê qederek pir bi me xweş tê, ji ber ku bi hev re em ketin ser riya şeref û rûmetê. Ji vê jî gereke tu baş bizanî ku, ji riya şoreşê û pêve, ji nav her sê tiliyên te û pêve ez tu ciyên din napejirînim. Lê bila xweş li bala te be dema ku tu berê min bidî riyên din, tê li ber pêlên avnûska min bifetisî.

Nivîskarê min,

Di riya jiyaneke weha bi şeref û rûmet de vehesin û razan negereke. Buhayê kêm jî, di vê riyê de dana xwînê û şehidbûn e. Jiyan jî ji vê mirina bi şeref çêdibe. Dirûşma me ya bê mirin jî ev e: "Bila canê me gorî be ji bo Kurdistaneke serbixwe û azad".

Belê gelek sextekar bi navê nivîskarî, torevanî û dengbêjiyê xwe difroşin dijmin û dibin alavên şerê taybetî ku, li hember gelê Kurdistanê tê meşandin. Ji bo kotina hestû û şûnmayên faşistan, li hember wan ji emê hevok û bêjeyên xwe wek agirê dojehê gur bikin.

Siwarê min, baş bizane ku gotin û hevokên van xulamok û caşan mîna dilê wan genî ne, bêhna mirinê ji wan difûre, pênûşkên wan jî di nav gemara tiliyên wan de rizî ne, fetisî ne. Sextekariya wan jî nema li Kurdistanê cî digre. Ew jehra ku bi navê hêngiv li ser mersefên zêrîn pêşkêşî gel dikririn nema cî digre. Dûr yan nêzîk ev destekên dijmin wê di nav sergoya dîrokê de bi fetisin.

Nivîskarê min,

Hevalê rê,

Tê guhên min dengê dilê APO yê rêber, bi germî li berxwedide. Tê guhên min dengê qilêşan, li serê çiyayên pîroz zelal bi kewan re dixwine. Rim rima dengê dîliyên şer bi hêrs bangdikin: "Berxwedan Jiyan e!" Qêrîna serhildanvanên Nisêbîn, Amed,

Şirnex, Îdil ... û hemî bajar û gundên Kurdistanê mijika ezmanan çirandin. Ma çawa pozikê min wê zuha bibe serê min bi gorî? Avnûska min ji xwîna şehîdan e, ev xwîn jî mîna lek û lehiyan bihara Kurdistanê dixemiline, bi gul û beybûn û rîhanan.

Rêhevalê şoreşger

Baş tiliyên xwe li dora min asê bike, min bernede, ez û tu bi hev re, emê banga hawarê rakin li hemî hevalên xwe, nivîskar, helbestvan, hozan, dengbêj û torevanên welatprarêz û şoreşger, mil li mil, dil bi dil re emê tifingên xwe arasteyî sînga dijmin û xulamokên wî bikin. Tu caran nebêje emê xwe vehesinin an jî emê razin. Di dema PKK de razan û vehesîn mirin e, mirina bi vî rengî jî îxanet e. Xwesipari nabe, dema bê gavî jî çêbibe, bila berrika dawîyê di serê me de biteqe, mîna gelek şehîdên me yên bê mirin ku, berrika dawîyê di serê xwe de taqandin û xwesipari nepejirandin.

Nivîskarê min,

Bila bi desteki tifing û bi destê din pênûs be. Hevala te yarê, em du çekên azadîxwaz di riya serxwebûn û azadiyê de, sîng bi sîngn li hember dijminê mêtinger, êrîşên serkevtinê emê berdin. Efsaneyên lehengiyê jî, weha çêdibin. Nebêje pênûsa min westiyaye, hembêza dijmin û piştgirtiyên împeryalist ji me re nabe.

Heta tu karî rih û damar û dilê xwe bitevgerîne, bê vehesin û razan, ne bi şev û ne jî bi roj. Xebat baş, bi hev re heta avakirina Kurdistaneke serbixwe û azad.

* * *

Çend xwezî

Xwezî ev xam tifingek ba
Di destê partîzanan de ba
Ji bo sazên jiyanê pê bigotana

* * *

Xwezî ev dil biba heyvek
Şeva pêşmergan ron bikira,
biba bombak
Di laşê koledaran de
Birînek bê binî vekira
Şikeftek ba
Ji bo ku partîzanê me xwe têde veşarta

* * *

Xwezî van herdu çavên min
Berî mirinê bidîtana, ku ala me bilind bûye
Gihaye sînga ezmana

Xewnek

Min di xewnê de dilê xwe vekir
Lê dinêrî
Min li alîkî di kûranê de
Kurdistan didî
Rengê sîper têde hêlîn çêkirî
Li aliyê din
Dayîka min têde rûniştibû
Rengê heyvekê
Tariya dil ronî dikir
Min li wana têr dinêrî
Lê berî rabim ji xew
Min dilê xwe dîsa wek berê digirt
Da welat û dayîka min
Tim di nîva dil de bin

Reş û gewr

Te berf dîtî
Weke tacek sipî, boz e li zozanan?
Ew e porê çiyayê me
Sipî bû ye ji ber janan
Te şev dîtî
Li dora gerdena cîhan
Weke mara xwe pêça ye?
Ew e cîhan
Li ser wan kuştiyên me reş girêda ye

Jan Dost / Kurdistan

Cejna Jinan

Gelî xûşkan îro cejne, cejna jinan
Her kes pîroz dike ji dil û can
Heştê Adarê roja me hilat
Cejna jinanr, jinên demuqrat
Vê roja pir xweş roja dilşadî
Roja serbestî, gerden azadî
Roja însanî, roja wekhevî
Nîzama Markisî, rêça felsefî
Qeyda lingê me wê rojê şikand
Ev çaroxa reş me girt û çirand
Di rêça Lenîn derket rohanî
Li dinyayê tev jinan kir şahî
Şahî û govend, dîlan û mizgîn
Destên hev girtin ji Hind û ji Çîn
Em bûne wekhev çi jin û çi mêr
Li me zû derket ev roj û sitêr
Roja dîlî çû, roja bindestî
Berê xwe da me roja serbestî
Ey xûşkên hêja jinên demoqrat
Heqê meye tim ev kar û xebat
Her sal li me bê Heştê Adar
Bimrin, herin hov û dîn û har
Keç û bûk ji hawîr û dor
Xwe dixemlînin, kesk û zer û sor
Em tevde bijîn di nava jînê
Ev jîna însanî li Kurdîstanê
Bijî Heştê Adarê
Bijî serkevtina jinên demoqrat
Silavên dil germî, silavên biratî
Piştvanên şehîdan, hevalên girtî

Hevkom

Rabe ser xwe

Kurdistanê pir bi dengî
Tu bindest bî heya kengî
Tu tim şerî, tu tim cengî
Bid' destê xwe ala rengî
Rabe ser xwe bi mêranî

Rêçê bigir bingeh, esas
Karker, gundî, çakûç û das
Ji dil û kezeb bi serfiraz
Rabe ser xwe bi mêranî

Rojê hilat ji hêla Wanê
Bêyî xwînê û xwêhdanê
Dijmin nadê Kurdistanê
Rabe ser xwe bi mêranî

Welatê me deşt û zozan
Xayin bimre, mirna erzan
Em şehid bin mina Doxan
Rabe ser xwe bi mêranî

Dest bidin hev karker, gundî
Azad bin bi serbilindî
Bes bindest be, bes e gidî
Rabe ser xwe bi mêranî

Rewşen

Gelî bira

Gelî bira, lawêd Kurda
Rabin xewna sala,
dewra hêvya weye welatê me
Em maşogê azadêne
Zû hişyar bin hûn gişk hevra
Şerkin dijî Tirk, Ereba yek bin,
hildin çek, sîleha
Bibin peşmerg, şerbest mera
Kurd, Lor, Bextiyar tev bira bin
Pergala xwe hûn mezin kin
Gera giran pir fire kin
Kurdistanê mera saz kin
Beyraqa me sêreng, roj ser
Xwera bikin quweta zor
Wê hilbirin ser çîya,
banya Ser Kurdistana aza

Vanikê Elixan / Yerîvan

Enîşka Rêzimanî

Abdallah Osman

Ev nivîs ji hêla heval Abdallah Osman ve hatiye nivisîn. Bîr û baweriyên xwe di dermafê rêzimana Kurdî de tîne ziman. Em li jêr di bin berpirsiyariya wî de diweşînin. **Berxwedan**

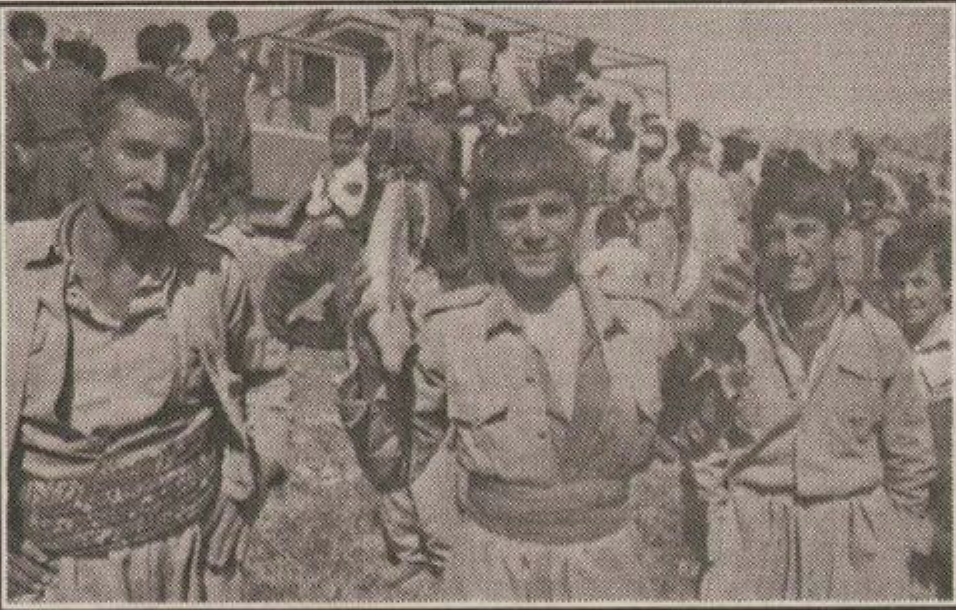
Şêweyên Pirseyî di Kurdiya Nûjen da (çih, ço, kê, kî, ka, ko, ma)

Amrazî pirseyî	Yekanî	Pirranî
ber çih	tu ber çih direvêt?	hûn ber çih direvin?
ber kê	tu ber kê dibezêt?	ewan ber kê dibezin?
ber çih da	ew ber çih da dinalê?	ewan ber çih da dinalin?
ber kê da	ber kê da tu diqehrêt?	ber kê da hûn diqehrin?
ber ko da	ber ko da tu diçêt?	ber ko da hûn diçin?
ber çih, kê, ko, ra, va, sa, da		
bo çih	bo çih tu direvêt?	bo çih em li virr dimînin?
bo kê	bo kê tu diaxefêt?	bo kê hûn kardikin?
di ber çih da	di ber çih da ew ket?	di ber çih da hevan ketin?
di ber kê da	di ber kê da ew mir?	di ber kê da hewan mirin?
çe » çi » çih		
çend	temenê te çend e?	hûn çend kes in?
çewa » çihwa		
çiwa » çihwa		
çi » çih		
çima » çihma		
çiqas » çihqas		
çira » çihra		
çih	ez çih me?	em çih ne?
çihend » çend		
çihlo	çihlo tu diçêt?	çihlo hûn diçin?
çihma	çihma tu xewnakêt?	çihma hûn xewnakin?
çiho » ço		
çihon » çon		
çihqas	çihqas tu dimînêt?	çihqas hûn dimînin?
çihra	çihra tu ditirsêt?	çihra em ditirsin?
çihtil	heva çihtil kes e?	hevan çihtil kes in?
çihwa	tu çihwa yî?	hevna çihwa ne?
ço (çû » çûn)	hev mirova ço ye?	hev mirovan ço ne?
çon	tu çon î?	hûn çon in?
ji		
ji ba çih	ji ba çih ew namîne?	ji ba çih hewna dibezin?
ji ba kê	ji ba kê tu dihêt?	ji ba kê wana dihên?
ji ber çih	ji ber çih tu nehatibût?	ji ber çih hûn nehatibûn?
ji ber kê	ji ber kê tu revî?	ji ber kê hûn revîn?
Ji bo çih	ji bo çih tu nabêjêt?	ji bo çih hûn nabêjin?
Ji bo kê	ji bo kê ew bangdike?	ji bo kê em bangdikin?
ji ser, paş, pêş, bihn, cem ...		
kê, çih, ko ... da, ra, va, ...		
Ji çih	ji çih tu ditirsêt?	ji çih wan diritsin?
Ji kê	ji kê te defter bir?	ji kê we defter bir?
Ji ko	ji ko tu dihat?	ji ko hûn dihatin?
Ji çih da	ji çih da hevîr çêdibe?	ji çih da keviran çêbûne?
Ji kê da	ji kê da tu ditêt?	ji kê da hûn ditên?
Ji ko da	ji ko da ew dihat?	ji ko da hewna dihatin?
ka	ew ka nî?	hûn ka nîn?
kê	kê bi te ra got?	kê bi wan ra gotin?
kêjan (kê ji van/wan) » kîjan		
kijan » kîjan		
kî	tu kî ye?	wan kî ne?
kînga	kînga ew ê werê?	kînga wan ên werin?
kînga		
kîngah » kînga		
kîjan	kîjan mirova xwedartir e?	kîjan mirovan baş in?
ko	tu ko da diçêt?	hûn ko da diçin?
ko da	heva ko da diçê?	hewan ko da diçin?
ko va	hewra ko va dibeze?	hewna ko va dibezin?
kû = kwî » ko(!)		
li ba çih	li ba çih	
li ba kê	tu li ba kê dimînêt?	hûn li ba kê dimînin?
li ber çih	li ber çih tu naçêt?	li ber çih wan naçin?
li ber kê	li ber kê ew digrî?	li ber kê hûn digrîn?
li bo çih	ew li bo çih dibasê?	wan li bo çih dibasin?
li bo kê	li bo kê tu dixebitêt?	li bo kê hûn dixebitin?
li ser, bihn, paş, pêş, cem ...		
çih, kê, ko		
li çih	tu li çih digerêt?	hûn li çih digerin?
li kê	li kê tu digerêt?	li kê em digerin?
li ko	li ko tu dixwenêt?	li ko hûn dixwenin?
ma	ma tu kerr e?	ma hûn mabîsin?
sa	sayî çih da ez dibasim?	sayî çih da ez dibasim?
	sayî kê ra tu dilehbitêt?	sayî kê ra tu dilehbitêt?

Têbînî: Tu ... dikêt = tu .. dikê: t çihtire bête nivisandin, lê ne merc e, ku werê xwendin(?!)

FAŞISTÊN TURKIYA Û QEMPÊT PÊŞMERGA

Li meha tebaxê, sala 1988'an di egera êrîşa kîmawî da, ya ku ji aliyê rejêma faşiya Seddam ve hatiye kirin bo ser deverêt pêşmerga û gundiya li Kurdistna başûr pirtir ji sed hezar kurda derbasi Kurdistana bakur u ya rojhelat bûn û hatin akinci kirin. Di

çend qempekêt perjankirî; bi têla dir û li jêr zêrovaniya leşkerî û polisa 24 seeta... Qempa Mêrdînê ya peşmerga êke ji wan qempaye. Ev e du sal û nîv in xelkê wê li jêr çadira dimînêt û di kawdanekê pirî nexweş da dijîn... Sir û seqem û bayê dijwarê zivistanê û gerim û gur û tuza havînê ji bilî bi dehan êşêt giran. Ev e ji aliyekî ve, ji aliyê din ve gef û hereşêt dezgehên Tirkê faşist, rojane li ser serê wane... her weha berdewam ew dezgeh pîlana digêrin ji bo penahinda bikêşin nava xweda û ji bo meremêt xwe yêt taybetî şayanêt wan bikar bînin. Lê penahinda xwe ne çemandiye û nakevin davêt dijmini. Ji ber vê yekê kotekî li ser wan di hête kirin ji alê emniyet û polisa ve, ev e li jêri çend nimonekên wê kotekiyê xuya dikim:

Li roja 28.01 1991'an, Emniyeta Mêrdînê hate qempa Mêrdînê ya penahinda(Penahberan, lacian) û daxwaza 4 destên cilêd peşmergan kir, lê penahber qayîl nebûn cilkêt xwe bidenê. Vêca bi xurtî keftin nava çadiran û 4 destêt karê peşmergan birin.

Li şeva 28/29.01.1991'an careka din hatin û daxwaziya 4 penahberan kirin ku bi wan re biçin Mêrdînê, lê kesek qayîl nebû biçit careka din kotekî bi kar anin û 4 zilam bi kotekî birin. Ew ji ev penahber bûn: A, M, S, R birin nêzîkî Mêrdînê û çalek pêda kolan û 2 kelex bi hev re kirin di calê da penahberan laşêt koştiya nasnekirin, lê zanî ku cilêt sivîla li ber bûn.

Li roja 29.01.1991'an careka din Emniyeta Mêrdînê hate qempê û daxwaziya 4 zilamêt din kirin, lê kes bi wan re neçû. Kotekî û xurtî ji bi kar anin, lê penahberan qebûl nekirin ku bi wan re biçin. Ji ber wê yekê senterê polisan li qempê bi handana Emniyeta Mêrdînê weziyeta qempê nexweş kiriye û nahêlin kes ji qempê derkevit û penahberan işkence dikin. Ev çende ne cara yekê ye dihête kirin, bi sedan nimonêt weha yêt heyin.

Bavê Karduxî
23.02.1991 Lûbeck

Welatparêzno, demoqratno, şoreşgerno!

Dîroka gelê Kurd bi komqirkirin, koçberkirin û tunekirina mafê mirovahiyê bi xwîn e. Di dîrokê de û ji her hêlê ve dagirker û mêtingeran her dem bi komqirkirinên dijî mirovahiyê êrîş anîne ser gelê Kurdistanê. Dewlemendiya ser ax û bin ax talankirine.

Zordarî, êş û tadayî bûye jiyana rojê, dîsa ji yê ku tê wêrankirin, tê qirkirin gelê Kurdistanê ye. Dîroka gelê Kurdistanê, dîrokeke wilo dijwar e. Azadî, serbestî û jinayeke mîna mirovan ji gelê Kurd re qedexe bûye. Îro hîn bêhtir Kurdistan bûye bargeha leşkerî û qada cengê. Komqirkirin û koçbarkirin bi her awahî tê berdewamkirin.

Serkêşê vê hovîtîyê kine? Bê guman kedxwarên Tirk ên faşist û Seddam ê xwîn rêj e.

Piştevanên wan ji, ne hidikin. Berî her tiştî komqirkirina Helepçe bi destê Sêddamê faşist pêkhat. Lê bi kêmasî ne tenê Seddam, her weha Almanya, Fransa, Tirkiye, û Sovyet ji gunekarin û berpisyarin.

Heta duh bombên kîmawî bi her hacetên leşkerî didan Seddam û pê gelê Kurd qirdikirin, iro bûne parêzkarên gelan û welatan?! Ma gelo, Seddam berê ne diktator bû? Ket kuwêtê hingê bû diktator? Demekê Fêrmên wan bi riya Tirkiyê bomba didanê, bi wan bomban bi hezaran gelê me hat qirkirin, bi hezaran ji bê ci û bê war hiştin, çibû?

Bê guman, hemû şirîkên komqirkirina Helepçen e, wan bi destê Seddam bombên jehrê yên di cihanê de qedexe bûne, di 16.03 1988'an de bi ser gelê me de barandin. Wan rûreş û gunekarên mirovahiyê binasin.

Gelên aşîtîxwaz

Berpirsiyarên komqikirinê rûreş bikin. Mirovperweriya xwe bidin xuyakirin, destên xwe yên alîkariyê dirêjî gelê Kurd bikin û lê xwedî derkevin. Ev erk û delameta her miroveki mirov hez û demoqrat û aşîtîxwez e.

Gelê Kurd hêvîdariya alîkariya we ye, ji bona standina mafê xwe yê civakî û netewî.

Amerîka û hevalbendên wê li dijî aşîtîxwazî yê ne, ew bi xwe serkêşiya mêtingeriyê dikin.

Aşîtîxwazî bi çêkirina bombên kîmawî û bi qirkirina gelan nabe. Aşîtiya di rojhilata navîn de, bi serxwebûna Kurdistanê û gelê Filistînê ye, bi standina mafê demoqratiya gelê Tirk û Ereb dibe. Bi tang û topên Amerîka û hevalbendên wê NATO, Rejîma Tirk û Îsraîl nabe. Ew bi xwe dijminê aşîtiyê ne, ji ber ku bê şer nikarin despotiya xwe bidominin û xwe bidin jiyandin.

Şerê ku li Xelicê kirin ne ji bo aşîtiyêye, ji bo nift û petrola wan û hukumdariya wan e. Ji wan re, petrol ji xwînê girîngtir e. Ew her dem dijî gelê me piştgiriya kedxwarên Tirk bi her awahî dikin. Wan li dijî gelê me Seddam bi hêz kirin, tu caran hovîtiya wî li dijî gelê me nayê ji bîr kirin. Di dilê me de û di dîrokê de birîneke kûr vekir. Li Helepçe 5 hezar kuştin, 10 hezar birîndar û kût kirin, bi sed hezaran ji koçbarkirin. Em bangî hemû mirovperwer, demoqrat, û şoreşgeran dikin ku dijî wê hovîtiyê derkevin.

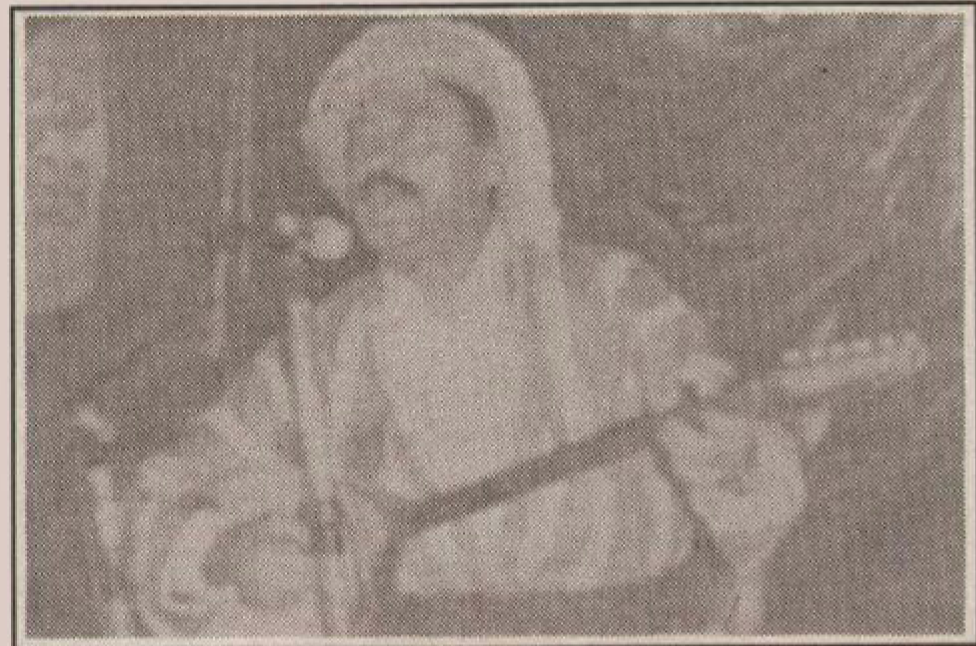
Feyka Kurdistan

Hunermendê deng zelal Îsa BERWARÎ

Wergerandin ji tîpên Erebî: **Mehabad Kurdî**

Govari Rengîn ev hevpeyvîn bi hunermend Îsa BERWARÎ re di sala 1988'an de çê kiribû û li jimare 9 belav kiribû.

Bo xwendevanan li ser jiyana xwe biaxife?

- Navê min **Îsa Husên YUNUS** e. Li sala 1933'an ez li gundê Gareva li devera Berwarî jêrî li qeza Amêdiyê hatime dinyayê û heta pola şeşê seretayî ya bi dîmahî înay û niho li bajarê Misil dijîm...

Îsa BERWARÎ çawa dest havêtiye sitrana û bo çi?

- Ji biçîkiya xwe min hez ji xoşiyê û keyfê dikir. Daçime daweta û guhê xwe deme sitranêt koçka û dîwana û da sitrana jiberkem û bo hevala bêjim... Li sala 1947'an hunermendê hêja Seid Axa hate mala me. Dostê mamê min bû û meqam digotin. Mamê min gotê birazayê min gelek dengxoşe... Li wêrê Seid Axay gote min, ka sitranekî bêje. Piştî min gotê, destê xwe li milê min da û gote min dê tu serî ji me sitînî û bibye şair. Gelek cara ez digel Seid Axay û Miryem Xanê diçûme çayxana "Baban" û wana sitran digotin, her şevê çarêk seatêk û husanê çavê min vebû , rêka min vebû bo sitrana Kurdî û ez bûme sitranbêj...

Yekemin sitran çi bû?

- Li sala 1950'î, çûme êzga Kurdî bi sitrana "Medînayê" û piştî hingî min ligel hunermendê mezin **Mihemed Arif Cezrawî** du Qawan pir kirin bo kompeniya "Bişirfuwan" li Bexda...

Îsa BERWARÎ çend sitranêt tomarkiri hene?

- Li êzga Kurdî digehne 300 sitrana û li televizyonê nêzîkî 50 sitrana..

Dibêjin hunermend Îsa BERWARÎ di gelek ahenga li dervey Îraqê pişikdar bûye evca tu çi dibêjî ?

- Rast e, ev e weye. Li sala 1973'an ez û **Mihemed Arif û Gulbihar** çûyne Lubnanê, me sitran tomar kirine bo televizyon û êzga Lubnanê. Ahengeke mezin me tomar kiriye li (Sînema rolêt". Bi helkeftina cejna Newroza Lubnanê. Li sala 1977'an careka dî ez û gulbiharê çûyne nav Îngilîzê "Berîtaniya" û me sitranêt Kurdî tomar kirine. Li sala 1978'an ez ligel tîpa "Elturas ya êraqî" bi serokatiya hunermendê mezin mamosta **Munir Beşir** em çuyne Ferensa û Nemsa. Li sala 1979'an komperniyeka sitrana li Yonan lidîf min hinart û ez çûme "Esîna" û min 6 kasêt pir kirine û gelek şehiyanêt di meyêt kirin. Ez êkemin Kurd im diçme êzga "Montkarlo" û min sitran gotine. Li Elmaniya û **Bulgariya** û **Hengariya** û Romaniya û Espaniya û Turkiya.

Ahengek ji bira te naçit?

- Bi rastî we ahenga me li bajarê "Nîs" li Ferensa kirî ji bira min naçît û cemawerî gelek keyif bi min hat û rêveberê "Nîs" ez xelat kirim û medaliyeka zêrî ligel kasekê da min..

Îsa BERWARÎ çawa berê xwe dete sitrana Kurdî?

- Bi rastî sitrana Kurdî nûke hemî ya zarvekere (teqlîd) û hêvî dikeyin ji hemî sitranbêjêt genc tu awazêt biyanî bêln û des pavêne şinkirina awazêt Kurdî.

Te çi berhemêt nûyî hene?

- Min niho çi berhem ninin, belê li pêşerojeka nêzîk de qefteka sirtana keme diyari bo cemawerî.

Te gotî ji sala 1950'î min Mihemet Arif nasî û heta mirî em ligelêk bûyin, vêca tu Mihemed Arifê daniye kîş rêzê?

- Mihemed Arif hunermendekê mezin bû û şeya sitrana Kurdî biparêzît û ez datinim serpişka hemî hunermenda. Çinkî miroveke bê qisîr bû û hez ji hunerê xwe dikir. Ji sala 1950'î û heta niho çi deng şitî Mihemed Arifî nehatine û nahên û Mihemed Arif bi rastî qutabxana sitarana Kurdî bû hizar hizar silav li ser giyanê te bin ey deng xoşê Kurdistanê!

Tu bi kîj hunermendê daxbarî?

- Mihemed Arif Cizîrî û Seid Axay û Miryem Xanê.

Çend alêtêt misiqî tu lêdidey?

- Bi tenê Tembîrê.

Tu çawa van hunermendêt xarê dibînî: Tehsin Teha, Ebdulla Zêrin û Eyaz Yusif?

- Tehsin Teha: Hunermendek xudan peyve û navê xwe yê hey. Ebdulla zêrin: Sitrana wî min gelek divêt. Eyaz Yusif: Gelek jêhati bû û deng xoş bû belê mixabin.

Hevalêt te ji hunermenda kîne?

- Min çi heval ninin ku şitî min li dîwana sitranbêjin lidîv rengê min ninin.

Çend biçik (zarok) î te hene?

- Min 11 biçîkêt heyin dû kur û neh kiç.

Nexoştirin derfet di jiyana te da?

- Demê ez çûyme Ferensa şehyaneka geleka zexim bû demê tîpa erebi bidimahî hatî ez çûme ser debê şanoyê û 6 hizar kes li pês min bûn. Ez rinîştim dê tembîrê lêdem, min hind dît weterêt tembîrê hatine xarê ez sar bûm û xuhekê ez dam ji şermada û her wê gavê min çê kirive û min lêda.

Ji nivîsevan û edîbêt Kurdî tu kê dibînî?

- Sadiq Behaddîn Amêdî mirê peyvêt Kurdî bû û ji hozanvana Diktor Bedirxan Sindî.

Sê tişt te gelek divên?

- Şinkatiyê biharê, lawînî û cani, rastî.

Sê tişt te gelek nevên?

- Mirovî dûrûy, direw, sitrana teqlîd.

Peyva dîmahiyê?

- Supasiya govara Rengîn dikem bo vê çavpêketinê û hêvîya serketinê bo dikem û daxaza hemî hunermenda dikem ku sitrana ziraveker (teqlîd) nebêjin û sitrana nûyî çêken û silav bo hemiya û supas.

Dayîka min

Dayîka min...
Biborîne
Bore-bora hovan
Rewe-rewa seyan
Tîne bîra te
Dema ku te min hemêz dikir û digot...
Metirse, tu di hembêza min de yî
Ez dizanim
Berf û şevên tarî
Reqe-reqa ewran min tîne bîra te
Ez dizanim
Rojên şahî û dawetên xortan
Xelekên zavetiyê
Min tîne bîra te
Ez dizanim ar û pêt
Disojine kezeba te
Ceger û hinavên te
Dihelîne
Ez vê rind dizanim

* * *

Lê dayîka min
Bila ew hêstirên te yên şêrîn
Û zelal netên der
Bila di bin perdên çavên te de
veşartî bimînin
Bila neyar û xêrnexwaz nebînin
Bila ew kîna wan neyê hênik kirin
Bila di hundirê xwe de bifetisin

* * *

Dayîka min!
Ev e sernivîsa min û te
Em ji hev dûrkevin
Şehîd bikevin û hevûdin nebînin
Dayîka min!
Ev neditin,
şehîdbûn û dûrketin
tev ji bo jiyanê ne
Ji bo hebûnê ne
Ji bo ku giyana min û te
bighêjin hev û mîna kaniyan
ava jiyanê biherikîne
Dayîka min!
Şehlewend be
Serbilind be
Û weke min be
Kurê te yê emekdar
Pêşmerge

H. Sefqan

Divê em bi doza xwe bawer bin

Dibêjin, rojekê serleşkerekî leşkerî bi dijminê xwe re ketibû cengê. Çiqas leşkerên wî hebûn tev xistin qada cengê.

Rojekê di nîva şevê de, li sînor meyîzand dît ku, dijminê wî bi her hêza xwe ji bo şer amede ye. Lewre fermana êrîşê da leşkerên xwe û wê şevê deng bi tifingan xistin, agir ji devê tifingan difirîya. Vî şerê germ heya berbangê berdewam kir. Piştî ku hinekî şer sar bû, wî serleşkerî leşkerên xwe kom kirin, da ku bizanibe gelo ka çiqas ziyan dîtiye.

Piştî hejmartina wan, dît ku nîva leşkerên wî di cengê de hatine kuştin. Ji bo ku disa ew serleşker bikaribe şer bi dijminê xwe re berdewam bike. Çû li bin siha darekê rûnişt û ji bo pilaneke nuh mijûl bû.

Mixabin, morala wî generalî heya dawiyê şikî bû, bawerî bi serkevtinê nema bû, erd û ezman lê hatibû hev û nedizanî çi çareyê bibîne.

Di wê domanê de û hîna di bin siha darê de rûniştiye, bi ser xwe ve kûr û kûr mijûl bûye, (wekî mirîşkeke nexweş bi ser xwe ve bihonijî). Çawa dikir û nedikir nedikarî tu çareyan ji rewşa xwe re bibîne. Rewşa wî geleki xerab bû, di nîva şevekê de pareke mezin ji leşkerên wî hatibûn kuştin. Hîna di wê mijûlbûnê de ye, serê xwe hilda, çavên wî li mûriyekê (gêreyekê) ket. Dît ku ev mûriya libek genim di dev de ye û bi darê ve hildiperikê. Mûrî, digihiştê nîviya qurma darê û ew leba genim ji dêv dikete xwarê. Disa mûrî lê vedigeriya û careke din dixiste devê xwe û pêve hildikişiya. Cereke din ji dêv ket... disa lê vegeriya û bi xwe re rakir... ket û rakir... û her weha gelek caren. Li dawiyê xuya bû ku baweriya wê mûriyê geleki xurt bû. Genim bi xwe re rakir û gihande serî.

Hingê general li xwe vegeriya û got: "Wey li minê, min hewqas sal dibistan xwend, ilm û edeb dît û dîsa ji dijmin bi êrîşekê re bawerî û hêviya min a serkevtinê qut kir. Lê hema ev heywanê han, bû bêhtirî deh car in, liba gênim ji dêv dikeve û dîsa hêviya xwe qut nekir heya ku gihande serî."

Serleşker, tecrûbeyek ji mûriyê girt û bi baweriyeke mezin rabû, emrê êrîşê stand û di nîva şevekê de êrîşê dijminê xwe kirin. Li dawiyê bi serketin.

Gelê Kurdistanê,

Vê mûriyê wekî ku we dît, bi bîr û bawerî, bêyî ku bawerî bi ketinekê bişikê armanca xwe gihande serî. Lê tu bi milyonan insanî, ji bo çi bê bawerî bi te re çêdibe û li doza xwe xwedî dernakevî? Şehîdên Kurdistanê bangî me dikin, dibêjin: "Bes e, ji koletî û bindestiyê derkevin. Di riya serxwebûnê de bimeşin." Eger hêvî û baweriya we nemaye, wê mûriyê binin bîra xwe...

Bavê Nîzar, Sibat 1989

Bêyî ku ji mirinê bitirsin, şêniyê Hezexê ala ERNK bilind dikin

● Roja 2'ê Adarê, yekeniyên leşkerî yên mêtinger, êrîş birin ser gundên Aynser û mezra Kuwaxê. Gundiyan bi mêranî li hemberê wan li berxwedan. Wê demê leşkeran jî, agir bi gundiyan reşandin, 3 kes birîndar kirin û 50 kes jî girtin.

● Roja 4'ê Adarê, xwendavanên Hezexê merş û sirûdên dewleta faşist nexwendin. Dev ji dibistan berdan û berê xwe dane rêveçûnekê. Şêniyê bajêr jî, dev ji kar berdan û tevli rêveçuna xwendevanan bûn.

Dîsa roja 4'ê Adarê, di şerekî di navbera polis û gel de, 3 xwendevan şehîd dikevin, 18 kes birîndar dibin.

● Roja 5'ê Adarê, firotgehên (dukan) nava bajêr û tevayî dibistanan hatine girtin. Girsên gel 2 şehîdên xwe bi meşeke fermî (resmî, toren) veşartin.

● Roja 6'ê Adarê, gundî, bajarî û tevayî xwendevanên dibistanan, banga ERNK pêkanîn û 20 km'an rêveçûneke protestokirinê çêkirin. 6.000 kes tevlî vê rêveçûna bi hêrs bûn.

28. Sibatê 1991: Pêtên serîhildanê di vê salê de pêşî li Şirnexê vêketin — Wêne: Berxwedan

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 121
15 Adar 1991
Buha 2.50 DM

Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Serokê ERNK Abdullah OCALAN dibêje:

Serhildan, yekîtiya gel diafirîne ●

Di şerê ji bo serxwebûnê de, tenê rastî ne bes e. Divê li ser vê rastiyê serhildan û rêveçûn çêbibin. Li vir şerê gelêrî zor pêwîst e, ew şerê ku bi milyonan kes pê radibin, şerê tevayî gel. Niha rastiya li holê ew e ku, ne tenê şervanên PKK di çîyan de şer dikin, na! Di gelek dever û perçeyên Kurdistanê de, bi hezaran welatparêz hêza partiyê xurt dikin û lêdana dijmin sist û bê hîm dihêlin.

Ez li vir dixwazim nimûneyekê bînim ziman. Serhildana gelê Filistînê ji we tevan ve xuyaye, tevî ku heya niha fişegek ji hêla wan ve nehatiye teqandin, dîsa jî roj bi roj xurttir dibe. Bi keviran, bi bêran, bi şewûtandanê... zarok, kal, pîr, jin û mêr, her kes ji wan û her yek jî bi awayekî şer dike. Ne rojekê, ne jî du rojan. Her roj li dijî rejîma Sihyonîzmê şer dikin. Şerê gel bi vî awahî jî dibe, her roj jî encama (netîca) şerê xwe dibînin.

Filistîn bi xwe jî, welatekî bi çûk e, gund û bajarên wê hindik in, çiyayên wê jî ne gelek in. Ji lew re şervanên wan, ên ku di çiyan de dimînin tune ne. Dîsa jî, her roj şehîdan didin, di rojekê de şehîdek, du şehîd çêdibin, xwîna ku tê rijandin qet ji bo wan ne xem e.

Li Bakurê Kurdistanê (perçeyê di bin destê Tirkê de) gelê kurd di ser 15 milyonan re ye. Gund, bajar û çiya di vî perçeyî de gelek in, dijminin nikare xwe bigihîne piranî wan deran. Ev ji aliyekî ve, ji aliyê din ve jî, egîtî û mêraniya gelê Kurd di dîrokê de navdar e. Lê mixabin, gelek caran li dijî hev bûne egît û boke. Ji lew re em dixwazin ji bo Kurdan jiyana berê mehkûm bikin û jiyaneke nuh biafirînin. Em hêdî-hêdî di vî warî de pêşve diçine, we bi xwe dît welatparêzên Cizîrê çi kirin. Hebekê tirsa dijmin şikandin, ew tirsa ku bi hezaran salan e li ser wan têye meşandin. Belê, hebekê ew tirsa tirsandin.

Nexwestin xwîna şehîdên xwe erzan bikin, ji ber vê yekê heya ku ji wan hat li dijî bê rûmetî, bê şerefî û zordariya dijmin sekinîn û şer kirin. We bi xwe dît, dijmin nikaribû bi wê hêza xwe ya xurt ew firtoneya bisekinanda, geveke gelekî mezin e, ku dijmin ji ber zarokên me yên bi çûk bireve.

Bila şehîd çêbibin, heya ku ji me were emê ji bo hilanîna zora li ser xwe xwînê birjînin. Çiqas xwîn birije, hewqas Kurdistan paqij dibe, ji ber vê yekê em dibêjin tirsa me ji rijandina xwînê nîne.

Dîsa em dibêjin gava ku şêniyê Cizîrê avêtî, ne hewqas gaveke mezin e, bi çûk e. Lê tevî wê jî Kurdistan bi cîhanê da naskirin. Li aliyekî din jî cesaret û cengermendiya gelê kurd şanî dijmin kir, netirsî û wêrîn di dilê her kurdekî de çêkir.

Belê, serhildana Cizîrê tirsa mirinê şikand, şeref peyda kir û parast. Berî her tiştî jî yekîtiya gel xurt kir.

Wêneya Serok APO û ala ERNK di rêveçûna 6000 kes de li Hezexê bilind têne hildan

Nûçevanê me li Hezexê weha dibêje:

Sedama ku hişt şêniyê Hezexê rabe ser piyan û serî hil de, çi bû?

Şeniyê Hezexê digihêje 16 hezar kes. Ji nuh ve rejima Tirk ew bi Şirnexê ve girêdaye. Vê nuh girêdana bi eyaleta Şirenxê ve jî, deliveyek (fersend) ji dewleta Tirk re vekir ku kolanên bajêr bi polis, hêzên taybetî û leşkeran dagire.

Di domana vê guhartinê de, serleşkerê Hezexê jî hate nuh kirin. Navê serleşker Mustafa Karatan e. Ji ber ku nuh hatiye Hezexê, xwest hestiyê çavê şêniyê wê deverê bişkine. Bi rasti jî zilm û zora wî zêdetir bû. Di bin fermana wî de gundiyan gelek kotek û êtigi dîtin.

Di roja 2'ê Adarê de, êrişên xwe yên dirinde dibin ser Aynser û mezra Kowaxê. Gundiyan di nava axê de vedigevizînin û bê rûmetiyê bi wan (bi gundiyan) dikin. Li aliyekî din gotinên dijûn (pis û xerab) bi jin û keçên gund re dikin, dibêjine wan xwe tazî bikin. Bi vê ne mirovahiyê dixwazin dîsa namûsa me riswa bikin. Lê hema keyeyê (Mixtarê) gund Ahmet Aslan li dijî vê hovîtiyê derdikeve û bi hêrs li serleşkerê wê yekeniya êrişbaz dide. Gundî jî, ji hêla xwe ve piştgirtina Ahmet Aslan dikin û bi kevir, dar û bêran dajone ser leşkeran. Hingê leşker neçar diminin ku berrikan berdine ser gundiyan. Sê kes birînda dibin (Abdulselam Aslan, Sait Başaran û Abdulkadir Aslan). 50 kes ji tê girtin û berê wan didin zindanên Şirnex û Mêrdînê.

Dîsa di wê rojê de, êvarê katjimar (saat) 14.00 gund çember dikin û gundiyan dibizdînin. Dixwazin gundiyan bi wan terorên xwe bitirsinin.

Di 1'ê Adarê de, serê beyanê gundî xwe kome ser hev dikin, û bi rêveçûneke dûr û dirêj berê xwe didin bajarê Hezexê, da ku wê hovîtiya leşkerên Tirk protesto û pişange bikin. Ev meş bi rêberî û pêşengiya gerillayan çêdibe. Her weha dema ku digihêjine nava bajêr, şêniyê Hezexê dev ji karê xwe berdide û tevlî meşê dibe. Firotgeh û dibistan têne girtin.

Dema ku rêveçun giha nava kolanên bajêr hejmara wê bû 4 hezar kes. Dengê xwe kirin yek û weha dirûşme û lîlî bilind kirin "Bimre zilm û zora rejîma Tirk, Bimre hêzên taybetî (Özel Tim), girtiyan serbest bikin, Biji PKK... An Kurdistan, an neman..." Heya ku ji wan hat di rêveçûnê de ev bang û dirûşme bilin kirin.

Leşkeran tu çare ji rêveçûnê re nedîtin, ketine rewşeke tengav ji lew re, ji çar aliyan ve agir bi şêniyê serî hildayî reşandin. Gelek kes birîndar û kuşti ketin, dîsa ji hêrsa girsên gel daneket û ji kuştin û agir berdana leşkeran netirsiyan. Her ku çû hejmara rêveçûnê bêhtir û xurttir bû. Kolan û ziqaq bi şêniyê ku di bin ala ERNK de yetkitiya xwe çêkirî hatine dagirtin. Bi wê hêrsa ku nayê sar û nizim kirin, gelek avahiyên dewletê ên li Hezexê hatin xerab kirin û hilweşandin (avahiya postê, dibistan...)

Çendî ku dibêjin ên birîndar 20 kesin ji, lê dîsa hejmar jê bêhtir e, ev ji ji bo ku neyên naskirin û dîsa dewlet wan nede bin lêdanê. Gelek birîndar hene, hîna veşartîne. Naxwazin leşker bi wan bihesin. Ji lew re, dibe ku hinek ji wan şehid ketibin.

Di 6'ê Adarê de ji, dîsa rêveçûneke gelêri hate bi rê ve birin. Ji 7 salî heya 70 salî tevli rêveçûnê bûn. Li aliyekî dilîlandin û li aliyê din dengê xwe bilind dikirin û digotin "Bijî Serok APO..!" Ala ERNK di pêşiya rêveçûnê de bilind û bilind pêl dida.

Rojnamevanan gelek wêne kişandin û hevpeyvin çêkirin. Gotina kesên di rêveçûnê de amade bûbûn, a berê û paşê ev bû "Êdi em hew vê zordariyê dipejirinin, em dixwazin leşkerên Tirk ji nava gund û bajarên me derkevin ..."

Vê meşa protestokirinê 3 saatan berdewamkir û bi serkevtinî kuta bû û giha serî.

Ev serhildan li gora pîlana gerîlla hate bi rê ve birin. Gelek kadroyên ERNK ji têde cihgirtin.

Ên ku di nava serhildanê de cih girtine weha dibêjin. Keçikek dibêje: "Natirvanekî avahiya leşkerî, agir berda min û ez birîndar kirin. Bi wê birînê polisan ez girtim û birime qereqolê. Ji wir ez çûme nexweşxaneya Cizîrê, lê ez nepejirandim (qebûlnekirim). Di pişt re ez çûme Amedê û min xwe derman kir. Birîna min ne gelekî pêwîst e, ez gorî şehîdan im..."

Jineke ku diya 5 zarokan e ji, weha dibêje: "Em di bin zilm û zora dewleta Tirk de ne. Her gav zarokên me zorê dibînin. Em vê qebûl nakin, heya iro em bê xwedî bûn, lê niha xwediyên me hene û em xurt in. Em xwedan heq in, êdî bes e ev zora. Ez bi zarokên xwe ve tevlî rêveçûnê bûm. Berrika leşkeran li wan ket, xwezî ez li şûna wan bama..."

Keçikeke din jî weha dibêje: "...Em li pêşiya rêveçûnê bûm, me êrişî yekeniya leşkerî kir. Agir berdane me, bi me re çek tunebûn. Li nêzîka min leşkerek hebû, xwest li min bide, lê min tifinga wî di rûyê wî de lêxist... Di pişt re em belav bûn. Dema ku ez gihame mal, min dît xûşka min ji birîndar e. Lê ez bi ber neketim, ma em ji şehidan çêtirin. Ji niha û pêve gavên me, wê roj bi roj pêş ve werin avêtin..."

• • •

Piştî Şirnex û Hezexê Kerboran jî rabû ser piyan

★ Di roja 7'ê Adarê de, şêniyê Hezexê û gundiyên gundên li derdora wê, bi bêhtirî 3000 kes piştgirtina serhildana Şirnex û Hezexê dikin.

jk Di vê serhildanê de welatparêza bi navê Rukiye BOZKURT (32 salî) şehîd ket. 2 zarok û 7 welatparêz Kurdistanê jî bi giranî birîndar ketin.

★ Roja 8-9'ê Adarê, serhildan hîna berdewam bû. Di van rojan de dirûşmeyên ku ERNK bijî dikin hatine avêtin.

Nûçe li ser rûpela 19